

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**TÜRKİYE’NİN İLK NETFLİX DİZİSİ
“HAKAN: MUHAFAZ” İLE
YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERE
KÜLTÜR AKTARIMI**

Yüksek Lisans Tezi

Şule Tuğçe ÇİMEN

Danışman

Doç. Dr. M. Abdullah ARSLAN

Erzincan 2020

TEZ BİLDİRİMİ

"Türkiye'nin İlk Netflix Dizisi 'Hakan: Muhafız' ile Yabancı Uyraklı Öğrencilere Kùltür Aktarımı " adlı **"Yüksek Lisans"** tezım tarafımca intihal programı ile incelenmiş olup tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durumun olmadığını taahhüt ederim.

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda kural ve davranışların gerektirdiği üzere, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim.

Şule Tuğçe ÇİMEN

TÜRKİYE’NİN İLK NETFLİX DİZİSİ “HAKAN: MUHAFIZ” İLE YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERE KÜLTÜR AKTARIMI

Şule Tuğçe ÇİMEN

**Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ağustos 2020
Tez Danışmanı: Doç. Dr. M. Abdullah ARSLAN**

ÖZET

Türk dili, Türkçe öğrenmek isteyen yabancı uyruklu öğrencilere öğretilirken dilin tamamlayıcısı olan kültür unsuru da aktarılmaktadır. Dil, manevi kültür öğeleri arasından bir öğe olarak nitelendirilmektedir. Bu kapsamda dil öğrenmenin başlı başına bir kültürlenme süreci olduğu düşünülebilir.

Dil öğretiminde önemli ve etkili materyallerden biri olan dizi ve filmler kültür aktarımı için de önem arz etmektedir. Diziler ve filmler toplumların kültürü hakkında pek çok bilgi içermektedir. Dizi ya da filmlerin ders ortamında kullanılması, hedef kültürün aktarılmasında hem eğlenceli bir ortam sağlayacak hem de kalıcılığı arttıracaktır.

Çalışmaya Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezinde öğrenim gören C1 seviyesinde 30 öğrenci katılmıştır. Çalışmada Türkiye’nin ilk Netflix dizisi “Hakan: Muhafız”ın ilk sezonu 10 bölüm olarak öğrencilere izletilmiştir. Öğrencilere dizi izletilmeden önce ve dizi izletildikten sonra Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde belirlenen kültür başlıklarına yönelik açık uçlu sorular yöneltilmiştir. C1 düzeyi öğrencilerin verdikleri cevaplardan dizinin kültür aktarımı konusunda katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Yabancılar Türkçe öğretimi, Dizilerle Türkçe öğretimi, Kültür, Kültür aktarımı

CULTURE TRANSFER TO THE FOREIGN STUDENTS WITH THE FIRST TURKISH NETFLIX TV SERIES “THE PROTECTOR”

Şule Tuğçe ÇİMEN

**Erzincan Binali Yıldırım University, Institute of Social Sciences, Department of
Turkish Language Teaching**

M. A Thesis, August 2020

Thesis Supervisor: Assist. Prof. M. Abdullah ARSLAN

ABSTRACT

While the Turkish language is taught to the international students, the culture element which is the complement of language has to be transferred. The language is evaluated as an item among spiritual culture elements. Language learning may independently be thought as an acculturation process within this scope.

Tv series and films, as one of the significant and effective materials in language teaching, have importance within culture transfer. TV series and films contain a great deal of information about the culture of societies. The use of TV series and films in lessons will both provide an enjoyable atmosphere and increase permanency.

30 advanced level students from Erzincan Binali Yıldırım University Turkish and Foreign Language Application and Research Center have participated in this study and all 10 episodes of the first Turkish Netflix tv series have students watched "the protector". Before and after the demonstration of these tv series to the students, open-ended questions in relation to the culture headings specified inside the CEFR have been posed to the students. It has been concluded from the answers given by the students at the C1 level that the tv series contributed to culture transfer

Keywords: Teaching Turkish Language to Foreigners, Turkish Language Teaching with TV Series, Culture, Culture Transfer

ÖN SÖZ

Çalışmada 2018-2019 akademik yılı içerisinde Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezinde bir yıl boyunca Türkçe öğrenmiş 30 öğrencinin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde belirtilmiş Türk kültür öğelerine ait hazırbulunuşluk durumları ve “Hakan: Muhafız” dizisinde izledikleri kültür öğelerine ait tespitleri karşılaştırılarak ele alınmıştır. Bu suretle “Hakan: Muhafız” dizisinin yabancı uyruklu öğrencilere kültür aktarımındaki durumu incelenmiştir.

Çalışma giriş, kuramsal çerçeve, yöntem, bulgular ve yorum, sonuç ve öneriler olmak üzere 5 ana bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında dil öğretimi ve kültür aktarımı arasındaki ilişki, dizi ve filmler aracılığıyla kültür aktarımının faydaları, “Hakan: Muhafız” dizinin uygulama materyali olarak seçilmesindeki nedenler ele alınmış; ardından tezin kapsamı, problem durumu, amacı, önemi ve sınırlılıkları, varsayımları, evreni/örnekleme ile çeşitli tanımlar ve temel kavramlar sunulmuştur. İkinci bölümde kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalar verilmiştir. Üçüncü bölümde çalışmanın yöntemi sunulmuştur. Dördüncü bölümde bulgular ve yorum kısmı yer almaktadır. Bu bölümde 30 öğrencinin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde belirtilmiş Türk kültür öğelerine ait hazırbulunuşlukları ve “Hakan: Muhafız” dizisinde gördükleri kültür öğelerine ait görüşleri karşılaştırılarak incelenmiş, beşinci bölümde ise elde edilen bulgular yorumlanarak sonuçlar ortaya koyulmuş ve bu çerçevede öneriler sunulmuştur. Çalışmada öğrencilerin, Türk kültürüne ne seviyede hâkim oldukları ve “Hakan: Muhafız” dizinde yer alan Türk kültür öğelerine ait tespitleri ve bunlara yönelik karşılaştırmalar yer almaktadır.

Başta yüksek lisans sürecim boyunca çalışma yapmak istediğim yabancılara Türkçe öğretimi alanında beni destekleyen ve daima cesaretlendiren danışman hocam Doç. Dr. Mahmut Abdullah ARSLAN’a teşekkürlerimi sunarım. Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca bana birçok bilgi ve deneyim kazandıran Doç. Dr. Oğuzhan YILMAZ’ a ve diğer tüm Türkçe Eğitimi Bölümü hocalarıma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezinde unutulmaz deneyimler kazanmama vesile olan hocam Doç. Dr. Yasin Mahmut

YAKAR'a, bana çok keyifli bir çalışma ve tez uygulama ortamı sağlayan Okt. Mehmet Akif AYVAZ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Eğitim hayatımın başından beri hep yanımda olan, desteğini ve duasını daima hissettiğim canım anneme ve ağabeyime; dayım Harun İNCE'ye; tez yazım süresince bana her konuda çok yardımcı olan kıymetli öğretmen arkadaşlarım Emre ÖZTÜRK'e ve İsmail GÜNAY'a en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca bilimsel çalışma yapabilmemde bana yardımcı olan görev yaptığım Pervari İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne, Çobanören Ortaokulunda öğrenim gören güzel yürekli öğrencilerime ve tüm dostlarıma teşekkür ederim.

Şule Tuğçe ÇİMEN

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ	I
ÖZET	II
ABSTRACT	III
ÖN SÖZ	IV
İÇİNDEKİLER	VI
KISALTMALAR	X
ŞEMALAR LİSTESİ	XI
GÖRSELLER LİSTESİ	XII
TABLolar LİSTESİ	XIII
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Tezin Kapsamı.....	4
1.2. Problem Durumu	5
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırmanın Önemi	6
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
1.6. Sayıtlar/Varsayımlar	7
1.7. Evren ve Örneklem/ Çalışma Grubu	7
1.8. Tanımlar ve Temel Kavramlar	9
İKİNCİ BÖLÜM	11
2.KURAMSAL ÇERÇEVE	11
2.1. Dil Öğretiminde Kullanılan Birtakım Kavramlar	11
2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Genel ve Temel İlkeleri.....	12
2.2.1. Tez Uygulamasında Ön Planda Olduğunu Düşünülen Genel ve Temel İlkelerden Bazıları.....	13
2.2.1.1. Dil- Kültür Birlikteliği İlkesi.....	14
2.2.1.2. Öğrencileri Cesaretlendirme ve Aktif Kılma İlkesi.....	14
2.2.1.3. Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma İlkesi	14
2.2.1.4. Verilen Bilgi ve Örneklerin Güncel Hayata Uygun Olması İlkesi	15
2.3. Yabancı Dil Öğretim Yaklaşımları.....	15
2.3.1. Yapısalcı Yaklaşım.....	16

2.3.2. Davranışçı Yaklaşım	16
2.3.3. Bilişsel Yaklaşım.....	16
2.3.4. Yapılandırmacı Yaklaşım	16
2.4. Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri	17
2.4.1. Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi	17
2.4.2. Doğrudan (Dolaysız/ Direkt/ Düzvarım) Yöntem.....	17
2.4.3. İşitsel- Dilsel Yöntem.....	17
2.4.4. Görsel-İşitsel Yöntem.....	18
2.4.5. Seçmecî (Eklektik) Yöntem.....	18
2.4.6. Telkin Yöntemi	18
2.4.7. Göreve Dayalı Öğretim Yöntemi	18
2.4.8. Grupla Dil Öğretim Yöntemi	19
2.4.9. Sessiz Yol Yöntemi	19
2.4.10. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi	19
2.4.11. İletişimsel Yöntem	19
2.5. Yabancı Dil Öğretim Teknikleri.....	20
2.6. Yabancı Dil Öğretiminde Araç-Gereç Kullanımı	20
2.7. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metnine Göre Yabancı Dil Öğretimi, Kurlar Ve Sosyokültürel Bilgi	21
2.7.1. AOBM’de Temel Dil Becerileri.....	22
2.7.2 AOBM’de Dil Seviyeleri.....	23
2.7.3. AOBM’de Dinleme Becerisine yönelik Beklentiler	24
2.7.4. AOBM’de Sosyokültürel Yaklaşım	26
2.7.4.1. Günlük Yaşam;.....	27
2.7.4.2. Yaşam Şartları;.....	27
2.7.4.3. Kişiler arası ilişkiler;	27
2.7.4.4. Değerler, inanışlar ve tutumlar;.....	27
2.7.4.5. Beden Dili	28
2.7.4.6. Sosyal (toplumsal) Âdetler (gelenekler):.....	28
2.7.4.7. Törenselle davranışlar	28
2.8. İlgili Araştırmalar	29
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	32
3. YÖNTEM.....	32

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	35
4.BULGULAR VE YORUM.....	35
4.1. Günlük Yaşama İlişkin Kültür Aktarım Ögeleri	35
4.1.1.Yeme ve İçme	35
4.1.2. Öğünler	38
4.1.3. Sofra Kültürü.....	40
4.1.4. Bayramlar.....	41
4.1.5. Çalışma Zamanları ve Alışkanlıkları.....	42
4.1.6. Boş Zaman Uğraşları.....	43
4.2. Yaşam Koşulları	45
4.2.1. Yaşam Standardı	45
4.3. Sınıfsal Yapı ve Sosyal Gruplar Arası İlişkiler	49
4.3.1. Farklı Cinsiyetler Arası İlişkiler.....	49
4.3.2. Aile Yapıları ve Nesiller Arası İlişkiler.....	51
4.3.3. İş Ortamındaki İlişkiler.....	53
4.3.4.Toplum ve Polis/ İdare Arasındaki İlişkiler.....	54
4.3.5.Etnik ve Diğer Halklar ile Politik ve Dini Gruplar Arasındaki İlişkiler ...	56
4.4. Değerler, İnançlar ve Tutumlar	57
4.4.1. Sosyal Sınıf.....	57
4.4.2. Meslek Grupları	57
4.4.3. Varlık	58
4.4.4. Yöresel Kültür	59
4.4.5. Güvenlik	59
4.4.6.Kurumlar	60
4.4.7.Gelenek ve Sosyal Dönüşüm	60
4.4.8. Tarih	61
4.4.9. Başka Ülkeler, Devletler, Halklar	63
4.4.10. Politika	63
4.4.11. Sanat	64
4.4.12. Din	65
4.4.13. Mizah	66
4.5.Beden Dili	66

4.6.Sosyal Gelenekler.....	68
4.6.1.Dakiklik	68
4.6.2.Hediyeler.....	68
4.6.3. Giyim.....	69
4.6.4.İçecekler, Öğünler	71
4.6.5. Sohbet Kuralları	71
4.6.5.1. Selamlaşma ve Karşılaşma.....	71
4.6.5.2.Tanışma	73
4.6.5.3.Vedalaşma	74
4.6.5.4. Sohbet Kuralları ve Davranış ve Tabular.....	75
4.6.5.5. Ev Sahibi- Misafir İlişkisi	77
4.6.5.6. Ziyaret Süresi.....	79
4.7. Geleneksel Davranışlar	80
4.7.1. Dini Gelenekler	80
4.7.2. Doğum, Evlenme, Düğün, Ölüm.....	81
4.7.3. Halka Açık Toplantılarda ve Törenlerde Halkın Davranışları.....	84
4.7.4. Kutlamalar, Festivaller, Dans Ortamı, Diskotekler, Camiler, Müzeler....	84
4.7.5. Camiler, Müzeler.....	85
4.8.İstanbul Şehri ve İstanbul'un Tarihi	88
4.9.Türk Tarihinde Tanınmış Kişiler.....	91
4.10.Türk Tarihi Eserleri	94
4.11.Dizi Hakkındaki Eklenen Diğer Görüşler.....	97
BEŞİNCİ BÖLÜM	101
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	101
5.1. Sonuç	101
5.2. Öneriler	117
KAYNAKLAR	120
İNTERNET KAYNAKLARI.....	128
EKLER	129

KISALTMALAR

AB	:Avrupa Birliği
ADD	:Avrupa Dil Dosyası
Akt.	:Aktaran
AOBM	:Avrupa Ortak Başvuru Metni
EBYÜ	:Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
GTS	:Güncel Türkçe Sözlük
Ö	: Öğrenci
S.	: Sayfa
TDK	:Türk Dil Kurumu
TÖMER	: Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi

ŞEMALAR LİSTESİ

		Sayfa No
Şema-1	Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde Temel Dil Beceri Alanları	22
Şema-2	Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde Dil Düzeyleri	23

GÖRSELLER LİSTESİ

		Sayfa No
Görsel-1	Edgar Dale'nin Yaşantı Konisi	15

TABLÖLAR LİSTESİ

		Sayfa No
Tablo 1	Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Bilgileri	8
Tablo 2	Yabancı Dil Öğretiminde Genel ve Temel İlkeler	13
Tablo 3	Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılabilecek Teknikler	20
Tablo 4	Televizyon ve Film İzlemede Kullanılan Ölçek	25
Tablo 5	Türkiye’deki Yeme-İçme Alışkanlığına Yönelik Hazırbulunuşlukları	35
Tablo 6	“Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Yeme-İçme Alışkanlıkları	36
Tablo 7	Türkiye’deki Öğün Alışkanlığına Yönelik Hazırbulunuşlukları	38
Tablo 8	Türklerin Sofra Kültürüne Dair Hazırbulunuşlukları	40
Tablo 9	Türklerin Bayramlarına Dair Hazırbulunuşlukları	41
Tablo 10	Türklerin Çalışma Zamanlarına Dair Hazırbulunuşlukları	42
Tablo 11	Türklerin Boş Zaman Uğraşlarına Dair Hazırbulunuşlukları	43
Tablo 12	“Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Boş Zaman Uğraşları	44
Tablo 13	Türklerin Yaşam Standardına Dair Hazırbulunuşlukları	45
Tablo 14	“Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Türklerin Yaşam Standardı	47
Tablo 15	Öğrencilerin Türkiye’de Farklı Cinsiyetler Arası İlişkilere Dair Hazırbulunuşlukları	49
Tablo 16	“Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Farklı Cinsiyetler Arası İlişkiler	50

Tablo 17	Öğrencilerin Türkiye’de Aile Yapısı ve Nesiller Arası İlişkilere Dair Hazırbulunuşlukları	51
Tablo 18	“Hakan: Muhafız” Dizisinde Aile Yapıları ve Nesiller Arası İlişkiler	52
Tablo 19	Öğrencilerin Türkiye’de İş Ortamındaki İlişkilere Dair Hazırbulunuşlukları	53
Tablo 20	“Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen İş Ortamındaki İlişkiler	54
Tablo 21	Öğrencilerin Toplum Polis ve İdare Arasındaki İlişkilere Dair Hazırbulunuşlukları	54
Tablo 22	“Hakan: Muhafız” Dizisinde Öğrencilerin Toplum Polis ve İdare Arasındaki İlişkileri	55
Tablo 23	Öğrencilerin Etnik ve Diğer Halklar ile Politik ve Dini Gruplar Arasındaki İlişkilerine Dair Hazırbulunuşlukları	56
Tablo 24	Öğrencilerin Sosyal Sınıfa Dair Hazırbulunuşlukları	57
Tablo 25	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Meslek Grupları	58
Tablo 26	Öğrencilerin Yöresel Kültüre Dair Hazırbulunuşlukları	59
Tablo 27	Öğrencilerin Güvenliğe Dair Hazırbulunuşlukları	59
Tablo 28	Öğrencilerin Gelenek ve Sosyal Dönüşüme Dair Hazırbulunuşlukları	60
Tablo 29	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Gelenek ve Sosyal Dönüşüm	60
Tablo 30	Öğrencilerin Türk Tarihine Dair Hazırbulunuşlukları	61
Tablo 31	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Tarih	62
Tablo 32	Öğrencilerin Politikaya Dair Hazırbulunuşlukları	63
Tablo 33	Öğrencilerin Sanata Dair Hazırbulunuşlukları	64
Tablo 34	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Sanat	64

Tablo 35	Öğrencilerin Dine Dair Hazırbulunuşlukları	65
Tablo 36	Öğrencilerin Türklerin Beden Diline Dair Hazırbulunuşlukları	66
Tablo 37	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Beden Dili Davranışları	67
Tablo 38	Öğrencilerin Hediyeler Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları	68
Tablo 39	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Hediyeler	69
Tablo 40	Öğrencilerin Giyim Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları	69
Tablo 41	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Giyim Unsurları	70
Tablo 42	Öğrencilerin Selamlaşma ve Karşılaşma Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları	71
Tablo 43	“Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Selamlaşma ve Karşılaşma Unsurları	72
Tablo 44	Öğrencilerin Tanışma Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları	73
Tablo 45	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Tanışma	74
Tablo 46	Öğrencilerin Vedalaşma Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları	74
Tablo 47	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Vedalaşma Unsurları	75
Tablo 48	Öğrencilerin Sohbet kuralları, Davranışlar ve Tabular Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları	75
Tablo 49	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Sohbet kuralları, Davranışlar ve Tabulara Dair Unsurları	76
Tablo 50	Öğrencilerin Ev Sahibi- Misafir İlişkisi Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları	77
Tablo 51	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Ev Sahibi- Misafir İlişkisine Dair Gördüğü Unsurlar	78
Tablo 52	Öğrencilerin Ziyaret Süresi Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları	79

Tablo 53	Öğrencilerin Türkiye’deki Dini Gelenekler Hakkındaki Hazırbulunuşlukları	80
Tablo 54	Öğrencilerin Türkiye’de Evlenme, Düğün, Doğum ve Ölüm Gibi Durumlar Hakkındaki Hazırbulunuşlukları	81
Tablo 55	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Evlenme, Düğün, Doğum ve Ölüm Hallerinde Gördüğü Unsurlar	83
Tablo 56	Öğrencilerin Türkiye’de Kutlamalar; Festivaller, Dans Ortamı, Diskotekler Hakkındaki Hazırbulunuşlukları	84
Tablo 57	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Kutlamalar; Festivaller, Dans Ortamı, Diskotekler Hakkında Gördüğü Unsurlar	84
Tablo 58	Öğrencilerin Türkiye’de Camiler ve Müzeler Hakkındaki Hazırbulunuşlukları	85
Tablo 59	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Cami ve Müzeler Hakkında Gördüğü Unsurlar	86
Tablo 60	Öğrencilerin İstanbul Şehri ve Şehrin Genel Tarihi Hakkındaki Hazırbulunuşlukları	88
Tablo 61	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde İstanbul ve İstanbul’un Tarihi Hakkında Gördüğü Unsurlara	89
Tablo 62	Öğrencilerin Türk Tarihinde Önemli İşlere İmza Atan Kişiler Hakkındaki Hazırbulunuşlukları	91
Tablo 63	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Önemli İşlere İmza Atan Kişiler Hakkında Gördüğü Unsurlar	92
Tablo 64	Öğrencilerin Türk Tarihi Eserleri Hakkındaki Hazırbulunuşlukları	94
Tablo 65	Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Türk Tarihi Eserleri Hakkında Gördüğü Unsurlara Dair Görüşleri	95

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Sosyal hayat içerisinde insanların iletişim kurma ve kendini ifade etme gereksinimlerini karşılaması için dil, en önemli araçlardan biri olarak kullanılmaktadır. Tarih boyunca birçok düşünür ve bilim adamı farklı dil tanımları ortaya koymuştur. Dil, Türk Dil Kurumu güncel sözlüğünde “İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban; düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan herhangi bir anlatım aracı.” şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2011). Ergin’e göre “Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir (Ergin,2013: 3).” Dil, insanlar arasındaki anlaşmayı sağlayan fiziksel ve bilişsel boyutları olan anlama ve anlatma yetisi olarak da düşünülebilir.

İnsanların sürdürdükleri hayat içerisinde gereksinimlerini karşılamaları ile toplumsal uzlaşının sağlanması dilin bireye yönelik ve toplumsal işlevleri arasındadır. Bireyleri ve milletleri kapsayan toplumsal iletişimin yanı sıra evrensel iletişime olanak sağlayan bir yapıya sahip olan dil, başka dillerle etkileşimde bulunarak bu işlevini gerçekleştirmektedir. Küreselleşen ve gelişen dünyada milletlerin ekonomi, eğitim, turizm gibi çeşitli sektörlerde yürütülen birçok faaliyeti, farklı coğrafyalardan istifade ederek gerçekleştirme temayülleri bu coğrafyalarda kullanılan dilin öğrenimi ve öğretimi konusunda bir hassasiyet oluşturmaktadır. Teknolojik İmkânların her geçen gün gelişmesi, bilginin yayılım hızının artması, ulaşım İmkânlarının da hızlanmasını ve insanlığın dil öğrenimi konusu üzerine daha fazla eğilim göstermesini sağlamış bununla birlikte, dünya dili gibi çeşitli kavramların hayat bulmasına vesile olmuştur.

Dil, manevi kültür öğeleri içerisinde yer almaktadır. Bu bakımdan dil esasen kültürün doğal bir parçasıdır. Kültürlerin aktarılmasında dört temel dil becerisi vasıtasıyla en büyük görevi üstlenip kültürle senkronize bir birliktelik yürütmesi bakımından dil, kültür aktarımında vazgeçilmez bir unsur olarak karşımıza

çıkılmaktadır.

Kültür “Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin.” şeklinde tanımlanmıştır (TDK,2011). Kültür maddi ve manevi bir yapı barındıran toplumların kimliği ortaya koyan düşünce ve davranış şekilleri olarak da tanımlanabilir. Dilin iletişim sağlamanın yanı sıra toplumsal kültür taşıyıcı bir rolü de vardır. Dilin kullanımı vasıtasıyla toplumların sahip olduğu kültürel miras bugünden yarına taşınmış yeni nesillerin, farklı coğrafyaların, farklı toplumların kültürlenme süreci çoğunlukla dil mevhumu ile gerçekleşmiştir. Nitekim 13-14.yy’da Latin harfleriyle yazılmış ilk Türkçe eser olarak bilinen Codex Cumanicus, İtalyan rahiplerin misyonerlik faaliyetlerini yürütmek amacıyla kaleme aldığı kültür taşıyıcılığı işlevi olan dil vasıtasıyla oluşturulmuş bir eser olarak bilinmektedir.

Dil öğretimi ve kültür aktarımı doğrudan bir ilişki içerisindedir. Esasen kültür aktarımı, dil öğretiminde kaçınılmaz bir sonuç olma eğilimindedir. O halde kültür aktarımının belli bir plan dâhilinde yapılması ve öğretim boyutunda bu plana bağlı kalınarak çeşitli öğretim etkinliklerinin yürütülmesi gerekmektedir. Ders içerisinde tasarlanan öğretim etkinliklerinin kalıcılık ve ekonomiklik hususu düşünüldüğünde öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun daha fazla duyu organına hitap eden etkinlikler daha faydalı olacaktır. Dale yaşantı konisinde, eğitim -öğretim faaliyeti içerisinde ne kadar çok duyu organı katılırsa, öğrenmedeki kalıcılık oranının o denli artacağından bahsetmiştir. Ülkemizde yabancılara Türkçe öğretimi merkezlerinde derste kullanılan yazılı ana materyallerin dışında yardımcı ders dışı materyaller konusunda da ciddi sıkıntılar olduğu bilinmektedir. Bu sıkıntıların giderilmesinde derste ya da ders dışında gerek ana gerekse yardımcı materyal olarak görsel-işitsel materyallerin ön plana çıkarılması öğretimde etkililiği arttıracaktır.

Buradan yola çıkarak dizi ve film gibi medya içeriklerinin dil öğretimi yoluyla yapılacak olan kültür aktarımında hem görme hem de işitme duyusuna hitap eden bir etkinlik olarak derslerde kullanılması daha etkili bir eğitim-öğretim ortamı sağlayacağı gibi kültür aktarımında da kalıcılığı sağlayabilecektir. Dil öğretimi ve dolayısıyla

kültür aktarımında kullanılacak dizi ve filmlerin hedef kültüre ait unsurları içeren bir yapıya sahip olması oldukça önem arz etmektedir. Bu bakımdan ders ortamına getirilen film veya dizi özenle seçilmiş, hedef kitleye uygun, derste işlenilecek konuyu destekleyecek nitelikte olmalıdır. Bunun yanı sıra ders ortamına getirilen filmin ya da dizinin süre bakımından ders işlenişine ve planlanmasına uygun olması gerekmektedir. Filmler kısa soluklu olması hasebiyle dizilere nazaran uygulamaya daha elverişli olabilir fakat diziler de süreklilik arz etmesi bakımından dil öğretimini destekleyebilecek materyallerdir.

2019 yılında yayımlanan Netflix'in ilk orijinal Türk yapımı dizi olması hasebiyle "Hakan: Muhafız" dizisi kaynağındaki kültür öğelerini yansıtmaya durumu ve ders ortamında kullanılabilirliği, dil öğretiminde sağladığı avantaj ve dezavantajların araştırması bakımından önemli görülmüştür. Türk televizyon kanallarındaki dizilerin bir bölüme düşen sürelerinin uzun olduğu, genel anlamda iki buçuk saati kapsadığı bilinirken dünya çapında ön plana çıkan film ve dizi izleme platformu olan Netflix kanalı, bölüm başına yaklaşık kırk dakikalık bir süre belirlemektedir. Dizinin orijinal sitesinde "Hakan: Muhafız" dizisinin 1. sezonu:

- 1. Bölüm 45 dk.,
- 2. Bölüm 33 dk.,
- 3. Bölüm 35 dk.,
- 4. Bölüm 45 dk.,
- 5. Bölüm 45 dk.,
- 6. Bölüm 38 dk.,
- 7. Bölüm 41 dk.,
- 8. Bölüm 41 dk.,
- 9. Bölüm 34 dk.,
- 10. Bölüm 31 dk. olarak sunulmaktadır.

Bu süreler genel anlamda bir ders saatini kapsadığından derste kullanım

kolaylığı sağlayabilecektir. Fantastik türdeki dizi gerilim sahneleri ile sürükleyici bir kurguya sahiptir denilebilir. 18 yaş ve üzerindeki izleyicilere uygun olarak belirtilen dizide şiddet, cinsellik ve argo konuşmalar içeren sahneler yer almaktadır(<https://www.netflix.com/title/80189829>). Hedef kitleye uygunluk bakımından yaş gruplarının tamamını kapsadığı bilirse de bunun bir dezavantaj olarak karşımıza çıkabileceği konusunun belirtilmesi gerekir. Fakat kanalın dünya genelinde 183 milyonun üzerinde Türkiye’de ise 1.5 milyonun üzerinde aboneye sahip olduğu bilinmektedir(<https://www.webtekno.com/netflix-turkiye-abone-sayisi-belli-oldu-h95042.html>).Netflix'in verilerine göre “Hakan: Muhafız” dizisinin en çok izlenildiği ülkeler arasında Türkiye'den sonra Brezilya ve Meksika daha sonra Latin Amerika ülkeleri, Latin Amerika'dan sonra ise en çok Afrika ülkeleri yer almaktadır. Dizinin Kanada ve Avusturalya ile Ortadoğu ülkeleri ve Avrupa’da sırasıyla Fransa, Almanya, İtalya’da da geniş bir izleyici kitlesi olduğu belirtilmiştir (<https://www.ntv.com.tr/galeri/sanat/hakan-muhafiz-en-cok-hangi-ulkelerde-izlendi,KYjN0L6rUka-LqTnE4Asdw>). Bu bilgilerden hareketle dizinin kültür taşıyıcılığı açısından değerlendirilmesi önemli görülmüştür.

Kanal farklı dillerde alt yazı, çeviri imkânı da sunarak dizi veya film takip ederken dil öğrenimi ve çeviri sorununa çeşitli katkılar sağlayabilmektedir. Orijinal dilinde altyazılı bir film/dizi izlenildiğinde, kelimenin anlamını öğrenmek için sözlük kullanımına gerek duymamak adına kanalda “Language Learning with Netflix” adlı otomatik olarak çalışan bir uzantı eklenebilmektedir. Böylece izlenilen içeriklerin altyazılarını öğrenilmek istenilen dilde eş zamanlı olarak çeviren uzantı, iki dili aynı anda görebilmeyi sağlayabilmektedir(<https://www.webtekno.com/netflix-yabanci-dil-gercek-zamanli-ceviri-chrome-uzantisi-h83592.html>).

1.1. Tezin Kapsamı

Çalışmada 2018-2019 akademik yılı boyunca Türkçe öğrenmiş C1 düzeyindeki yabancı uyruklu öğrencilerin AOBM’ de belirtilmiş Türk kültür öğelerine ait hazırbulunuşlukları ve “Hakan: Muhafız” dizisinde izledikleri kültür öğelerine ait görüşleri karşılaştırılarak ele alınmıştır. Bu suretle “Hakan: Muhafız” dizisinin kültür aktarımında ne derece faydalı olduğu incelenmiştir.

Yapmayı planladığımız yüksek lisans çalışması bir yıl boyunca EBYÜ (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi) TÖMER’ de Türkçe öğrenen 30 yabancı uyruklu öğrencinin Türk kültürü hakkında hazırbulunuşlukları ile “Hakan: Muhafız” dizisinde izledikleri Türk kültürüne ait unsurların karşılaştırılarak değerlendirilmesini kapsamaktadır.

1.2. Problem Durumu

EBYÜ TÖMER’de elde edilen verilerle yapılan bu çalışmada, “Türkçe dil eğitimi alan C1 seviyesindeki 30 yabancı uyruklu öğrencinin AOBM’deki kültür başlıklarına göre “Hakan: Muhafız” dizisinde gözlemlediği Türk kültürüne ait unsurlar nelerdir?” temel problem sorusunun yanında şu alt problemlere de cevap aranacaktır:

- Bu öğrencilerin Türk kültürüne yönelik hazırbulunuşlukları ne durumdadır?
- Öğrencilerin kültür hakkındaki hazırbulunuşlukları ile ele alınan dizinin Türk kültürünü yansıtırma durumu arasında nasıl bir ilişki vardır?
- Hakan: Muhafız dizisi kültür aktarımında ders içi materyal olarak ne ölçüde kullanılabilir?
- Kültürlenme sırasında AOBM’deki kültürle ilgili hangi başlıklar öne çıkmaktadır?

1.3. Araştırmanın Amacı

EBYÜ TÖMER’de 2018-2019 akademik yılı boyunca Türkçe öğrenmiş C1 düzeyindeki yabancı uyruklu öğrencilerin AOBM’de başlıkları verilmiş Türk kültür öğelerine ait hazırbulunuşlukları ve “Hakan: Muhafız” dizisinde izledikleri kültür öğelerine ait görüşlerinin karşılaştırılarak ele alınması bu suretle “Hakan: Muhafız” dizisinin kültür aktarımında kullanıma durumunun incelenmesi araştırmanın ana amacıdır. Bunun yanı sıra öğrencilerin, Türk kültürüne ait hazırbulunuşluk seviyelerini tespit etmek, öğrencilerin diziden alımladığı Türk kültür öğelerini değerlendirerek hazırbulunuşluk bilgileriyle karşılaştırmak, dizilerin ders içi ana ya da yardımcı materyal olarak dil öğretimi dolayısıyla kültür aktarımındaki etkisini araştırmak, AOBM’de yer alan kültür başlıklarının kültür çalışmalarında kullanılabilirlik

durumuna bakılması araştırmamızın yan amaçlarını oluşturmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Geçmişten günümüze dil öğrenmenin önemi büyüktür. Dil öğrenirken hedeflenen dilin kültürüne ait kodlar da beraberinde öğrenilir. Bu çalışmada, dünyada ve Türkiye’de pek çok abonesi olan Netflix’in ilk orijinal Türk yapımı dizisi, EBYÜ TÖMER’de öğrenim gören C1 seviyesindeki uyruklu öğrencilerin gözünden içerdiği Türk kültür unsurları bakımından incelenmiştir. Gerek ulaşım kolaylığı bakımından gerek sınıf içi ya da sınıf dışında istifade edilebilecek ortamsız öğretimi sağlaması bakımından gerekse aksan öğretimi desteklemesi bakımından “Hakan: Muhafız” dizisinin kültür aktarımında ders içi ortama taşınarak ana materyal olarak kullanılması çalışmamızı yapılmış diğer tüm çalışmalardan ayırmaktadır.

Çalışma, öğrencilerin okuma-yazmadan ziyade dinleme/izleme çalışmalarına yatkın olabileceği de düşünöldüğünde dizilerin ana ya da yardımcı materyal olarak dil öğretimi ve kültür aktarımında kullanılmasını destekleyerek alana katkıda bulunacak, böylece benzer çalışmalarla karşılaştırma yapılmasına imkân sağlayarak alandaki eksikliklerin giderilmesini sağlayacaktır.

Tez alışmamız, Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten öğreticilere ders içi ve ders dışı öğretimi destekleyici medya etkinlikleri hakkında öneriler sunabilecektir.

Bu alışma, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin hedef dile ait kültür kodları hakkında ne derece bilgi elde ettiklerini; Türk kültürünün yabancı kanallarındaki medya araçlarında nasıl yansıtıldığını ortaya koyması bakımından önemli görölmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Bu alışma AOBM’de belirtilen dil düzeylerinden yalnızca C1 seviyesi temel alınarak yapılmıştır.
- Çalışmada kullanılan dizi Netflix’in orijinal yapım ilk Türk dizisi “Hakan: Muhafız” olarak belirlenmiştir. Dizi uygulaması 1. Sezonundaki 10 bölüm ile sınırlandırılmıştır.

➤ Bu çalışmada kullanılan kültür unsurlarının yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu, AOBM’de yer alan sosyokültürel bilgi başlıkları ve buna ek olarak “Hakan. Muhafız” dizisinde konu olarak ön plana çıkan diğer başlıklar dâhil edilerek incelenmiştir.

➤ Bu çalışma, 2018-2019 akademik yılı boyunca EBYÜ TÖMER’de Türkçe öğrenmiş C1 seviyesinde 30 öğrencinin AOBM’de belirtilen kültür başlıkların yönelik hazırbulunuşluk bilgilerinin yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu ile “Hakan: Muhafız” dizisi izlenildikten sonra diziden çıkarılan Türk kültür öğelerine yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formunun incelenmesi ile sınırlıdır.

➤ Çalışma 30 yabancı uyruklu öğrenci ile sınırlandırılmıştır. Çalışmaya 2018-2019 akademik yılında EBYÜ TÖMER’de fiilen öğrenim gören tüm öğrenciler dâhil edilmiştir. Öğrencilerin uyruğu, cinsiyetleri, geldikleri ülkeler, yaş ve eğitim düzeyleri gibi farklılıklara dikkat edilmemiştir.

➤ Çalışma “Hakan: Muhafız” dizisi 1. Sezonu ve bu bölümlerin içerdiği kültürel unsurlar ile sınırlıdır.

1.6. Sayıltılar/Varsayımlar

Bu araştırmanın başlıca sayıltıları/varsayımları şunlardır:

➤ Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formlarını cevaplayan öğrencilerin, soruları cevaplarken yansız, samimi ve içten olduğu varsayılmıştır.

➤ Çalışmaya katılan öğrencilerin tamamının Türkçe öğrenim süreci doğrultusunda C1 seviyesinde olduğu varsayılmıştır.

➤ Öğrencilerin kültür kavramını bildiği ve uygulama süresince kültür hakkında anlamadığı noktaları öğrenmek için öğretmene sorduğu varsayılmıştır.

➤ Öğrencilerin diziyi izlerken odaklandığı varsayılmıştır.

1.7. Evren ve Örneklem/ Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini C1 seviyesindeki yabancı uyruklu Türkçe öğrenen tüm öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2019-2020 akademik yılında

EBYÜ TÖMER’de bir yıl boyunca Türkçe öğrenmiş C1 seviyesinde 30 öğrenci oluşturmaktadır. Bunlardan 8’i Türkmenistanlı, 11’i Iraklı, 3’ü Afganistanlı, 2’si Yemenli,2’si Sudanlı,1’i Soma, 1’i Eritreli, 1’i Moritanya, 1’i Suriyelidir. Tablo 1’de öğrencilerin çalışmadaki kodları, yaşları ve uyrukları yer almaktadır. 18-40 yaş aralığındaki çalışma grubunun yaş ortalaması 25’tir.

Tablo 1: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Bilgileri

KODU	YAŞ	UYRUK
Ö1	21	Türkmenistan
Ö2	9	Türkmenistan
Ö3	23	Türkmenistan
Ö4	21	Türkmenistan
Ö5	34	Irak
Ö6	21	Türkmenistan
Ö7	22	Türkmenistan
Ö8	26	Irak
Ö9	25	Irak
Ö10	24	Türkmenistan
Ö11	28	Afganistan
Ö12	23	Türkmenistan
Ö13	19	Yemen
Ö14	18	Irak
Ö15	22	Sudan
Ö16	19	Yemen
Ö17	36	Afganistan

Tablo 1 (Devam): Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Bilgileri

Ö18	20	Eritre
Ö19	23	Soma
Ö20	23	Irak
Ö21	23	Irak
Ö22	23	Irak
Ö23	34	Afganistan
Ö24	21	Moritanya
Ö25	25	Sudan
Ö26	35	Irak
Ö27	28	Irak
Ö28	28	Irak
Ö29	41	Irak
Ö30	29	Suriye

1.8. Tanımlar ve Temel Kavramlar

Dil: Dil insanların meramlarını anlatma için kullandıkları bir sesli işaretler sistemidir (Banguoğlu, 2011).

Hazırbulunuşluk: Kişinin önceki yaşantıları sayesinde öğrenmeye hazır olma durumudur (Çelikler ve Harman, 2012).

Hedef Dil: Öğretilmek istenen dildir.

Hedef Kültür: Aktarılmak istenen kültür kodlarıdır.

Kültür Aktarımı: Hedef kültüre ait kodların çeşitli yollarla sunulmasıdır.

Kültür: Tarih bakımından mevcudiyeti kesin olarak bilinen bir toplumun, sosyal etkileşme yoluyla nesilden nesle aktardığı manevi ve maddi yaşayış tarzlarının temsil

ve tecelli bakımından yüksek seviyedeki bir bileşigi olan, sebebi ve sonucu açısından ise ferde ve topluma benlik, kimlik, kişilik ile mensubiyet şuuru kazandırma, bütünleşmiş kılma, yaşanan çevreyi ve şartları kendi hedefleri istikametinde değiştirme arzu ve iradesi veren değer, norm ve sosyal kontrol unsurlarının belirlediği bir sistemdir (Tural,1992).

Öğretim: Öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gereçleri sağlama ve kılavuzluk etme işi (TDK, GTS).

Yabancı Dil Öğretimi: Kişilere kendi dillerinin yanı sıra başka bir dili öğretme işidir.

İKİNCİ BÖLÜM

2.KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil Öğretiminde Kullanılan Birtakım Kavramlar

Etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesi için dil öğretiminin nasıl yapılması gerektiği üzerinde tartışılmış ve zaman içerisinde çeşitli kavramlar ortaya çıkmıştır. Dil öğretiminde strateji, ilke, yöntem, teknik ve yaklaşım kavramları insanoğlunun dil öğretimini daha kalıcı ve verimli hâle getirme çabalarının birer ürünüdür. Bu kavramlar zaman zaman birbiri ile karıştırılmakta ve birbiri yerine kullanılmaktadır (Varışoğlu ve Köksal, 2014). Bahsi geçen kavramların tanımları başta TDK güncel sözlüğünden ve diğer diğer kaynaklardan istifade edilerek aşağıda verilmiştir:

• **Strateji:** Türk Dil Kurumu güncel sözlüğünde strateji, “Bir ulusun veya uluslar topluluğunun, barış ve savaşta benimsenen politikalara destek vermek amacıyla politik, ekonomik, psikolojik ve askeri güçleri bir arada kullanma bilimi ve sanatı; izlem.” şeklinde bir tanıma sahiptir (TDK, 2011). Tanımdan da anlaşılacağı üzere, strateji kavramı ilk zamanlar askeri alanlarda kullanıldı. Zamanla kullanım alanı genişleyen kavram eğitim, ekonomi gibi birçok alanda da yer edinmeye başladı. Dil öğretiminin dâhil olduğu alan olan eğitimde strateji kavramı ‘hedef kazanıma ulaşmak için mevcut şartlarda en doğru yolları belirleyip harekete geçme’ olarak tanımlanabilir (Varışoğlu ve Köksal, 2014: 82).

• **İlke:** Türk Dil Kurumu güncel sözlüğünde ilke kavramı, “Temel düşünce, temel inanç, temel bilgi, öge, unsur.” şeklinde birtakım kelime gruplarıyla tanımlanmıştır (TDK, 2011). Eğitim ve öğretimde ilkeler, insanlığın bu alanda yaşadığı tecrübelerin birer ürünü olup hedefe ulaşmada yol gösteren fikirlerdir (Köksal ve Varışoğlu, 2014: 71).

• **Yaklaşım:** “Bir sorunu ele alış, ona bakış biçimi.” olarak tanımlanan yaklaşım kavramı İngilizcede ‘approach’ kelimesi ile karşılık bulur (TDK, 2011). Dile ve dil öğrenimine yönelik kuramları, varsayımları ve inanışları dil öğretme yollarını ifade eder. Diğer işlemler herhangi bir yaklaşımdan geliştirilmiş uygulama ve tekniklerdir (Durmuş, 2013: 33).

• **Yöntem:** Yöntem kavramı “Bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yol usul, sistem, prosedür, politika. Bilimlerde belli bir sonuca erişmek üzere bir plana göre gidilen yol.” şeklinde bir tanıma sahiptir (TDK, 2011). Eğitim ve öğretimde yöntem kavramı kişiyi amacına ulaştıracak en güvenilir ve ekonomik yol olarak önemli bir unsurdur. İngilizcede “Method”, Fransızcada “Méthode” şeklinde karşılık bulmaktadır.

• **Teknik:** “Herhangi bir sanat, üretim ve öğretim etkinliği için başvurulması gereken beceri, işlem (TDK, 2011).” şeklinde tanımlanan teknik kavramı İngilizcede “Technique” olarak karşılık bulmaktadır. Durmuş’a (2013) göre teknik, kazanımları elde etmeye yönelik etkinlikleri ve bunları kullanmayı işaret etmektedir.

2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Genel ve Temel İlkeleri

İlke, kelime anlamı itibarıyla temel bilgi anlamına gelmektedir (TDK, GTS). Alanyazında da yabancı dil öğretimine kılavuzluk eden birçok ilkeden bahsedilir. Yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler bahsedilen ilkeler ışığında belirlenir. Alanyazında çeşitli kaynaklar taranarak yabancı dil öğretiminde özel ve genel ilkeler derlenip aşağıda tablo 2’de listelenmiştir (Demirel (1993), Yıldırım ve Tüfekçioğlu (2016) ile Durmuş ve Okur (2018)).

Tablo 2: Yabancı Dil Öğretiminde Genel ve Temel İlkeler

Genel İlkeler	Temel İlkeler
➤ Beceriler (Öğretime Dinleme/İzleme, Okuma Becerilerinin Geliştirilmesi ve İçsel Anlama Süreci ile Başlanması) İlkesi	➤ Dört Temel Beceriye Geliştirme İlkesi
➤ Kullanılabilirlik (Güncel Dilin Öğretilmesi) İlkesi	➤ Dil Öğretim Etkinliklerini Önceden Planlama İlkesi
➤ Gerçeklik (Söyleyişe Önem Verme) İlkesi	➤ Kolaydan Zora; Basitten Karmaşığa Gitme İlkesi
➤ Girdi (Yeni Sözcük Kalıplarının Bilinen Sözcüklerle Öğretilmesi) İlkesi	➤ Yakından Uzağa; Somuttan Soyuta; Bilinenden Bilinmeyene Gitme İlkesi
➤ Uygulama (Öğrencilere Öğrendiklerini Uygulama İmkânı Verilmesi) İlkesi	➤ Hedef Dili Öğretirken Ana Dili Gerekli Durumlarda Kullanma İlkesi
➤ Dönüt (Öğrencilerin Dil Öğreniminde Yaptığı Yanlışlıkların Anında Düzeltilmesi) İlkesi	➤ Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma (Teknoloji) İlkesi
➤ Eşitlik (Herkese Eşit Söz Hakkı Tanınması) İlkesi	➤ Bir Seferde Tek Yapıyı Sunma İlkesi
➤ Sorumluluk (Öğrencinin Yalnızca Öğrendiklerinden Sorumlu Tutulması) İlkesi	➤ Öğrencileri Cesaretlendirme ve Aktif Kılma İlkesi
➤ İdeal Hız (İdeal Hızın Belirlenmesi) İlkesi	➤ Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma İlkesi
➤ Sarmal Eğitim (Tekrara Dayalı Eğitim) İlkesi	➤ Verilen Bilgilerin Günlük Yaşama Aktarılması İlkesi
➤ Dil- Kültür Birlikteliği (Dil ile Birlikte Kültürün Verilmesi) İlkesi	➤ Ölçme ve Değerlendirmede Birlik İlkesi

2.2.1. Tez Uygulamasında Ön Planda Olduğunu Düşünülen Genel ve Temel İlkelerden Bazıları

Yabancı dil öğretiminde kullanılan ve tezin kapsamında öne çıktığı düşünülen genel ve temel ilkelerden bazıları Demirel (1993), Yıldırım ve Tüfekçioğlu (2016) ile Durmuş ve Okur (2018)'dan faydalanılarak aşağıda sunulmuştur:

2.2.1.1. Dil- Kültür Birlikteliği İlkesi

Öğretilen dille birlikte o dile ait kültürün de aktarılması gerekliliğidir. Yeni bir dil öğrenilirken o dilin kültürüne ait bir farkındalık oluşması beklenir. Hedef dile ait kültürel unsurlar, evrensel değerleri ön planda tutan bir anlayışla sunulmalıdır. Bu bağlamda dilin kültüre ait doğal yaşam alanlarını yansıtan etkinliklerle öğretilmesi kültür aktarımının da doğal bir seyrde gerçekleşmesini sağlayacaktır. Olası bir kültürel kimlik çatışmasını önleyecektir.

2.2.1.2. Öğrencileri Cesaretlendirme ve Aktif Kılma İlkesi

Yabancı dil öğrenimi başlangıçta karışık bir süreç olarak düşünülebilir. Bu gibi ön yargılar öğrencilerin öğrenim sürecini hiç şüphe yok ki olumsuz etkileyecektir. Bu bağlamda öğretmenin öğrencilere çeşitli hedefler koyması ve başarıyı ödüllendirmede pekiştirenler kullanması cesaret düzeyinin artmasında etkili olabilir. Öğrencinin derse aktif katılımı da cesaretlendirilmesi gereken bir durumdur. Sınıfta kullanılan etkinliklerin  ğrenci odaklı tasarlanması derse katılım oranını arttıracaktır. Bundan hareketle dizi ve filmlerin kullanılarak sınıf içinde çeşitli etkinliklerin tasarlanması örnek uygulamalar sunabilecektir.

2.2.1.3. Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma İlkesi

Dil  ğreniminde teknolojinin sunduğu İmkânlar  nemlidir. Derslerde kitle iletişim araçlarının sıkça kullanılması çeşitli duyu organların aynı anda hitap edebilmeye katkı sağlayacak ve öğrenmede kalıcılığı arttıracaktır. Bu kapsamda öğrencinin dikkatini çekmek de kolaylaşacaktır. Dale'nin "Yaşantı Konisi" baz alındığında duyu organlarının çeşitliliğinin öğrenmeye olumlu katkı sağladığı hususu sağlam bir temele dayandırılabilir. Tez uygulamasının dizi üzerinden planlanan bir etkinlik olması hasebiyle görme ve işitme duyuları somutlaştırmada katkı sağlamaktadır.

Edgar Dale'nin "Yaşantı Konisi" aşağıda görsel 1'de yer almaktadır.

Görsel-1 :Edgar Dale'nin Yaşantı Konisi

Kaynak:<https://www.gundemturkiye.com/egitim/egitim-bilimleri/edgar-dale-ve-edgar-dale-yasanti-konisi.html>

2.2.1.4. Verilen Bilgi ve Örneklerin Güncel Hayata Uygun Olması İlkesi

Derslerde verilen yapıların, bilgilerin ve örneklerin tedavüldeki dilden ve gündelik hayattan alınmış olması önemlidir. Dilin önceki dönemlerinin ya da bölgesel farklılıklarının öğretimin esasını teşkil etmemesi gerekir. Herkes tarafından kullanılan dil, bu bağlamda önemlidir. Öğrencinin edindiği bilgileri günlük yaşamda kullanabilir olması gerekir. Tezin kapsamını oluşturan uygulamada seçilen dizinin İstanbul Türkçesini baz alması, güncel dil örneklerini sunması bu ilkeyi taşıması bakımından önemlidir.

2.3. Yabancı Dil Öğretim Yaklaşımları

Yabancı dil öğretimini ele almada en temel felsefedir. Dil bilimciler yabancılarla dil öğretiminde farklı yaklaşımlar geliştirmiştir. Bu yaklaşımlardan bazıları

alanyazından derlenip aşağıda kısaca verilmiştir (Yıldırım ve Tüfekçioğlu (2016), (Durmuş ve Okur (2018), Yaylı ve Bayyurt (2009):

2.3.1. Yapısalcı Yaklaşım

Dil biliminde Saussure ve Bloomfield bu yaklaşımın öncüleri olarak karşımıza çıkar. Dilin analizi, dil yapılarının tespiti ve program geliştirme yapısalcı yaklaşımın basamaklarıdır. Sözcüklerin cümle içerisinde anlam kazandığı görüşü hâkimdir. Bu bağlamda dil ve söz ayırımına gidilir. Dil bilgisi, kültür ve kelime sınıflandırmasıyla geleneksel yaklaşımları kapsar.

2.3.2. Davranışçı Yaklaşım

Skinner'in öğrenmeyi uyarıcı-tepki döngüsü içerisinde bağ kurma deneyleri ile açıkladığı yaklaşımdır. Dil bilime “Dil bir davranıştır” tanımını kazandıran bu yaklaşımda doğru davranışın olumlu pekiştirmelerle desteklenmesi, yanlış davranışın ise olumsuz pekiştirmelerle önlenmesi esastır. Bu suretle dile ait alışkanlıklar oluşturulması söz konusudur.

2.3.3. Bilişsel Yaklaşım

Dil biliminde Chomsky tarafından ortaya koyulan bilişsel yaklaşımda her insanda “dil edinim mekanizması” olduğu savunulur. Tüm dillerin ortak kodlanmış yapılarının olduğu bu yapı çözümlendiği takdirde dilin edinileceği belirtilir. Piaget ve Vygotsky tarafından geliştirilerek öğrencilerin dil öğreniminde ön planda koyulduğu bir sistem haline gelir. “İletişimsel yaklaşım” ve “kavramsal işlevsel yaklaşım” bu bağlamda değerlendirilebilir.

2.3.4. Yapılandırmacı Yaklaşım

Piaget tarafından ortaya atılan, yeni bilgilerle eski bilgilerin ilişkilendirilerek anlamlandırıldığı yaklaşımdır. Öğrenci bilgiye kendisi ulaşır. Aktif yaşantıya ve insan deneyimlerine önem verilir. “Beceri yaklaşımı” ve “etkinlik yaklaşımı” bu kapsamda düşünülebilir. Çalışmamız etkinlik içermesi bakımından büyük ölçüde yapılandırmacı yaklaşıma uygundur.

2.4. Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri

Yöntem, bilimde belli bir sonuca erişmek için bir plana göre izlenen yol, metot (TDK, GTS) olarak tanımlanmaktadır. Yabancı dil öğretiminde dünden bugüne kullanılan yöntemlerden bazıları alanyazından derlenip aşağıda kısaca açıklanmıştır. (Yıldırım ve Tüfekçioğlu (2016), (Durmuş ve Okur (2018), Yaylı ve Bayyurt (2009), (Demirel (1993):

2.4.1. Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi

Dünya klasiklerinin çevrilmesine ve dil yapılarının çözümlenmesine dayalı olarak ortaya çıkan bu yöntemde esas olan dil bilgisi kurallarına uygun ayrıntılı analizleri içeren bir sistemde entelektüel bilgi gelişimi elde etmektir. Dünya klasiklerini çevrilmesi ideali kültürel bir önceliğin varlığını göstermektedir. Dil bilgisi- çeviri yönteminde hedef dil kullanılmaz, ana dilde öğretim esastır. Bir metin seçilerek bu metinde karşılaşılabilecek kelimeler ve dil bilgisi kuralları önceden verilir. Böylece doğrudan ve eksiksiz bir çeviri yapılır. Cümle yapısı öne çıktığından dolayı okuma ve yazma becerileri dışındaki beceriler geri planda kalmaktadır.

2.4.2. Doğrudan (Dolaysız/ Direkt/ Düzvarım) Yöntem

Bu yöntemde temel prensip doğallıktır. Yabancı dilde düşünmek, konuşmak ve konuşulanları anlamak bu suretle de gerçek yaşamda kullanılan dilin sınıf içerisine taşınması hedeflenmiştir. Öğretim tamamen hedef dilde yapılır. Somut ve soyut sözcükler görsellerden ve zihnin ilişkilendirmesinden faydalanılarak sunulur. Dil bilgisi yapıları açıklanmaz günlük hayatın sınıfta ele alındığı bir ortam içerisinde dil öğretimi gerçekleştirilir.

2.4.3. İşitsel- Dilsel Yöntem

İkinci Dünya Savaşı sırasında ABD’de askerlerin dil öğretiminde kullanılan yöntem dil öğreniminde doğal sıralamayı önceler. Önce dinleme ve konuşma becerileri sonrasında yazma ve okuma becerileri üzerinde durulur. Diyaloglar, ses bandı, taklit konuşma ve dinleme becerisinde kullanılır. Dil bilgisi alıştırmalar ve sık tekrar yoluyla

aktarılır. Süreçte herhangi bir hataya mahal vermemek önemlidir. Hata yapmamak ve yapılan hataların derhal düzeltilmesi dilin alışkanlık boyutu adına önem taşımaktadır.

2.4.4. Görsel-İşitsel Yöntem

Fransızca'yı uluslararası düzeyde yaygınlaştırmak amacıyla dil öğretiminde ses ve görüntünün birleştirilerek kullanılması bu yöntemin esasını teşkil etmektedir. Ortaya çıktığı zamanki teknolojik İmkânlarla projeksiyon aleti ve teyp birlikte kullanılarak görsel ve işitsel zekaya seslenen bir yöntemdir. Yöntem günümüze uyarlandığı takdirde teknolojik İmkânların çeşitliliği internet ya da farklı programlara bağlı uzaktan eğitim gibi koşullarda derslerin işlenişini mümkün kılmıştır. Öncelikli olarak konuşma ve dinleme olmak üzere sözlü anlatma becerilerine önem verilmektedir. Bu bağlamda dinleme ve telaffuz eğitiminde yarar sağladığı da görülebilir. Bu yöntemde görselliği yansıtan jestlere, mimiklere ve beden hareketlerine sıkça başvurulmaktadır. Somuttan soyuta ilkesi gereğince derslere katılım oranının artmasında başarı sağladığı söylenilebilir. Yapılan çalışmada, medya araçları ders içi materyal olarak kullandığı için görsel-işitsel yöneme uygun görülmektedir.

2.4.5. Seçmeci (Eklektik) Yöntem

Dersin amaç ve işlenişine göre seçilen en uygun uygulamaları kapsayan yöntemdir. Bu yöntemde hedef dil kullanılır ve günlük hayatta ihtiyaç duyulan pratik bilgiler en ekonomik şekilde aktarılmaya çalışılır. Her yöneme yönelik uygulamaları kapsamaktadır. Bu yöntemde öğretimi gerçekleştirecek kişinin tüm yöntemlere hâkim olması beklenir.

2.4.6. Telkin Yöntemi

Psikolojik ve fizyolojik olarak rahat bir ortamda müzik, yoga, hipnoz gibi farklı etkinlikler vasıtasıyla öğretimin gerçekleştirildiği yöntemdir.

2.4.7. Göreve Dayalı Öğretim Yöntemi

Bu yöntemde dil günlük yaşamdaki haliyle verilen ödevleri etkileşimli bir şekilde gerçekleştirmeye öğretilir. Öğrenciler uzun süre dilin kurallarını öğrenmezler.

Bunun yerine doğal iletişim görevlerine aktif bir şekilde maruz kalarak kurallara kendileri ulaşırlar. Ödevler aşamalılık ilkesine uygun olarak sırayla yapılır.

2.4.8. Grupla Dil Öğretim Yöntemi

Öğrencilerin yabancı bir dil öğrenirken hata yapma korkusuyla dil öğreniminde sorun yaşamaları bu yöntemin çıkış noktasıdır. Grup içinden dili kullanmada yetkin birinin bir dil öğrenme grubuna öncelikle model olduğu ve gerekli güvenin sağlanmasının ardından öğrencilerin özerk bir şekilde iletişim kurdukları yöntemdir. İş birliğini esas alan bu yöntem yaparak-yaşayarak öğrenme ilkesi gereğince de öğrenilenlerin kalıcı olmasını sağlayabilir.

2.4.9. Sessiz Yol Yöntemi

Dil öğretiminde öğretmenin sessizliğini koruduğu, öğrencilerin etkin halde olduğu bir yöntemdir. Öğretmenin sessiz kalması ve öğrencilerin birbiriyle iletişim içinde olduğu bu yöntemde zihin aktifliğinin arttırması sağlayacağından kalıcı öğrenmeler gerçekleşebilecektir.

2.4.10. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi

Sınıf içerisinde öğretmen tarafından verilen yapı, kural ve kelimelerle ilgili öğrencilerin fiziksel tepki verilmesi öğretimin esasını oluşturur. Motor becerilerinin aktif olduğu bu yöntemde öğrenilenler daha kalıcı olabilecektir.

2.4.11. İletişimsel Yöntem

Bu yöntemde esas işlev karşılıklı iletişim ve etkileşimdir. Dil öğretiminde anlama ve anlatma becerilerinin her biri önemlidir. İletişimsel yöntemin diğer yöntemlerden farklı olarak öğrenilen dilin kültürüyle ilgili de çalışmalara ağırlık verdiği görülmektedir. Dolayısıyla anlamlı öğrenmeler sağlama konusunda başarılı olduğu söylenebilir.

2.5. Yabancı Dil Öğretim Teknikleri

Dil öğretiminde etkili ve kalıcı bir öğretim için seçilen yönteme uygun farklı teknikler kullanılmalıdır. Dil öğretiminde kullanılan teknikler alinyazından derlenip tablo 3’te gösterilmiştir. (Yıldırım ve Tüfekçioğlu (2016), (Durmuş, (2013), Demirel (1993) ile Varışoğlu ve Köksal (2014):

Tablo 3: Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılabilecek Teknikler

Teknikler
➤ Düz Anlatım/ Anlatma Tekniği
➤ Soru-Cevap Tekniği
➤ Gösteri/ Gösterip Yaptırma Tekniği
➤ Tartışma Tekniği
➤ Örnek Olay Tekniği
➤ Benzetim Tekniği
➤ Beyin Fırtınası Tekniği
➤ İş Birlikli Öğrenme (İkili ve Grup Çalışmaları) Tekniği
➤ Gezi Tekniği
➤ Drama ve Rol Yapma Tekniği
➤ Mikro Öğretim Tekniği
➤ Eğitsel Oyunlar Tekniği

2.6. Yabancı Dil Öğretiminde Araç-Gereç Kullanımı

Yabancı dil öğretiminde etkililik, kalıcılık ve ekonomiklik elde etmek için öğretim ortamlarına ve öğrenci düzeyine uygun olarak öğretimin çeşitli materyallerle desteklenmesi gerekmektedir. Tebeşir, tahta kalem, ders kitabı ya da derse getirilen herhangi bir metin hatta yalnızca dilin kendisi bile öğretimi aktaran araçlar olarak kabul edilir. Uzun yıllardır gelişen teknoloji ders araçlarında çok çeşitli İmkânlar getirmiştir. Öyle ki öğretim etkinliklerinde araç gereç kullanım sebeplerine “öğrenmenin bireysel olarak devam etmesini sağlamak” ibaresi eklenmiştir

(Yalın,2012). Günümüzde internet tabanlı, uzaktan eğitimi mümkün kılan bilgisayar vb. araçlara ilişkin teknolojik İmkânları öne çıkaran materyaller kullanılmaktadır. Gelişen İmkânlar Tablo 2’de verilen Edgar Dale’nin “Yaşantı Konisi” kapsamında daha çok duyu organıyla öğretim faaliyeti gerçekleştirerek görme, duyma ve uygulama İmkânları sunması hasebiyle kalıcılığı ve etkililiği arttırabilecektir. Son yıllarda eğitim alanında kullanılan araçlar ve materyaller farklı kültürleri ve dünyaları sınıfa getirmekte, örneğin filmler aracılığıyla uzak ülkelerin dünyası, mikroskop ile değişik yaşam biçimlerinin mikro dünyası, çeşitli ses dosyaları ile edebiyat dünyasının önemli isimleri sınıf ortamına taşınabilmektedir (Yıldız,2003). Film ve diziler ders içinde öğrencilerin ilgisini ve isteğini arttırıp telaffuzunu geliştirme ve çeşitli söz kalıplarını bağlamdan çözümleme açısından fayda sağlayacaktır. Yabancı dil öğretiminde görsel işitsel araçlar içerisinde değerlendirilen filmler ve diziler dilin kültürle ilişkisini en iyi şekilde ortaya koyan araçlar olarak nitelendirilmiştir (Demirel,1993). Tezde yapılan uygulama kapsamında “Hakan: Muhafız” dizisinin 1. sezonu yabancı dil öğrenenlere kültür aktarım aracı olarak değerlendirilmiştir. Yabancılar dil öğretiminde araç gereç seçimi yapılırken dil düzeylerine dikkat edilmelidir. Standart dil kullanılan diziler ve filmler, C düzeyindeki öğrencilerde etkili olarak kullanılabilecek araçlar arasında değerlendirilmektedir (AOBM).

2.7. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metnine Göre Yabancı Dil Öğretimi, Kurlar Ve Sosyokültürel Bilgi

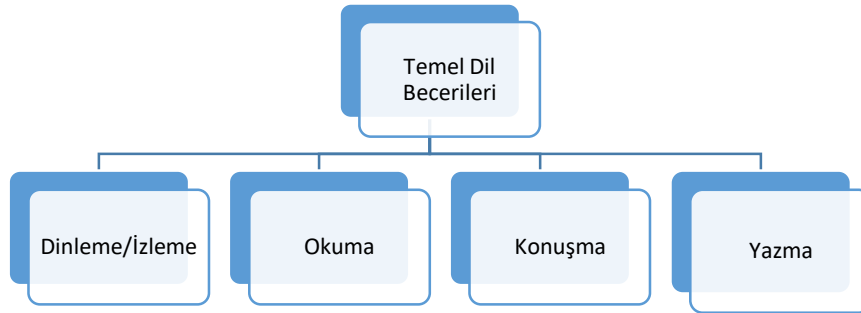
Avrupa’da farklı dil ailelerine mensup diller birlikte kullanılmaktadır. Bir bölgede kullanılan ana dille o bölgede yaşayan insanların anne dilleri değişkenlik gösterebilmektedir. Bu değişkenliğin bir birlik etrafında var olması o bölgede iletişimin daha sağlıklı bir şekilde ilerlemesini sağlayabilecektir. İşte bu düşünce, Avrupa kıtasında bir birlik anlayışı doğurmuş ve bu kapsamda geniş bir dil politikası ortaya çıkarmıştır.

Kültürel çeşitliliğin artması ve milletlerin birbiri ile daha yoğun etkileşim kurabilecekleri düşüncesi Avrupa Birliği ülkelerini dil gelişim dosyasıyla dil öğretimine yön veren yeni bir sisteme geçirmiştir. Bu sistem her Avrupa vatandaşının bir dil pasaportuna (Avrupa Dil Pasaportu) sahip olarak çok dilliliğe önem vermesini

amaçlamaktadır. Türkiye, uluslararası bu organizasyona 1949’da üye olmuş ve o tarihten itibaren de konseyin tüm faaliyetlerine katılım sağlamıştır (Demirel, 2003). Çok dillilik kültürel açıdan insanları besleyerek dilsel açıdan birlik sağlayabilecektir. Avrupa Dil Gelişim Dosyası (ADD), AOBM’nin esaslarına göre şekillendirilmiştir. ADD’de yer alan dil becerileri, kurlar ve değerlendirme ölçütleri AOBM’de belirtilmiştir. AOBM’nin esas olarak kabul edilmesinde dil edinimi, dil edinimi hakkındaki çizmiş olduğu genellenebilir çerçeve, dile ait beceriler, iletişim durumlarını açıkça ortaya koyması etkilidir. Bu nedenle Avrupa Konseyine üye ülkeler yabancı dil öğretim programlarını, ders araçlarını, kurlarını ve değerlendirme ölçütlerini AOBM’ye göre şekillendirmektedir. AOBM’nin geliştirilmesindeki en önemli etkenler iletişimin sağlanması, Avrupa ülkeleri arasında yabancı dil eğitim sistemine ortak bir zemin oluşturma, çok dilliliği ve çok kültürlülüğü önemseme olarak sıralanabilir.

2.7.1. AOBM’de Temel Dil Becerileri

Dilin sözlü ve yazılı iletişimi esas alan temel beceri alanları vardır. AOBM incelendiğinde gerek dil öğrenim düzeylerini ortaya koyarken gerekse değerlendirme yaparken bu beceri alanlarını birbirinden ayırarak hareket ettiği gözükür.

Şema -1: AOBM’de Temel Dil Beceri Alanları

Şema -1 incelendiğinde dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma becerileri temel alanlar olarak karşımıza çıkar. Bunlardan dinleme/izleme ve konuşma becerileri sözlü beceri alanları olarak kabul görürken; okuma ve yazma becerileri ise yazılı(sözsüz) beceri alanları olarak kabul görür. ADD’de yer alan öz değerlendirme kısmında konuşma becerisinin karşılıklı konuşma ve üretimsel konuşma olarak iki ayrı

değerlendirmeyele bahsedildiği dikkat çeker. Karşılıklı konuşma daha çok gündelik iletişimi kapsarken üretimsel konuşma dile ait yapılan yanlışların seçilerek düzeltilmesi, soyut kavram ya da özel alanlarda fikirlerin ortaya koyulmasını kapsamaktadır.

2.7.2 AOBM’de Dil Seviyeleri

Bir dil öğrenmeye başlandığında öğrencinin hazırbulunuşluk seviyesine bakılır ve dile ait eksikliklerin bir plan dâhilinde giderilmeye çalışılması beklenir. Bu hususta öğretimin ilkeleri düşünülmelidir. Somuttan soyuta, basitten karmaşığa, bilinenenden bilinmeyene gibi pek çok yabancı dil öğretim ilkesinden bahsedilir. Dildeki hazırbulunuşluk tespit edildikten sonra bahsedilen ilkeler ışığında bir plan oluşturulması beklenir. Yabancı dil öğretiminde özellikle kalabalık gruplarda hazırbulunuşluk düzeyine göre öğretim faaliyetinin sürdürülmesi dil öğretiminde daha etkili yöntemlerin kullanılmasına müsaade edebilecektir. AOBM’de dil kullanıcılarını gerek hazırbulunuşluk tespiti gerekse değerlendirme ölçütü sağlanabilmesi bakımından çeşitli seviyelere ayırmıştır.

Temel Düzey Kullanıcı	• A1 • A2 (Ara ya da temel gereksinim)
Ara Düzey Kullanıcı	• B1(Eşik Düzey) • B2(İleri ya da bağımsız)
İleri Düzey Kullanıcı	• C1(Özerk) • C2(Ustalık)

Şema - 2: AOBM’de Dil Düzeyleri

Temel düzey kullanıcıları giriş ya da keşif olarak da adlandırılan A1 seviyesinde, gündelik gereksinimleri karşılama noktasında sade ve basit ifadeleri kullanır, anlar. Kendisini yazılı veya sözlü olarak tanıtabilir, kendisine yöneltilen temel seviye soruları yanıtlayabilir. Karşı tarafın yavaş yavaş ve basit bir şekilde konuşmasıyla karşı taraf ile iletişime geçebilir.

A2 seviyesini tamamlayan biri, sıklıkla kullanılan temel düzeydeki deyimleri anlayabilir. Bilindik konular üzerinde ana hatlarıyla düşüncelerini ifade edebilir. Konuşmalarında dolaysız, sade ve basit ifadeler kullanabilir.

Ara düzeyin başlangıcı olan B1 seviyesindeki dil kullanıcısı, hedef dilin konuşulduğu yerlerde birçok durumun üstesinden gelerek iletişim kurabilir. Bir olayı veya bir durumu anlatabilir, betimleyebilir, nedenleriyle birlikte sunabilir.

B2 seviyesinde öğrenciler, somut ya da soyut, karmaşık ve uzmanlık gerektiren metin ve konuşmaları anlayabilir. Kendini rahatlıkla ifade edebilir. Bir konuyla ilgili ayrıntılı bir şekilde konuşabilir.

İleri düzey kullanıcılığın başlangıcında C1 seviyesindeki öğrenci, uzun ve zor metinleri anlayabilir. Akademik, teknik, toplumsal vb. alanlarda dili etkili bir biçimde kullanır. Kendini sözlü ve yazılı olarak kolaylıkla, sıkıntı çekmeden ifade edebilir.

C2 seviyesinde usta bir dil kullanıcısı ise okuduğu ve duyduğu pek çok şeyi anlayabilir. Farklı kaynaklardan metin veya konuşmaları uygun bir biçimde özetleyerek kendi kelimeleri ile yeniden oluşturabilir. Dili ustalık seviyesinde yani ana dili konuşuru düzeyinde kullanabilir.

Yukarıda temel düzey, ara düzey ya da ileri düzey dil kullanıcılarına ait kazanımlar AOBM'den faydalanılarak aktarılmıştır.

2.7.3. AOBM'de Dinleme Becerisine yönelik Beklentiler

Dilde alımlama faaliyetleri görme ve okuma becerilerini kapsar. AOBM'de görme becerisi, görsel alımlama; dinleme becerisi, işitsel alımlama; hem dinleme hem görme becerisi işitsel-görsel alımlama olarak ele alınır. İşitsel alımlama (dinleme) faaliyetlerinde dil kullanıcısı bir dinleyici olarak bir ya da daha fazla konuşmacı tarafından üretilmiş bir konuşma girdisini alır ve işlem yapar. Görsel alımlama (okuma) faaliyetlerinde kullanıcı okuyucu olarak bir ya da daha fazla yazar tarafından üretilmiş yazılı metinleri girdi olarak alır ve işlem yapar. İşitsel-görsel alımlamada ise kullanıcı aynı anda işitsel ve görsel girdi alır. AOBM'de İşitsel-görsel alımlama faaliyetlerinde sesli okunan bir metni takip etmek, altı yazıları olan bir filmi, video ya da televizyon programını izlemek, yeni teknolojileri kullanmak (multi-medya/çoklu

ortamlı, CD ROM, vs.), televizyon ve film izlemek için tanımlayıcı bir ölçekler sunulmuştur. Tezin uygulama safhasında bir dizi kullanıldığı için dil seviyesine ait beklentiler işitsel-görsel alımlama kapsamında televizyon ve film izleme ölçeğinden faydalanılarak aşağıda sunulmuştur:

Tablo 4: Televizyon ve Film İzlemede Kullanılan Ölçek

Dil Seviyeleri	
C2	C1 gibi
C1	Oldukça argo ve deyimsel kullanımı içeren filmleri takip edebilir.
B2	Çoğu televizyon haberini ve güncel olay programlarını anlayabilir. Standart diyalekt ile hazırlanan belgesellerin, canlı röportajların, talk şovların, oyunların ve filmlerin çoğunu anlayabilir.
B1	Sunumu nispeten yavaş ve anlaşılır olduğunda kişisel ilgi alanındaki konular hakkında hazırlanmış olan röportajlar, kısa konuşmalar ve haber bültenleri gibi televizyon programlarının büyük bir kısmını anlayabilir. Anlaşılır, açık bir dil ile ifade edilen, görsel unsurların ve hareketlerin hikâyenin çizgisini taşıdığı filmlerin çoğunu anlayabilir. Oldukça yavaş ve anlaşılır bir biçimde sunulduğunda televizyon programlarındaki ana noktaları yakalayabilir.
A2	Gerçek televizyon haberlerindeki konu değişikliğini takip edebilir ve temel içerik hakkında bir fikir edinebilir. Görüntülerin yorumları desteklediği televizyondaki haber konularını, kazalar vs. ana konu olarak izleyebilir.
A1	Betimleyici yok

Tablo 4'te dil seviyelerine göre televizyon ve film izlemede kullanılan ölçek yer almaktadır. Tezin çalışma grubunu C1 seviyesindeki öğrenci grupları oluşturduğundan ölçekte C1 düzeyindeki öğrenciden dilin standart olmayan kullanımını da dâhil olmak üzere argo kullanımlar, deyimsel söyleyişler ve imalı söyleyişler de içinde olmak üzere pek çok ince detayı anlayabilmesi beklenmektedir. Tezin uygulama safhasında dinlemenin/izlemenin hangi sebepten ve nasıl yapılacağı açıklanmıştır. Bu kapsamda öğrencilerden dizi izleme süresince not alarak ve kültür öğelerini seçici dinleme/izleme yapmaları istenmiştir. Öğrencilerin gerek duydukları esnada dinledikleri/izledikleri hakkında soru sorabilecekleri özgür ve etkileşimli bir ortamda dinleme/izleme faaliyeti gerçekleşmiştir. Sınıf ortamına projektör ile yansıtılan dizi herkesin izleyebileceği şekilde ayarlanmış, ses seviyesi yeterli seviyede tutulmuştur.

Dinleme/izlemeyi olumsuz etkileyebilecek ışıık, oturma düzeni gibi unsurlara dikkat edilmiştir. C1 seviyesindeki öğrencilerin herhangi bir şekilde dinlediklerini/izlediklerini anlamlandıramamaları sorununa önlem olması için Türkçe sesletime Türkçe alt yazı eklenmiştir.

2.7.4. AOBM’de Sosyokültürel Yaklaşım

Avrupa Konseyi tarafından AOBM’nin oluşturulma gayesi içinde kültürlerarası temasları ve Avrupa’daki hareketliliği her yönden attırma vardır. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesince hazırlanan Tavsiye Kararları R(82) 18’in önsözünde belirtilen üç temel ilkedен biri “Avrupa’daki dil ve kültür çeşitliliğinin, zengin mirasının korunması ve geliştirilmesi gerekir. Ortak bir kaynaktır ve bu çeşitliliği iletişim yolunda bir engel olmaktan çıkarıp karşılıklı bir zenginleşme ve anlayış hâline getirmek için eğitim alanında büyük çabaya ihtiyaç vardır.” şeklindedir. Kültür çeşitliliğinin dil birliği etrafında korunup geliştirilmesi amacı AOBM’nin kültür öğeleri üzerinde durmasını ve dil öğrenenlerde kültürel farkındalık oluşturmasını zorunlu kılmıştır. Kültürler arası farkındalık, “Kaynak toplumun dünyası ile hedef toplumun dünyası arasındaki ilişkinin (benzerlik ve ayırıcı farklılıklar) farkında olma ve anlama kültürler arası farkındalığı doğurur. Elbette belirtmek gerekir ki kültürler arası farkındalık her iki dünyanın bölgesel ve sosyal çeşitliliğinin de farkında olmayı içerir (AOBM,99).” AOBM’ye göre kültürlerarası beceriler ve uzmanlık alan bilgisi şunları içerir:

- Kaynak kültür ve hedef kültürü birbiriyle ilişkilendirebilme becerisi,
- Kültürel duyarlılık ve diğer kültürlerden insanlarla ilişki kurmada gerek duyulan stratejileri saptayabilme ve çeşitli stratejileri kullanabilme becerisi,
- Kaynak kültür ve hedef kültür arasında kültürel aracılık rolünü yerine getirebilme, kültürler arası çatışma ve yanlış anlamının üstesinden gelebilme becerisi,
- Günlük ilişkilerin üstesinden gelebilme becerisi (AOBM,100).
- Hedeflenen tüm bu beceriler dil öğretiminde kültürel farkındalık oluşturmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır. AOBM’ de sosyokültürel bilgi kapsamında kültüre bağlı özellikler 7 başlık altında değerlendirilerek bunlara ait alt başlıklar sunulmuştur:

2.7.4.1. Günlük Yaşam;

- Yiyecek-içecekler, yemek zamanları, sofra adabı,
- Ulusal bayramlar,
- Çalışma saatleri ve uygulamaları,
- Boş zaman etkinlikleri (hobiler, spor, okuma alışkanlıkları, medya).

2.7.4.2. Yaşam şartları;

- Yaşam standartları (bölgesel, sınıfsal ve etnik farklılıklar),
- Barınma olanakları,
- Sosyal yardım düzenlemeleri.

2.7.4.3. Kişiler arası ilişkiler;

- Toplumdaki sınıf yapısı ve sınıflar arası ilişkiler,
- Cinsler arası ilişkiler,
- Aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler,
- Nesiller arası ilişkiler,
- İş ortamındaki ilişkiler,
- Toplum ile polis ve resm görevliler arasındaki ilişkiler,
- İrk ve toplum ilişkileri,
- Siyasi ve dini gruplar arasındaki ilişkiler.

2.7.4.4. Değerler, inanışlar ve tutumlar;

- Sosyal sınıf,
- Meslek grubu,
- Sağlık (kazanılmış ve kalıtsal)
- Bölgesel kültür,

- Güvenlik,
- Kurumlar,
- Gelenek ve sosyal değişim,
- Tarih; özellikle ikonlaşmış tarihi kişi ve olaylar,
- Azınlıklar (etnik ve dini),
- Ulusal kimlik,
- İdeolojiler,
- Üniversiteler, yabancı kişiler,
- Sanat (müzik, görsel sanatlar, edebiyat, drama, popüler müzik),
- Mizah (gülmece).

2.7.4.5. Beden Dili

2.7.4.6. Sosyal (toplumsal) Âdetler (gelenekler):

- Dakiklık,
- Hediye,
- Giyecek,
- Yiyecek ve içecekler,
- Davranış ve söyleyiş âdetleri,
- Kalış (ziyaret) süresi,
- Vedalaşma.

2.7.4.7. Törenselle davranışlar

- Dini tören ve ayinler,
- Doğum, evlilik, ölüm,
- Halka açık gösteri ve törenlerde dinleyici ve seyirci davranışları (tavırları),

- Kutlamalar, festivaller, danslar, disko vb. (AOBM, s.97-98).

Verilen başlıklar ve örneklerin tamamı dil öğrenen kişilerin kendilerine ait kültürlerarası kişilik oluşturmaları için hedef dilin kültüründe dikkat edeceği noktaları belirtmektedir.

2.8. İlgili Araştırmalar

Yabancı uyruklu öğrencilere dizi/film izletilmek suretiyle kültür aktarımı konusunu inceleyen birkaç çalışma bulunmakla beraber alanda Netflix platformundaki Türk yapımı dizilerle alakalı herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

İşcan (2011), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi” başlıklı makalesinde filmlerin yabancılara Türkçe öğretiminde önemini ele almış, öğrencilere seyrettirilecek filmlerin hangi özelliklere sahip olması gerektiğini belirtmiş, film etkinliğinden önce ve sonrası yapılabilecek etkinliklerden bahsettikten sonra film önerileri sunmuştur.

İşcan ve Aktürk (2014), “Televizyon Dizilerinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanımı: Seksenler Dizisi Örneği” başlıklı makalesinde televizyon dizilerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmasını tavsiye ederek Seksenler dizisini materyal olarak belirlemişlerdir. Öğrencilere “Seksenler” dizisi üç bölüm hâlinde izlettirilmiştir ve Türk kültürüyle ilgili dizide dikkat ettikleri unsurları yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin görüşleri çeşitli başlıklar altında sınıflandırılarak dizideki kültür öğeleri belirlenmiştir. Çalışmada sonucunda dizilerin yabancılara Türkçe öğretiminde materyal olarak kullanılmasının faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz ve Şenden (2015), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kalıp Sözler: ‘Babam ve Oğlum’ Film Örneği” adlı çalışmada Babam ve Oğlum filminde geçen kalıp sözler tespit edilmiş ve B1 düzeyindeki öğrencilere uygun etkinlikler tasarlanmıştır. Etkinlikler film öncesi, film süresince ve film sonrası olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Filmde belirlenen kalıp sözler anlamlarına ve işlevlerine göre 22 başlık altında gruplandırılmış, dört temel dil becerisiyle birlikte kültür aktarımı da amaçlanmıştır.

Yılmaz ve Diril (2015), “Filmlerle Yabancılara Türkçe Öğretimi: Beyaz Melek

Film Örneği” adlı çalışmasında Beyaz Melek filmiyle ilgili B1 seviyesinde etkinlikler yoluyla iletişimsel becerileriyle beraber kültür aktarımını da hedeflemiştir.

Er (2015) “Yabancılara Türkçe Öğretimi Uygulamalarının Kültürel Farkındalık Oluşturma Açısından İncelenmesi” adlı doktora çalışmasında, öğretmeni, programı, sınıf ortamını, öğrenme materyalini, öğrenme ve öğretme stratejisini, ölçme ve değerlendirmeyi, etkinlikleri, öğrencilerin sahip olduğu kültürel öğeleri ve yabancılara Türkçe öğretimi merkezini kültürel farkındalık oluşturma açısından incelemiştir. Araştırmada yabancılara Türkçe öğreten öğretmenleriyle ve YTÖ merkezlerinin müdür yardımcıları ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda, öğretmenler ve müdür yardımcıları YTÖ sürecinde kültürel farkındalık oluşturmaya genellikle gerekli bulmuşlardır.

Delen (2016) “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Filmlerin Kullanımı” adlı yüksek lisans çalışmasında, B1 düzeyindeki öğrencilerin seviyesine ve kültür öğretimi konusunda kullanılmasının uygun olduğunu düşündüğü “Selvi Boylum Al Yazmalım” filminin izletilmesi ve öğretmen yönlendirmesi ile de kültür öğretimi konusundaki katkılarının araştırmıştır. Bu çalışmada, öğrencilerin kültür öğelerini öğrenmesinin ardından öğrenilenlerin kalıcılık düzeyi de araştırılmıştır. Çalışmanın uygulama evresinde öğrencilerden, işlenen dersler sırasında fark ettiği Türk Kültür öğelerini not alması istenmiştir. Bu kâğıtlar doküman analizi yöntemi ile incelenmiştir. Çalışmada Türk Kültür öğeleri, geleneksel olarak tabir edilen yöntemlerden çok daha verimli biçimde filmler kullanılarak öğretilenmiştir, sonucuna ulaşılmıştır.

Yakar ve Yılmaz (2016) “Çizgi Filmler Aracılığıyla Türk Soylulara Türkçe ve Değer Öğretimi” adlı makalesinde çizgi filmler aracılığıyla değer ve Türkçe öğretimine ilişkin Kazak öğrencilerin düşüncelerini öğrenmeyi amaçlamışlardır. Çalışmada TRT Çocuk ’ta yayımlanan Rafadan Tayfa isimli çizgi filmin ilk 10 bölümü izletilerek Türk soylulara özelde ise Kazak öğrencilere değer ve Türkçe öğretiminde çizgi filmlerin etkili bir araç olarak kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Mansour (2016) “Türk Dizileriyle Kültür Aktarımı ve Türkçe Öğretimi” adlı yüksek lisans tezinde Mısır’da izlenen Türk dizilerinde kültür aktarımına ne kadar yer verildiğini, dizilerin kültü aktarımı ve dil öğretimi bakımından Türkçe öğretimine ne

kadar katkı sağladığını tespit etmeyi amaçlamıştır. Mansour, Türk dizilerini kültür aktarımı açısından incelerken Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’ ndeki kültürel öğeleri kullanmıştır (<https://docplayer.biz.tr/63287437-Turk-dizileriyle-kultur-aktarimi-ve-turkce-ogretimi-ola-mansour.html>) .

Dursun (2017) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Film Kullanımının Öğrencilerin Anlama Becerisine Etkisi” adlı yüksek lisans tezinde, yabancılar Türkçe öğretiminde film kullanımının öğrencilerin anlama becerisini geliştirmedeki etkisi üzerinde durulmuştur. Uygulamada araştırmacı tarafından hazırlanan iki okuma-anlama, üç dinleme/izleme-anlama etkinliği olarak toplam 5 etkinliğe yer verilmiştir. Etkinliklerden bazıları, film öncesi ve film sonrası olmak üzere iki kez uygulanmıştır. Çalışma B seviyesindeki öğrencilere uygulanmıştır.

İşcan (2017), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Filmlerden Yararlanma” adlı çalışmasında yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarımında kullanılabilecek filmlerle alakalı etkinlikler sunmuştur.

Yapmayı planladığımız yüksek lisans çalışması, dünya çapında pek çok abonesi bulunan Netflix kanalındaki ilk orijinal Türk yapım diziyi ele alması bakımından alanyazında bilinen ilk çalışma olma özelliğini taşımaktadır. Kültür aktarımı için AOBM’deki tüm başlıklara ek üç başlığı içermesi yönüyle diğer tüm çalışmalardan ayrılmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın temelini oluşturan problemlerin çözümüne yönelik olarak araştırma deseni, veri toplama araçları ve verilerin analizinde kullanılan yöntemlere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli (Deseni)

Bu çalışmada, EBYÜ TÖMER’de 2018-2019 akademik yılı boyunca Türkçe öğrenmiş C1 düzeyindeki yabancı öğrencilerin AOBM’de başlıkları verilmiş Türk kültür öğelerine ait diziden bağımsız görüşleri ile “Hakan: Muhafız” dizisinde gözlemledikleri kültür öğelerine ait görüşleri karşılaştırılarak ele alınmıştır. Keşifsel yaklaşımla yapılan çalışmada nitel durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması “nasıl, niçin” sorularını temel alan, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 289).

3.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın esasını C1 seviyesi öğrencilerinin AOBM’de belirtilmiş kültür başlıklarına göre Türk kültürü hakkında hazırbulunuşlukları ve “Hakan: Muhafız” dizisi izlendikten sonra diziden hareketle Türk kültürüne ait gözlemlerinin yer aldığı yarı yapılandırılmış gözlem formları oluşturmaktadır. Kullanılan form AOBM’de belirtilmiş kültür başlıklarına ilave edilmiş dizinin konusuna uygun 3 başlığın ilave edilmesiyle son halini almıştır.

3.3. Veri Toplama Süreci

Bu bölümde çalışmaya esas olan uygulama ile ilgili ayrıntılı bilgi verilecektir.

Çalışmada, yabancı öğrencilerin kültür aktarımında “Hakan: Muhafız” dizisiyle hedef kültür kodlarını alımlama etkisi üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda dinleme/izleme uygulaması yapılmıştır. Uygulamaya başlanmadan önce öğrencilerin AOBM’ nin kültür başlıklarına göre yarı yapılandırılmış görüşme formlarını

doldurması istenmiştir. Böylece C1 seviyesindeki 30 öğrencinin Türk kültürü hakkındaki hazırbulunuşluk düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Dizinin sınıf ortamında izletilmesi etkinliği 20-30 Mayıs 2019 tarihlerini kapsayan 10 günlük bir çalışmadan ibarettir. Öğrenciler bir ders saati boyunca bir bölüm izleyerek 10 günde 1. Sezondaki tüm bölümleri izlemiştir. İzleme etkinliği süresince öğrencilerin dikkat ettikleri hususları not alması tavsiye edilmiştir. Her gün yapılan izleme etkinliği sonrası öğrenciler tarafından yarı yapılandırılmış gözlem formu doldurulmuş ve bu suretle dizinin Türk kültür unsurları öğrenciler tarafından tespit edilmeye çalışılmıştır. Dizinin orijinal sitesinde “Hakan: Muhafız” dizisinin 1. sezonu:

- Bölüm 45 dk.,
- 2. Bölüm 33 dk.,
- 3. Bölüm 35 dk.,
- 4. Bölüm 45 dk.,
- 5. Bölüm 45 dk.,
- 6. Bölüm 38 dk.,
- 7. Bölüm 41 dk.,
- 8. Bölüm 41 dk.,
- 9. Bölüm 34 dk.,
- 10. Bölüm 31 dk. olarak sunulmuştur.

Bölümlerin süreleri de düşünüldüğünde genel anlamda izleme uygulaması bir ders saatini kapsamıştır ve izleme süresince ara verilmemiştir. İzleme boyunca öğrencilerin soru sormasına müsaade edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Belirtilen yarı yapılandırılmış gözlem formlarında her bir başlık ve alt başlık üzerinde incelemeler yapılmış olup, elde edilen bulgular önce betimsel analiz ardından içerik analizi yapılarak yorumlanmıştır. Betimsel analizde elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016:

239).

Sosyal bilimlerde sıkça kullanılan içerik analizinde de veriler derlenir, kategoriler yani bölümler oluşturulup kodlanır ve en son analiz gerçekleştirilir. Bu çalışmada içerik analizi yapılırken içerikler kategorilere ayrılmış ve bu kategorilerin tek tek analizi yapılmıştır.

Çalışmaya katılan her bir öğrenci tablolarda kodlanarak gösterilmiştir. Ayrıca tablolarda öğrencilerin hazırbulunuşluk durumları 1 ile gösterilirken bahsedilen dizi izletildikten sonraki tespitleri 2 ile belirtilmiştir. 1 sezondaki tüm bölümler izletildikten sonra her bölüme ait kültür unsurlarının incelediği formlar tek tek analiz edilip başlıklara göre kategori edilmiştir. En son öğrencilerin dizi hakkındaki genel görüşlerine bakılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR VE YORUM

EBYÜ TÖMER’de öğrenim gören C1 seviyesinde 30 yabancı uyruklu öğrenci, AOBM’de geçen kültür başlıklarına ve dizinin konusu ile alakalı ek olarak 3 başlığa göre hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formunu diziye izledikten önce ve sonra doldurmuşlardır. Oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu, yabancı öğrencilerin hedef dilin kültürü hakkındaki hazırbulunuşluk durumunu belirlemek ve dizide izledikleri kültür öğelerini tespit etmek ve karşılaştırmak için uygundur. Bu testler alanda 2 uzman tarafından incelenmiştir.

Bu formlardaki veriler detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu bilgiler; günlük yaşama ilişkin kültür aktarım öğeleri, yaşam koşulları, kişilerarası ilişkiler, değerler, inançlar ve tutumlar, beden dili, sosyal gelenekler, geleneksel davranışlar, İstanbul şehri ve şehrin tarihi, Türk tarihinde önemli işlere imza atmış insanlar, Türk tarihi eserleri ve dizi ya da uygulama hakkındaki genel görüşler olarak 11 ana başlık 45 alt başlık altında incelenmiştir.

4.1. Günlük Yaşama İlişkin Kültür Aktarım Öğeleri

4.1.1.Yeme ve İçme

Tablo 5: Türkiye’deki Yeme-İçme Alışkanlığına Yönelik Hazırbulunuşlukları

Türk pilavı, kır pidesi, fasulye çorbası, Türk kahvesi, sigara, çay, tulumba tatlısı, baklava, nohutlu çorba, mercimek çorbası(Ö1,1).
Genellikle Türk yemekleri mercimek çorbası, baklava, çiğköfte, bunlar bizim kültürümüzden değişik. İçecek konusunda çay yanında her zaman sigara içiyorlar (Ö2,1).
Pilav, bulgur pilavı, çiğköfte, mercimek çorbası, ayran çorbası, cacık, kelle paça, et paça, koyu siyah çay, ayran, şalgam suyu, Türk kahvesi (Ö3,1).
Yayla çorbası, kısır, makarna salatası, tarhana çorbası, çay, şalgam, limonata (Ö4,1).
Mercimek çorbası, simit, çay, ayran (Ö9,1).
Yaprak sarması, işkembe çorbası, Türk kahvesi, salep, su, sütlü kahve (Ö10,1).

Tablo 5 (Devam): Türkiye’deki Yeme-İçme Alışkanlığına Yönelik Hazırbulunuşlukları

Çorba, beyaz pirinç pilavı, çay, gazoz, ayran, su (Ö12,1).
Lahmacun, döner, ayran, çay (Ö13,1).
Simit, ayran (Ö16,1).
Pide, lahmacun, içecek olarak şerbet, ayran, çay (Ö24,1).
Baklava, döner, içecek olarak kola, ayran (Ö25,1).

Tabloda 5’te öğrencilerin Türkiye’deki yeme-içme alışkanlığına yönelik hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Görüldüğü üzere öğrenciler Türk yemek kültürüne büyük ölçüde hâkimdir. Pilav(Ö1-Ö3-Ö12,1), pide(Ö1-Ö24,1), yaprak sarması(Ö10,1), çeşitli çorbalar(Ö1-Ö2-Ö3-Ö4-Ö9-Ö10-Ö12,1), tulumba tatlısı(Ö1,1) ve baklava(Ö1-Ö2-Ö25,1) gibi Türk mutfağına özgü tatlılar, çiğ köfte(Ö2-Ö3,1) gibi yöresel nitelikli yemekler ve sokak yiyeceği olarak simit(Ö16,1) yiyecekler için verilen örneklerdendir.

Sigara(Ö1-Ö2,1), çay(Ö1-Ö2-Ö3-Ö4-Ö9-Ö12-Ö13-Ö24,1), ayran(Ö3-Ö9-Ö12-Ö13-Ö16-Ö24-Ö25,1), şalgam suyu(Ö3-Ö4,1), gazoz(Ö12,1), şerbet(Ö24,1), kola(Ö25,1), sütlu kahve(Ö10,1), Türk kahvesi(Ö1-Ö3-Ö10,1), limonata(Ö4,1), su(Ö10-Ö12,1) ve salep(Ö10,1) içecekler olarak bahsedilmiştir.

Tablo 6: “Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Yeme-İçme Alışkanlıkları

Mısır, ekmek arası köfte yiyorlar. Türk kahvesi, bira, şalgam suyu, sigara içiyorlar (Ö1,2).
Simit, mısır, kestane, börek, kurabiye, tost, pilav, çay, içki, sigara, Türk Kahvesi, Ayran(Ö5,2).
Sokakta pilav ve simit yiyorlar Çay, içki, sigara içiyorlar. (Ö12,2).
Tost, Türk kahvesi, şarap, çay, sigara (Ö17,2).
Tost, simit, pilav, Türk kahvesi, çay, ayran, alkol (Ö19,2).
Midye, mısır, tost, hamburger, tatlılar, simit, alkol, Türk kahvesi, nar suyu, çay en çok (Ö20,2).
Tost, hamburger, şarap, çay, Türk kahvesi, şalgam, su(Ö23,2)

Tablo 6 (Devam): “Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Yeme-İçme Alışkanlıkları

Tost, simit, börek, pilav, mısır, şalgam, ayran, alkol, çay, Türk kahvesi(Ö24,2).
Tüm sokaklarda simitçi var. Çünkü simit en sevdikleri yemek. Türkler çay içmeyi çok severler. Bazen alkol içiyor. Sohbet eşliğinde kahve içiyorlar(Ö30,2).

Tablo 6’da öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gözlemlediği Türklerin yeme-içme kültürüne ait izlenimleri aktarılmıştır. Yiyecek olarak mısır (Ö1-Ö5-Ö20, Ö24,2), ekmek arası köfte(Ö1,2), kestane(Ö5,2), simit(Ö5-Ö12-Ö19-Ö20-Ö24-Ö30,2), tost(Ö5-Ö17-Ö19-Ö20-Ö23-Ö24,2), midye(Ö20,2), hamburger(Ö20-Ö23,2), börek(Ö5-Ö24,2) ve pilav(Ö5-Ö12-Ö19,2) gibi sokakta satılan çeşitli gıdalar ön planda görülmektedir. Bu yiyeceklerin pek çoğunun ayaküstü yiyecekler kategorisinde olduğu göze çarpmaktadır.

İçecek olarak Türk kahvesi(Ö1-Ö5-Ö17-Ö19-Ö20-Ö23-Ö24-Ö30,2), bira(Ö1,2), şalgam suyu(Ö1-Ö24,2), sigara(Ö1-Ö5-Ö12-Ö17,2), ayran(Ö5-Ö19-Ö24,2), şarap(Ö17-Ö23,2), çay(Ö5-Ö12-Ö17-Ö19-Ö20-Ö23-Ö24-Ö30,2) ön plana çıkan cevaplardandır.

Öğrencilerin yemek kültürü hakkındaki hazırbulunuşlukları ile dizide izledikleri yemek kültürü arasında farklılıklar görülmektedir. Bu farklılıkların sebebi dizide ayaküstü yiyecekler çok fazla yer verilmesinden kaynaklanıyor olabilir. Simit ve pilav her iki tabloda da ortak olarak yer alan yiyeceklerdir. Bu iki yiyeceğin İstanbul sokaklarında ayaküstü yiyecek olarak tüketilmesi bu bağlamda değerlendirilebilir. Dizi İstanbul’da geçtiğinden dolayı yeme içme kültürü olarak İstanbul sokaklarını gerçekçi bir şekilde yansıtmaktadır yorumu yapılabilir.

İçeceklerin büyük oranda örtüştüğü yorumu yapılabilir. Çay, Türk kahvesi, ayran, sigara, şalgam suyu her iki tabloda da içecekler için verilen ortak örneklerdir. Öğrencilerin kültür hakkındaki hazırbulunuşluklarında şerbetten bahsettikleri gözlemlenirken dizide şerbet içeceğine rastlanmamaktadır. Dizinin Osmanlı tarihinden esinlenerek kurgulandığı göz önüne alınırsa bazı kültürel unsurlara dizide yer verilmediğinden bahsedilebilir. Buna ek olarak ayranın ve Türk kahvesinin milli

ieceklerimiz olarak Türkler tarafından sıklıkla tüketildiği ayrıca bunun dizide yansıtıldığı gözükmektedir. Verilere göre çay, çok fazla tüketilen içecekler arasındadır. Çayın yanı sıra sigara ve alkol ürünlerinin de içecek kategorisinde çok fazla verilen cevaplar arasında olduğu dikkat çekmektedir. Türklerde tütün ve alkol kullanımının yaygın olduğu yorumu yapılabilir.

4.1.2. Öğünler

Tablo 7: Türkiye’deki ğn Alışkanlığına Yönelik Hazırbulunuşlukları

Genelde Türkiye’de ti tane öğün var sabah kahvaltısında tereyağı, simit, poğaça, salam, sucuk, pekmez, yumurta; öğle yemeğinde çorba, döner, mantı, su böreği; akşam yemeğinde genel olarak hafif bir şeyler yerler. Mesela orba içerler, mideye ağrı gelmemesi için aralık yemekleri var. Atıştırmalık olarak abur cubur, meyveli yoğurt, sebze, meyve (3,1).
Kahvaltıda Zeytin, tereyağı, sucuklu yumurta, tulum peyniri; Akşam yemeğinde yayla orbası, tarhana orbası (4,1).
Kahvaltıda ay, reel, bal, zeytin, simit, Irak’ta sadece simit yok. ğle yemeğinde Bulgur, salata, kuru fasulye. Akşam yemeğinde ayran orbası, tavuk döner (5,1).
Kahvaltıda; ay, peynir, zeytin, domates, salatalık, yumurta, reel. Öğlen; Drm, ızgara eşitleri. Akşam; orba, yaprak sarma, salata, pilav, tuzlama, et, paa (6,1).
Kahvaltıda; zeytin, yumurta, çay. ğle yemeğinde; Kanat, döner. Akşam yemeğinde; mercimek orbası, makarna, pilav (10,1).
Reçel, çeşit çeşit peynirler, yumurta, domates, salatalık kahvaltıda; Bulgur pilavı, dolmalar, çeşitli kebablar ve çorbalar öğle yemeğinde; mantı, gözleme, çeşitli salatalar. Akşam yemeğinde tercih edilir (11,1).
Zeytin, yumurta, peynir, poğaça; öğle yemeğinde pilav, köfte, mantı; Akşam yemeğinde çorba, tavuk eti, kırmızı et (17,1)
Zeytin, peynir, ekmek, öğle yemeği döner, ayran (18,1)
Peynir, domates, sucuk, reel ve zeytin kahvaltı, süt. Makarna, orba öğle yemeği. orba, et akşam yemeği (19,1).

Tablo 7’de görüldüğü üzere 9 ğrenci kahvaltı, öğle yemeği, akşam yemeği ve çeşitli ara öğünlerde tüketilen yiyecekler hakkında bilgiler vermiştir. Öğrencilerin Türkiye’deki gözlemlerine göre kahvaltıda tereyağı(3-4,1), yumurta(3-4-6-10-11-17,1), simit(3-5,1), poğaça(3-17,1), salam(3,1), sucuk(3-

Ö4,Ö19,1), pekmez(Ö3,1), zeytin(Ö4-Ö5-Ö6-Ö10,Ö17-Ö18-Ö19,1), tulum peyniri(Ö4,1) ve çeşitli peynirler(Ö6-Ö11-Ö17-Ö18-Ö19,1), reçel(Ö5-Ö6-Ö11-Ö19,1), bal(Ö5,1), domates(Ö6-Ö11-Ö19,1), salatalık(Ö6-Ö1,1), ekmek(Ö18,1) gibi gıdaların tüketildiği görülmektedir. Kahvaltının yanında çay(Ö5-Ö6-Ö10,1) ve süt (Ö19,1)içecek olarak tüketilen gıdalar olarak bahsedilmiştir.

Öğle yemeğinde çorba(Ö3-Ö11-Ö19,1), döner(Ö3-Ö10-Ö18,1), mantı(Ö3-Ö17,1), su böreği(Ö3,1), pilav(Ö5-Ö11-Ö17,1), salata(Ö5,1), kuru fasulye(Ö5,1), dürüm(Ö6,1), ızgara çeşitleri(Ö6-Ö10-Ö17,1), dolmalar(Ö11,1), makarna(Ö19,1) tüketilmektedir. İçecek olarak ayrılan verilen cevaplar arasındadır (Ö18,1).

Akşam yemeğinde çorba(Ö3-Ö4-Ö5-Ö6-Ö10-Ö17-Ö19,1), döner(Ö5,1), yaprak sarma(Ö6,1), salata(Ö6-Ö11,1), pilav(Ö6-Ö10,1), et(Ö6-Ö17-Ö19,1), makarna(Ö10,1), mantı (Ö11,1) öne çıkan yiyeceklerdir.

Ara öğün olarak abur cubur, meyveli yoğurt, sebze ve meyve tüketilen yiyecekler arasında gösterilmişti (Ö3,1).

“Hakan: Muhafız” dizinde öğrencilerin görmüş olduğu öğün kültürü içerisinde ise “Sabahleyin Emir’in annesi kahvaltı hazırlıyor (Ö1,2). “Kahvaltıda tost ve çay, öğle yemeğinde börek pilav, ayrılan tercih ediliyor. (Ö5,2)” “Türklerde kahvaltı çok önemlidir. (Ö21,2)” gibi ifadeler kullanılmıştır.

Bu verilerden hareketle Türklerin kahvaltı öğününe dikkat ettiği söylenebilir. Dizide de bu açık bir şekilde yansıtılmaktadır. Gerek ana öğünlerde gerekse ayaküstü olarak pilav ve börek öğünlerde sıklıkla tüketilen gıdalar olarak öne çıkmaktadır. Bu iki yiyeceğin de ayaküstü olarak tüketilebilmesi dikkat çekmektedir. İstanbul sokaklarında pilav ve börek ayaküstü satılarak tüketilmektedir. Dizide de bu yiyeceklerin aynı şekilde ayaküstü tüketiminin olduğu gözlemlenmektedir. Bu veriler Türklerle uygun öğün kültürünün değişen dünyanın hız ihtiyacına uygun olarak evirildiğinin göstergesi olarak düşünülebilir.

4.1.3. Sofra Kültürü

Tablo 8: Türklerin Sofra Kültürüne Dair Hazırbulunuşlukları

Türkiye'nin şehirlerine göre değişiyor bazı yerlerde, yerde sofra kuruyorlar bazı yerler de masada yiyorlar (Ö2,1).
Aile birlikte aynı sofrada beraber yemek yemeyi çok seviyorlar. Sofra, sandalye ve masa kullanıyorlar. Köylerde yerde oturup yemek yiyorlar (Ö10,1).
Yemekte konuşmak ve telefon kullanmak yasaktır (Ö19,2).
Yemek yerken çok fazla baharat kullanıyorlar sofralarda hep baharat oluyor (Ö20,1).
Yemekte konuşmak çok ayıp, servisler çok iyi (Ö21,1).
Masada veya yer sofrasında yiyorlar. (Ö23,1).
Masada yemek yiyorlar, çatal ve kaşık kullanıyorlar (Ö24,2).
Masada oturarak yiyorlar ve birbirleriyle konuşuyorlar (Ö25,2).

Tablo 8'de Türklerin sofra kültürüne dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Sofra adabından toplam 8 öğrenci bahsetmiştir. Öğrenciler Türkiye'de kimi yerlerde masada kimi yerlerde yerde yemek yenildiğinden bahsetmiştir(Ö2-Ö10-Ö23-Ö24-Ö25,1). Sofrada konuşmanın ve telefon kullanmanın(Ö19-Ö21,1) Türklerin adetine olmadığını belirtenler de yemek yerken sohbet etme alışkanlıklarının olduğundan (Ö25,1) bahsedenler de vardır. Türk ailelerinin bir arada yemek yemeği önemseydiği verilen cevaplar arasındadır(Ö10,1).

Dizide “Dizide yürüyerek yemek yiyorlar, Zeynep simit alıyor. Bazen masada yiyorlar(Ö5,2)” ifadesinden hareketle Türklerin ayaküstü yeme alışkanlıklarının olduğunu söylemek mümkündür. Diziden hareketle masada yeme alışkanlığı hâkimdir yorumu da yapılabilir. “Türkler yemek yerken çok konuşurlar(Ö30,2)” ifadesi ise bizlere Türklerin sofrada konuşma alışkanlıklarının dizide yansıtıldığını göstermektedir. “Kahvaltıyı yemyeşil otların içinde açık bahçede yaptılar. (Ö10,2)” cevabı Türklerin açık havada yemeği sevdiğini gösterebilir.

Öğrencilerin kültür hakkındaki hazırbulunuşluklarına bakıldığında yerde yemek yeme alışkanlığından bahsedildiği gözükür. Dizide bu durumu yansıtan herhangi bir sahne bulunmamaktadır. Dizide masada ve ayaküstü yeme şekli gözlemlenmiştir.

Hazırbulunuşluklarında sofrada konuşma ve telefonla uğraşma durumlarının olmadığını söyleyenlerin yanı sıra Türklerin sofrada çok fazla konuştuğunu söyleyenler de vardır. Dizide Türklerin sofrada konuşma alışkanlıklarının olduğu yansıtılmıştır. Dizide Türklerin açık havada yemek yemesi mesire kültürünün bir tezahürü olarak düşünülebilir. Öğrencilerin hazırbulunuşluklarına göre sofrada aile birliğinin önemli olduğundan ve Türklerin kalabalık bir şekilde yemek yemekten hoşlandığından da bahsedilebilir.

4.1.4. Bayramlar

Tablo 9: Türklerin Bayramlarına Dair Hazırbulunuşlukları

23 Nisan, 19 Mayıs, 29 Ekim, Kurban Bayramı, Kadir Gecesi, Ramazan Bayramı, Kandil(Ö3,1).
Babalar Günü, Anneler Günü, İşçiler Günü (Ö4,1)
Anneler Günü, 19 Mayıs, 23 Nisan, Nevruz Bayramı, Kurban Bayramı, Ramazan Bayramı (Ö6,1).
29 Mayıs, 23 Nisan, Nevruz Bayramı, Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı (Ö10,1).
Çocuk Bayramı, 19 Mayıs, Cumhuriyet Bayramı, Ramazan ve Kurban Bayramı (Ö12,1).
Cumhuriyet Bayramı, İşçi Bayramı, Ramazan ve Kurban Bayramı (Ö17,1).
Spor Bayramı, Zafer Bayramı, Cumhuriyet Bayramı, Ramazan ve Kurban Bayramı (Ö19,1).

Tablo 9’da Türklerin bayramlarına dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı 4 öğrenci (Ö3-Ö6-Ö10-Ö12,1), 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı 5 öğrenci (Ö3-Ö6-Ö10-Ö12-Ö19,1), 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı 4 öğrenci (Ö3-Ö12-Ö17-Ö19,1), 30 Ağustos Zafer Bayramı 1 öğrenci (Ö19,1) tarafından gündeme getirilmiştir. Buna göre 7 farklı öğrenciler milli bayramların farkındadır. Bunların yanı sıra dini bayram olarak nitelendirilebilen Ramazan Bayramı’ndan 6 öğrenci (Ö3-Ö6-Ö10-Ö12-Ö17-Ö19,1) ve Kurban Bayramı’ndan yine 6 öğrenci (Ö3-Ö6-Ö10-Ö12-Ö17-Ö19,1) Türklerin bayramları olarak bahsetmiştir. Kandiller(Ö3,1), Babalar Günü(Ö4,1), Anneler Günü(Ö4-Ö6,1), 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü(Ö4-Ö17,1), 21 Mart Nevruz Bayramı(Ö6-Ö10,1) Türkler için önemli olan diğer önemli günler arasında bahsedilmektedir.

Verilere göre öğrencilerin hazırbulunuşluklarında Türklere ait dini, milli

bayramları ve önemli günleri bildikleri saptanmıştır. Dizinin birinci sezonunda bayramlara ait hiçbir unsur bulunmamaktadır. Dolayısıyla öğrenciler diziden hareketle bayramlar başlığı altında hiçbir yorum yapamamıştır.

4.1.5. Çalışma Zamanları ve Alışkanlıkları

Tablo 10: Türklerin Çalışma Zamanlarına Dair Hazırbulunuşlukları

Sabah 08.00 veya 08.30 ‘dan akşam 17.00’a kadar(Ö3,1).
Saat 08.00 ‘da işe gidiyorlar ve 12.00 ‘da öğlen arası var. (Ö9,1)
İş saatleri sabah 08.30 ‘da başlıyor, saat 17. 00 ‘da bitiyor. İşçilere çok iyi davranıyorlar, izin istediğin zaman anlayışlı karşılıyorlar. (Ö10,1).
Saat 09.00’da gidiyorlar akşam saat 17.00’da işten çıkıyorlar (Ö12,1).
08.00 ‘de başlayıp 18.00 ‘da bitiyor. Hem gündüz hem gece çalışmalar oluyor (Ö17,1).
Çalışma zamanları farklılık gösteriyor ama herkes çalışkan. Düzenli zamanları var (Ö21,1).
Saat 09.00 ‘da başlayıp saat 17.00 ‘da bitiyor. Çok organize ve düzenli, samimi çalışıyorlar(Ö22,1).
İşler biraz ağır, insanlar geç saatte çıkıyorlar işten (Ö24,1).
Saat 08.00’da başlıyor ve 17.00 ‘da bitiyor. Bazı insanlar daha çok çalışıyor, bazıları gece çalışıyor (Ö25,1).

Tablo 10’da 9 öğrenci Türkiye’deki çalışma zamanı ve alışkanlıkları üzerine yorumlar yaparken mesainin 08.00-17.00 saatleri arasında sürdüğü ve öğle yemeğinin 12.00’de yendiğini belirtmişlerdir (Ö3-Ö9-Ö10-Ö25,1). İşverenlerin anlayışlı olduğu da belirttikleri diğer hususlar arasındadır (Ö10,1).

Hakan: Muhafız dizisinde ise “Sabahları erken kalkıyorlar, Memo gece kulübünde çalışıyor(Ö1,2).” İfadesinden Türklerin geç saatlere değin çalışsalar da güne erken başladıkları yorumu yapılabilir. “Dizide insanlar çalışmayarak para kazanmak istiyor. Para kazanma hırsları var(Ö3,2).” “Sabahtan akşama kadar çok çalışırlar(Ö5,2).” İfadelerinden Türklerin çalışkan olduğu yorumu yapılabilir. “Düzenli çalışıyorlar. Her şey yerine göre. Sabah erkenden işe gidiyorlar(Ö10,2)” “Çok çalışıyorlar ve ek iş yaparlar mesela kariyeri için farklı işler yapan eczacı vardı(Ö30,2).” ifadesinden yola çıkarak insanların para kazanmak için birden fazla yol aradıkları da söylenebilir.

Öğrencilerin hazırbulunuşluklarına ve diziye göre Türkiye’de mesai saatleri iş yüküne göre farklılık göstermektedir. Türklerin çalışkan olduğu ve uzun mesai saatleri boyunca çalışabildikleri yorumu yapılmıştır. Bunun yanı sıra kolay yoldan para kazanma temayülünün olduğu da bahsedilen diğer bir konudur. Memo’nun şans oyunu oynaması bunun ile ilişkilendirilebilir.

4.1.6. Boş Zaman Uğraşları

Tablo 11: Türklerin Boş Zaman Uğraşlarına Dair Hazırbulunuşlukları

Maçlara katılmaları, piknik yapmaları, arkadaşlarıyla zaman geçirmeleri, okey oynamak, çoğu zamanlarını internette geçiriyorlar (Ö1,1).
Türkler boş zamanlarında aileleri ile alışverişe çıkıyorlar, kadınlar ev işlerini yapıyorlar (Ö2,1).
Çay ve sigara içiyorlar, sosyal medyada fazla fotoğraf paylaşıyorlar, yüzme havuzuna gidiyorlar, futbol, yüz bir okey oynuyorlar, nargile içiyorlar (Ö3,1).
Erkekler kahveye gidip okey oynuyorlar, şu aralar medya ve dolar takip ediyorlar, seçim ve sporla çok ilgileniyorlar (Ö4,1).
Erkekler sporla uğraşıyorlar, kadınlar temizlik işlerini yapıyorlar, gençler de internette zamanlarını geçiriyorlar. (Ö10,1).
Gençler spor yapıyorlar, öğrenciler her zaman kitap okuyorlar, yaşlılar kahvede oturuyorlar (Ö12,1)..
Çay içme, sosyal medya kullanma, seyahat etme, kitap okuma (Ö18,1).
Pikniğe ve alışverişe giderler(Ö19,1).
Kitap okumak, sosyal medya ile uğraşmak, spor yapmak, piknik yapmak, alışverişe gitmek, kafede oturmak (Ö23,1).
Futbol oynamak, seyahat ediyorlar, yürüyorlar (Ö,25).

Tablo 11’de Türklerin boş zaman uğraşlarına dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Öğrenciler Türklerin hobilerini futbol(Ö1-Ö3-Ö25,1), okey oynamak(Ö1-Ö3-Ö4,1), piknik yapmak(Ö1-Ö19-Ö23,1), internette zaman geçirmek(Ö1-Ö3-Ö10-Ö18-Ö23,1), alışverişe çıkmak(Ö2-Ö19-Ö23,1), ev işi yapmak(Ö2-Ö10,1), yüzme(Ö3,1), haberleri takip etmek(Ö4,1), siyasetle ilgilenmek(Ö4,1), spor yapmak(Ö4-Ö10-Ö12-Ö23-Ö25,1), kitap okumak(Ö12-Ö18-Ö23,1), seyahat etmek(Ö18-Ö25,1), kafe ve kütüphanelerde oturmak(Ö1-Ö3-Ö12-Ö23) şeklinde sıralamıştır.

Tablo 12: “Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Boş Zaman Uğraşları

Sabah kalktığında spor yapıyorlar ya da herhangi bir haberle ilgileniyorlar(Ö2,2).
Spor yapma, kitap okuma, Hakan’ın arkadaşı kumar oynuyor(Ö3,2).
Kafelerde oturuyorlar, bara gidiyorlar. Deniz kenarında avcılar balık tutuyorlar. Araştırma yapmak, spor yapmak (judo, boks), futbol ve şınav çekmek hobileri arasında görülüyor(Ö5,2).
Boş zamanlarda spor yapıyorlar. Arabesk müzik dinlerler(Ö10,2).
Spor yapmak boks gibi, resim yapmak, müzeye gitmek, sohbet etmek(Ö19,2).
Sohbet ediyorlar, çiçekleri sularlar, bazen kadınlar birbirine fal bakıyor, spor yapıyorlar, gece kulüplerine gidiyorlar, resim çizenler var, müzeleri ziyaret ediyorlar, sigara içiyorlar ve boks yapıyorlar(Ö20,2).
Rüya resim yapıyordu, Zeynep spor yapıyordu, müzik dinliyor ve kitap okuyordu. Sohbet ediyorlardı. Şınav çekmek(Ö27,2).

Tablo 12’de görüldüğü üzere dizide Türklerin boş zaman uğraşları spor yapmak(Ö2-Ö3-Ö5-Ö10-Ö19-Ö20-Ö27,2), haberleri takip etmek(Ö2,2), kitap okumak(Ö3-Ö27,2), kumar oynamak(Ö3,2), kafe ve barda oturmak(Ö5-Ö20,2), araştırma yapmak(Ö5,2), müzik dinlemek(Ö10-Ö27,2), resimle ilgilenmek(Ö19-Ö20-Ö27,2), müzeleri gezmek(Ö19-Ö20,2), sohbet etmek(Ö19-Ö20-Ö27,2), çiçek yetiştirmek(Ö20,2), fal bakmak(Ö20,2) olarak belirtilmiştir.

Öğrencilerin hazırbulunuşluklarında belirttiği Türklere ait boş zaman uğraşları ile dizide gözlemledikleri boş zaman uğraşları büyük oranda örtüşmektedir. Her ikisinde de ortak olarak okey oynamak, haberleri takip etmek, spor yapmak, kitap okumak, kafe ve kıraathanelerde oturmak şeklinde belirtilmiştir. Hazırbulunuşluk ifadelerine göre piknik yapmak, internette zaman geçirmek, alışverişe çıkmak, ev işi yapmak, siyasetle ilgilenmek, seyahat etmek boş zaman uğraşları olarak bahsedilen diğer uğraşlardır. Resim yapmak, müze gezmek fal bakmak ve çiçek yetiştirmek dizide yer alan fakat hazırbulunuşluk ifadelerinde yer verilmeyen boş zaman uğraşları arasındadır.

Bu verilerden hareketle Türklerin boş zaman uğraşlarının çeşitlilik gösterdiği yorumu yapılabilir. Hazırbulunuşlukta bahsedilen kıraathanede vakit geçirme

uğraşının dizide yansıtılmadığı gözükmemektedir. Bunun bar ve kulüpte vakit geçirme olarak karşılık bulduğu gözlemlenmektedir.

4.2. Yaşam Koşulları

4.2.1. Yaşam Standardı

Tablo 13: Türklerin Yaşam Standardına Dair Hazırbulunuşlukları

Türklerin içerisinde çok fazla zengin var ama çok yardımseverler, zekât verirler, dine çok düşkünlüdürler, zekât vererek yoksullara yardım ederler(Ö3,1).
Küçük şehirlerde yaşam tarzı bir başka, Karadeniz ve başka yerler arasında epey fark var. Ülkenin güneyi, kuzeyi, doğusu, batısı arasındaki yaşam koşulları çok farklı İstanbul büyük ve gelişmiş bir yer ve batıda insanlar iyi yaşıyor(Ö6,1).
Türkiye'nin en büyük başarılarından biri içinde yaşadıkları çevreye ve iklime uygun bir hayat tarzını gerçekleştirmiş olmalarıdır. Yaşam tarzları geleneksel izlerini kaybetmemiştir. Şehir yaşamı yoğun olsa da geleneksel yaşam süren yerler de bolca mevcut (Ö8,1).
Fakir insanlar da var zengin insanlar da karmaşık bir yapıya sahip (Ö17,1).
Türkiye'de yaşam şekilleri arasında çok fark var. Fakir insanlar devlet okullarına gidiyor, zengin olanlar ise özel okullara gidiyorlar. Lüks evler, arabalara sahipler (Ö,20).
Türk insanları çok iyi ve hep birlik şekliindeler, çok çalışkanlar. Zengin insanlar çok ama fakir insanlar da var(Ö23,1).
Evler çoğunlukla üç kattan yüksek değil, komşu ilişkileri çok iyi mahalledeki ve evlerdeki insanlar çok saygılı(Ö4,1).
4-5 katlı evler var, bazı evler çok güzel, bahçeli evler de var(Ö10,1).
Zengin insanların evleri güzel ve güvenli, fakir insanların ise daha kötü evleri var (Ö19,1).
Para miktarına göre değişiyor lüks evlerde var orta halli evler de var(Ö20,1).
Daireler, bahçeli evler mevcuttur(Ö23,1).
Türkiye'de biraz araştırırsan sigortalı bir iş bulursun(Ö1,1).
Gençken sigortalı çalışan kişiler, yaşlanınca emekli olup rahatça yaşıyorlar(Ö12,1).
Sağlık güvenceleri var(Ö14,1).
İş İmkânları ve sosyal güvence bulunuyor(Ö17,1).

Tablo 13 (Devam): Türklerin Yaşam Standardına Dair Hazırbulunuşlukları

Bir kişi işte çalıştığı zaman güvencesi oluyor(Ö24,1).
Türkiye’de çok fazla sokak çocuğu var. Sokağa çıktığın zaman çocuklar mendil satıyor, bazıları dilencilik yapıyor(Ö2,1).
Sokak çocukları genellikle kafelerin önünde dilencilik yapıyor, para için arkadaşlarıyla kavga ediyorlar, hırsızlık yapanları da var(Ö4,1).
Çok az var ve okula gitmiyorlar(Ö24,1).

Tablo 13’te öğrencilerin Türklerin yaşam standartlarına ait izlenimleri yer almaktadır. Standartlar ifadesiyle yöresel farklılıklar, sınıfa özel farklılıklar, etnik farklılıklar, ev ortamı, sosyal güvence ve sokak çocukları kastedilmektedir. Bunlardan yöresel farklılıklar, sınıfa özel farklılıklar, etnik farklılıklar, ev ortamı, sosyal güvence AOBM’de yaşam koşullarında alt başlık olarak yer almaktadır. Sokak çocukları “Hakan: Muhafız” dizisinde sıkça karşımıza çıktığından dolayı alt başlık olarak ilave edilmiştir.

Yöresel, sınıfa özel ve etnik farklılık olarak Türkiye’de zenginler ve fakirlerin yaşam standartları değerlendirilmiştir(Ö3-Ö8-Ö17-Ö20,1). Zenginler yardımsever(Ö3,1), zekât vermeye önem gösteren(Ö3,1), lüks ev ve arabalara sahip olabilen(Ö20,1), özel okulda okuma imkânı bulabilen(Ö20,1) standartlara sahiptir. Bir diğer standart farklılığı ise küçük şehir ve büyük şehir olanakları olarak karşımıza çıkmaktadır. İstanbul büyük ve gelişmiş bir yer olarak nitelendirilmiştir(Ö7,1). Doğu, batı, kuzey, güney bölgeleri farklı standartlar barındıran bölgeler olarak bahsedilmiştir. Türkiye’nin batısında yaşayan insanların daha iyi yaşam sürdüğü öne sürülen başka bir görüş olarak karşımıza çıkmaktadır(Ö7,1).

Evler genellikle bahçeli evler(Ö3-Ö12-Ö23,1) ve apartman daireleri (Ö10-Ö12-Ö23,1) şeklindeki ayrımla bahsedilmektedir. Zenginlerin güzel ve güvenilir evlerde maddi durumu yeterli olmayanların ise daha kötü ve güvenilir olamayan evlerde oturduğu bahsedilen diğer standartlar arasındadır(Ö20,1).

Türkiye’de sosyal güvence denildiğinde ise sigortalı iş bulma(Ö1-Ö12,1), sağlık güvencesine sahip olma(Ö14-Ö17-Ö24,1) ve emeklilik(Ö12,1) önemli standartlar olarak bahsedilmiştir.

Öğrencilerden bazıları Türkiye’de sokak çocuğu sayısının fazla olduğunu düşünürken bazıları da az olduğu kanaatindedir. Sokak çocuklarında gördükleri davranışlar dilencilik(Ö2-Ö4,2), hırsızlık(Ö4,2), mendil satma(Ö4,2) şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 14: “Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Türklerin Yaşam Standardı

Fakir bir adam Faysal Erdem gibi zengin olmak için uğraşıyor, bu fakir adam sokaktaki çocuğa hırsızlık yapmasını önerdi(Ö1,2).
Hakan zengin olmak hayaliyle yaşıyor, Leyla’ya zengin ailede büyümüş bir kızsın diyor(Ö3,2).
İstanbul’da yaşayan insanlar iki şekildedir. Çok zenginler ya da çok fakirler vardır. Orta sınıf yok. Bunlar ya lüks evlerde yaşarlar ya da çok eski evlerde. Gökdelenler var. Aynı şehirde yaşıyorlar ama birbirlerine düşman gibi davranıyorlar(Ö5,2).
Hakan babasının halı sattığı yerde yaşamın sürdürüyor. İnsan fakirlikten hep zenginliğe ulaşmak istiyor. Büyük adam olup büyük işler yapmak istiyor(Ö7,2).
Fakirler ama hep zenginliği arzu ediyorlar. Fare deliğinde yaşamak istemiyor(Ö10,2).
Büyük şehirlerde insanların arasında farklı yaşam tarzları var. Kısaca iki ayrı sınıfın arasında. Zengin ve fakir mahalleleri aynı şekilde değil. Konuşmaları ve eğlenceleri farklı. Fakirler arasında sokakta tartışmalar var ve birbirlerine karşı saygısız davranışlar gösteriliyor(Ö11,2).
İnsanları çok farklı yaşam standartlarına sahip, Zenginler de var fakirler de. Bunların evleri farklı. İş sahibi olanlar kendini önemli hissediyor. İşsizler ise rahatsız yaşıyorlar(Ö12,2).
Zengin insanlar daha iyi okullara gidebilir, eğitim için yurt dışına gidebilir. Fakir insanlar bunu yapamaz diyor Hakan. Fakir insanlara hayat zengin insanlara göre daha zor. Onlara iş bulmak zor(Ö19,2).
Zengin ve fakir insanlar arasında büyük fark var. Evlerin büyüklüğü ve evlerin yapıldığı alanlar bakımından yaptıkları işin doğası açısından fakirler çok basit bir iş yapıyorlar zenginler şirketlerde çalışıyor ve yatırım yapıyorlar. İnsanlar işlerini kaybetmekten korkuyorlar. Hatta her şeyi onu kaybetmemek için yapıyorlar, fakir ya da zengin olmaları bu konuda önemli değil(Ö20,2).
Dizi sadece İstanbul’da gerçekleşiyor. Bazı zenginler ve bazı fakirler var. Etnik farklılık yok(Ö26,2).
Türkler evdeki bitkileri seviyorlar(Ö5,2).
Türk evlerinde bazıları hem geniş hem bahçe var. Bazıları apartman8(Ö17,2).
Giriş kat çok var. Güzel manzaralar var. Eskiye ait eşya evlerde yoktur. Ev ortamı hem apartman hem de bahçeli(Ö23,2).
Faysal’ın evi müstakil. Leyla’nın evi daire. Karışık konut kültürü var İstanbul’da(Ö27,1).
İnsanlar işlerini kaybetmekten korkuyorlar. Hatta her şeyi onu kaybetmemek için yapıyorlar(Ö20,2).

Tablo 14 (Devamı): “Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Türklerin Yaşam Standardı

Leyla ve Mazhar işlerini kaybetmemek için her şeyi yaptılar(Ö21,2).
İşi kaybetmek ve iş bulmak çok zor. Polis dairelerinde rüşvet var(Ö24,2).
Sokak çocukları zorla hırsızlığa itiliyor(Ö4,2).
Sokak çocukları top oynuyor. Hakan sokak çocuğunu hırsızlık yaptığı için polise vermekle tehdit ediyor(Ö7,2).
Zengin mahallelerde çocuklar sokakta çalışmıyor ve onlar güvenli bir çevrede yaşıyorlar. Ama fakir mahallelerde sosyal ilişkilerle ilgili problemler en çok çocukların hayatını etkiler. Dizide çocuklar çalışmak zorunda kalıyor(Ö11,2).
İstanbul’da fakir mahallede sokak çocukları var onlar kötü insanlar tarafından inciniyorlar(Ö14,2).

Tablo 14’te “Hakan: Muhafız” dizisinde görülen yaşam standartları yer almaktadır. Yöresel, sınıfa özel ve etnik farklılık olarak fakirler ve zenginlerin yaşam standartları değerlendirilmiştir(Ö3-Ö5-Ö7-Ö10-Ö19,2). Zenginler lüks evlerde ve gökdelenlerde yaşayan (Ö5,2), konuşma tarzlarında ölçülü olan, eğlence anlayışları farklılık gösteren bir standartta değerlendirilmiştir(Ö11,2). Buna karşılık maddi durumu yetersiz olanlar zenginlik hayalleri kuran (Ö1-Ö7-Ö10,2), maddi sıkıntılardan şikâyetçi olan(Ö10,2), mahalle yapıları ve ev yapıları değişkenlik gösteren, konuşma tarzlarında ölçsüzlük olan bir kesim olarak resmedilmiştir (Ö11,2). Maddi açıdan yetersizlik yaşayan insanlar eğitsel açıdan birtakım sorunlar yaşamakta ve iş bulmakta zorluklar yaşamaktadır. Bunun yanı sıra iş bulanların da iş kaybetme korkusu içerisinde olduklarından bahsedilmiştir (Ö19-Ö20,2).

Dizide evlerin genellikle geniş, bahçeli ev ve apartman dairesi şeklinde olduğu görülmüştür(Ö17,2). Eskiye ait eşyaların evlerde kullanılmadığından bahsedilmiştir(Ö23,2). İstanbul’da karışık konut kültürü olduğundan bahsedilmiştir (Ö27,2).

İş hayatındaki sosyal güvence başlığı kapsamında insanların yaptıkları işi kaybetmekten korktukları görülmektedir. Bu bağlamda işlerini kaybetmemek için haklarından feragat ettiklerinden bahsedilmiştir(Ö20-Ö21-Ö24,2).

Dizide sokak çocuklarının kandırılarak zorla hırsızlık gibi suçlara itilen bir kesim olduğundan bahsedilmiştir(Ö4-Ö7-Ö11-Ö14,2).

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde zenginlerin ve maddi durumu yetersiz olan insanların birlikte uyum içerisinde yaşadığı ve zekât vasıtasıyla maddi durumu yetersiz insanlara yardım ettiğinden bahsedilirken dizide bunun tersine zenginler ve maddi durumu yetersizler arasında bir uçurum olduğundan bahsedilmiştir. Öğrencilerin gözlemleri ile dizinin örtüşmediği yorumu yapılabilir. Bunun yanı sıra hazırbulunuşluk ifadelerinde şehir ve kırsal kesimler, doğu batı ya da küçük şehir büyük şehir gibi farklı bölgelerdeki yaşantılarına değinilirken dizi İstanbul'da geçtiğinden dolayı yalnızca İstanbul'daki mahalleler arasındaki farka değinilmiştir.

4.3. Sınıfsal Yapı ve Sosyal Gruplar Arası İlişkiler

4.3.1. Farklı Cinsiyetler Arası İlişkiler

Tablo 15: Öğrencilerin Türkiye’de Farklı Cinsiyetler Arası İlişkilere Dair Hazırbulunuşlukları

Türkiye yaşam için uygun bir yerdir. Sakin, insanları saygılı. Kadınlar ve erkekler birbirine saygılı davranıyorlar(Ö1,1).
Türkiye’de kadın ve erkek arasında hiçbir fark yoktur(Ö9,1).
Erkekler ve kadınlar arasındaki ilişki çok iyi ve kadınlara karşı çok saygılı davranıyorlar. Kadınlar da erkekler gibi çalışıyorlar (Ö11,1).
Bazı kadınlar erkeklere hiç yaklaşmıyor, bazıları ise sadece selam veriyorlar(Ö12,1).
Türkiye’de kadın ve erkekler arasında cinsiyet farklılığı yok, aileler çok geniş değil ama yaşlılarla birlikte yaşayanlar da var(Ö17).
Farklı din, dile, ırka sahip insanlar problemsiz bir şekilde yaşıyorlar. Kadın ve erkekler birlikte sorunsuz yaşıyorlar(Ö19,1).
Türkiye’de kadınlar ve erkekler arasında hiçbir fark yok, erkekler kadınlara çok saygılı davranıyor. (Ö22,1)

Tablo 15’te öğrencilerin Türkiye’de farklı cinsiyetler arası ilişkilere dair diziden bağımsız görüşleri yer almaktadır. Buna göre cinsiyetler birbiriyle uyum içerisinde(Ö19,2), saygıyı koruyarak (Ö1-Ö11-Ö22,2), yaklaşma derecesinde mesafeli ve ölçülü olarak(Ö12,2), eşitliğe dayalı biçimde yaşamaktadır(Ö9-Ö11-Ö17,2).

Tablo 16: “Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Farklı Cinsiyetler Arası İlişkiler

Hakan Bey ile Leyla Hanımın ilişkisini Zeynep Hanım kıskanıyor (Ö1,2).
Dizide kadınla erkeğin arası çok yakın, kadınlar erkeklere çok iyi davranıyor. Erkekler kadınlara merhametli davranıyor(Ö2,2).
Dizide kadın erkek ilişkisi gayet iyi. Aile üzerinde bir sorun yaşamıyorlar. Leyla Hanım Hakanla ilişki yaşayıp gelip annesine anlatıyor. Teyzesine bile anlatmayı düşünüyor(Ö10,2).
Türk kızları da erkekleri de birbirlerini kıskanıyorlar. Dizinin bazı yerlerinde aşırı yakınlaşma olan sahneler var. Aile hayatı fazla yok (Ö12,2).
Erkek ve kadının yakınlaşma derecesi çok hızlı(Ö14,2).
Sosyal gruplar arasında cinsiyet ayrımı yok. Erkek ya da kadın fark etmiyor. Aileler çok geniş değil. Ama ilişkileri daha iyi(Ö17,2).
Kadın ve erkek ilişkileri saygılıdır. Tanıştıktan sonra ya arkadaş olurlar ya da aşk yaşarlar. Leyla dizide çalışıyor. (Ö18,2).
Erkek ve kadınlar arasındaki ilişki karşılıklı saygılıdır. Bazen yakın arkadaşlar arasındaki rekabetçi ilişki çok samimi, öyle ki birbirleri için kendini feda ettiler. Evlilik sonrası erkekler ve kadınlar arası ilişki çok yakın ve samimi. Bir erkek sevgiliyle buluşmaya gittiğinde boş ellerle gitmez. Dizide Hakan çiçekle gidiyor, kısa ziyaretler ediyor(Ö20,2).
Dizide kadın ve erkek el sıkşıyorlar. Tanışmak saygılı(Ö22,2).
Bazen sevgiye dayalı insanlar arasındaki ilişki, bazen fedakârlık etmeye. İlişkiler bireyler arasında güçlü(Ö30,2).

Tablo 16’da öğrencilerin dizide izledikleri farklı cinsiyetler arası ilişkilere ait görüşleri yer almaktadır. Buna göre cinsiyetler birbiriyle olan ilişkilerinde saygılı (Ö18-Ö22,2), eşitliğe dayalı (Ö17,2), fedakârlık ve özgecilik esaslı(Ö20-Ö30,2) bir yapıdadır. Cinsiyetler arası ilişkilerde görülen bir diğer husus da kıskançlıktır (Ö12,2). Öğrenciler ilişkilerin dizide hızlı ilerlediğini ve yakınlaşma derecesinde mesafenin korunmadığını belirtmişlerdir(Ö2-Ö12-Ö14,2). Bunun yanı sıra sosyal gruplarda ilişkilerde cinsiyetler arası eşitliğin olduğu da bahsedilen bir başka husustur(Ö17,2).

Hazırbulunuşluk aşamasında öğrenciler Türk toplumunda cinsiyetler arası ilişkilerin mesafeli ve ölçülü bir yapıda kurulduğunu ifade ederken dizide bu durum için mesafenin korunmadığından bahsedilmiştir.

4.3.2. Aile Yapıları ve Nesiller Arası İlişkiler

Tablo 17: Öğrencilerin Türkiye’de Aile Yapısı Ve Nesiller Arası İlişkilere Dair Hazırbulunuşlukları

Nesiller arası ilişkilerde bazı bölgeler çok farklı, dedeler torunları olsun, çocuklar olsun töreleri gereği iyi davranıyorlar(Ö4,1).
Türk insanı anne ve babasıyla aynı evde oturuyor ve çok saygılı ve efendi davranıyorlar ailelerine(Ö5,1).
Çocuklar evlendikten sonra ayrı bir evde oturmayı tercih ediyorlar, Köylerde nesiller arası ilişkiler çok iyi(Ö6,1).
Kardeşler birbirlerine çok saygılı davranıyor, iyi iletişim kuruyorlar(Ö10,1)
Mutlu bir şekilde yaşıyorlar ama evlendikten sonra ailelerinden ayrılıyorlar(Ö12,1).
Bazı kadınlar erkeklerle hiç yaklaşıyor, bazıları ise sadece selam veriyorlar. Yaşlılarla, gençler arasındaki ilişki farklı olabiliyor. Yaşlandıktan sonra gençler huzurevine bırakabiliyorlar ama saygı gösterenleri de var. (Ö12,1).
Aileler çok kalabalık değil(Ö,19).
Kalabalık ailelerden oluşuyor. Aileden aileye değişiyor ama genellikle iyi ilişkileri var. Ama bazen birbirlerini görmezden gelebiliyorlar(Ö20,1).
Türkiye’de kadınlar ve erkekler arasında hiçbir fark yok, erkekler kadınlara çok saygılı davranıyor. (Ö22,1).
Yaşlılar yalnız yaşıyor kendi işlerini kendileri yapıyorlar(Ö24,1).

Tablo 17’de öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde aile içi ve nesiller arası ilişkilerde saygıya dayalı bir ilişki yapısından bahsetmiştir(Ö5-Ö12,1). Çocukların aile ile birlikte yaşadığı(Ö5,1) evlendikten sonra ayrı eve taşındığı(Ö6-Ö12,1) gözlemlenen ilişki hususiyetleridir. Elde edilen verilere göre aile yapısı için kalabalık olduğunu(Ö20,1) söyleyenlerin yanı sıra kalabalık değildir(Ö19,1) görüşünü savunan katılımcılar da mevcuttur. Nesiller arası ilişkilerde bölgeler arası farklardan bahseden öğrenciler(Ö4,1), köylerde nesiller arası ilişkilerin daha iyi olduğunu söylemişlerdir (Ö6,1). Genel anlamda aile içerisinde kardeşler arası ilişkilerin iyi olduğu belirtilmiştir(Ö10,1). Yaşlıların huzurevine bırakıldığı ya da yaşlıların yalnız yaşadığı nesiller arası ilişkiler başlığında belirtilen diğer hususlardır (Ö12-Ö24,1).

Tablo 18: “Hakan: Muhafız” Dizisinde Aile Yapıları ve Nesiller Arası İlişkiler

Hakan babasıyla arkadaş gibi konuşuyor. Babası fare dediğin bu delik bizi birbirimize bağlıyor diyor(Ö3,2).
Nesiller gelişmek istiyor büyükler ise gelişmek değil de aynı yerde oturup huzurla devam etmek istiyor iş görüşmelerinde. Çocuklar pişmanlıklarla büyüklerden özür diliyor (Ö4,2).
Kendisine ait antika dükkânı olmasını istiyor ama hayallerinin gerçek olmasına babası Neşet izin vermiyor(Ö10,2).
Nesiller arasında hayat ve yaşam tarzı hakkında farklı bakışlar görüyoruz. Yeni nesil hayatla ilgili maddi konulara daha değer verir(Ö11,2).
Bir adam evlatlık alıp besleyip büyütüyor. Ama gerçek babası değil (Ö12,2).
Baba oğul ilişkisi bazen gergin ve onlar her zaman tartışıyorlar. Bazen çok samimidirler (Ö20,2).
Ebeveynlerle çocuklar arasındaki ilişki çok güçlü. Doktor, kızı için hayatını feda etti. Kadınlar çok kendine güvenli (Ö21,2).
Hakan ve diğeri babası gerçekmiş gibi güçlü bir ilişkileri var. Zeynep’in babası onun için kendini feda etti. (Ö27,2).
Dizide aile içindeki çevre net değildi(Ö30,2).

Tablo 18’de öğrencilerin dizideki aile içi ve nesiller arası ilişkiler hakkında görüşlerinden bahsedilmiştir. Verilere göre nesiller arası bir çatışmanın varlığından söz edilebilir. Nesiller hayatı farklı algılamaktadır(Ö4-Ö10,2). Dizide yeni nesillerin büyümek ve zengin olmak en büyük hayalleri iken ebeveynler sabit kalıp eski düzenlerini korumak istemektedir. Bu durum nesiller arası çatışmaya sebebiyet vermektedir(Ö4-Ö5-Ö7-Ö10-Ö20,2). Yeni nesil maddi konulara daha değer verirken ebeveynler manevi konulara daha önem vermektedir(Ö3-Ö7-Ö10-Ö11,2). Gençlerin dizide alkol kullandığı belirtilen diğer görüşler arasındadır(Ö14,2). Dizide oğullar babasına hiddetli davranışlar sergilemektedir (Ö5-Ö20,2). Baba ve oğulların genel anlamda çatışma yaşadıkları belirtilse de babalar dizide fedakâr bir yapıda resmedilmiştir (Ö21, Ö27,2). Dizide evlat edinme davranışının var olduğu belirtilen bir başka durumdur(Ö12,2). Dizide aile içi çevrenin net olmadığı ifade edilmiştir(Ö30,2).

Öğrencilerin bir kısmı hazırbulunuşluk ifadelerinde ailelerin kalabalık olduğunu söylerken bir kısmı ailelerin kalabalık olmadığını ifade etmiştir.

Hazırbulunuşluk ifadelerinde köy ve şehir merkezlerindeki ilişkilerin farklılığı vurgulanmış ve köylerde ilişkilerin daha güçlü bir yapıda olduğu belirtilmiştir. Buna karşın dizide aile içi çevrenin net olmadığı ortaya koyulmuştur. Dizinin yalnızca İstanbul'u yansıttığı düşünüldüğünde bölgeler arası ilişkilerin tam olarak yansıtılmadığı yorumu yapılabilir. Hazırbulunuşluk ifadelerinde aile içi saygının olduğu belirtilirken diziden hareketle gözlemlerde nesiller arası saygı ortamının çatışma ortamına yer bıraktığı görülmektedir. Öyle ki öfkeli davranışlar ön plandadır. Dizide babalar fedakârdır ve evlat edinme durumlarında da aynı fedakârlık görülmüştür. Türkler babalık duygusuna önem vermekte ve öz ya da üvey evlat ayrımı yapmamaktadır.

4.3.3. İş Ortamındaki İlişkiler

Tablo 19: Öğrencilerin Türkiye’de İş Ortamındaki İlişkilere Dair Hazırbulunuşlukları

İşçiler birbirlerine yardım ediyorlar, iyi ilişkiler kuruyorlar(Ö1,1).
Patrona saygılı davranıyorlar ve insanlara iyi davranıyorlar(Ö4,1).
Yabancı çalışanlara kötü davranıyor ve az maaş veriyorlar(Ö5,1).
Çalıştığın yerin müdürüne göre değişiyor, çalışanların bazıları mutlu bazıları mutsuz(Ö6,1).
Birbirleriyle iyi anlaşmaya çalışıyorlar(Ö10,1).
Patronun iyi olursa elemanlar daha iyi ve rahat çalışıyorlar, birbirlerine daha iyi davranıyorlar(Ö12,1).

Tablo 19’da öğrencilerin Türklerin genel yaşamında iş ortamında ilişkilerine ait diziden bağımsız yorumları yer almaktadır. Genel anlamla iş ortamında ilişkilerin iyi olduğu ve iş ortamında yardımlaşmanın esas olduğu belirtilmiştir(Ö1-Ö4-Ö10,1). Öğrencilerden çalışanların mutlu ya da mutsuz olmasını yöneticinin tutumuna bağlamışlardır(Ö6-Ö12,1). Yabancı çalışanlara kötü davranıldığından ve az maaş verildiğinden bahseden öğrenciler de mevcuttur(Ö5,1).

Tablo 20: “Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen İş Ortamındaki İlişkiler

Hakan Bey antikacı dükkânı yerine yeni bir dükkân açmak istiyor. Hakan Bey’e güvenlikçi olarak iş teklif edildi. Hakan Bey işi kabul etti. Kemal Bey hastane görevlisine rüşvet verdi(Ö1,2).
İş ilişkilerinde aynı olan insanlar değil farklı ve gevher insanlar tercih ediliyor(Ö4,2).
Patronu, elemanı iyi olduğu için onu seviyor(Ö12,2).
Çalışmada iş birliği ve hedeflere ulaşma arzusu var(Ö30,2).

Tablo 20’de öğrencilerin dizide izledikleri iş ortamındaki ilişkiler hakkındaki ifadeleri yer almaktadır. Verilere göre iş ortamında iş birliği ve hedefe ulaşma arzusu vardır(Ö30,2). İşverenler çalışanlarını seçerken yetkin ve mahir olan insanları tercih etmektedir(Ö4-Ö12,2). Bunların yanı sıra iş yerinde rüşvet alımı da görülen davranışlar arasındadır(Ö1,2).

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadeleri ve diziden hareketle yaptığı yorumlarda iş ortamında iş birliği ve yardımlaşmanın esas olduğu görülmektedir. Hazırbulunuşluk ifadelerinde yöneticilerin tutumunun önemli olduğu vurgulanmıştır. Aynı ifadelerde yabancı uyruklu çalışanlara az maaş verildiği ve kötü davranıldığı söylenirken dizide rüşvet davranışı görülmüştür.

4.3.4.Toplum ve Polis/ İdare Arasındaki İlişkiler

Tablo 21: Öğrencilerin Toplum Polis ve İdare Arasındaki İlişkilere Dair Hazırbulunuşlukları

Polislerin pek çoğu topluma saygılı davranıyorlar bazıları kaba davranıyorlar(Ö1,1).
Kimse polise saldırmıyor, huzurlu ve mutlu bir arada yaşıyorlar (Ö3,1).
İnsanlar polisler çok saygısız davranıyorlar(Ö4,1).
Polis ve halk huzurlu bir şekilde yaşıyorlar(Ö6,1).
Toplumsal olarak polislerle ilişkileri çok iyi, bir durum oldu mu sürekli polise danışıyorlar. Onlardan yardım alıyorlar(Ö10,1).
Polise güveniyor ve saygı duyuyorlar her zaman yardımlaşıyorlar(Ö21,1).
Polis ve insanlar arasında iş birliği var. Buradaki insanlar polisin yaptığı şeyleri takdir ediyor ve onlara sürekli yardım etmeye çalışıyorlar(Ö22,1).

Tablo 21’de öğrencilerin toplum polis ve idare arasındaki ilişkilere dair diziden bağımsız görüşleri yer almaktadır. Verilere göre Türk toplumunun polislere güven duyduğu, iyi ilişkiler kurduğu, gerektiğinde yardımlaştıkları ve toplumun polise başvurmaktan çekinmediği görülmektedir (Ö3-Ö6-Ö10-Ö21-Ö22,1). Buna karşın toplumdaki bazı insanların polislere güven duymadığı ve onlara kaba davranışlar sergilediğinden bahsedilmiştir(Ö1-Ö4,1).

Tablo 22: “Hakan: Muhafız” Dizisinde Öğrencilerin Toplum Polis ve İdare Arasındaki İlişkileri

Polis halka zarar verebilir, kendi çıkarları için(Ö4,2).
Polisler hiç müdahale ediyorlar ve para için haksız davranışlar var. Polisler de çok küfrediyorlar(Ö5,2).
Polisler dizide her mekânda var. İşlerini yapıyorlar ve ülkeyi koruyorlar (Ö16,2).
Polis rüşvet alıyor(Ö18,2).
Polis şüpheli davranışlar yapıyor bazen kötü ve çok sert. Dizide polislerin bazıları rüşvet alıyor(Ö20,2).
Polis masumları kurtarmak için çalışıyor(Ö30,2).

Tablo 22’de “Hakan: Muhafız” dizisinde öğrencilerin toplum polis ve idare arasındaki ilişkiler hakkındaki gözlemleri yer almaktadır. Bu ifadelerle göre dizide polisler masumları koruyan, işlerini iyi yapan ve ülkeyi koruyan grup olarak tanımlanmıştır(Ö16-Ö30,2). Bununla birlikte dizide bazı polisler kendi çıkarları için haksız davranışlar sergileyerek rüşvet gibi halkın güvenini zedeleyici davranışlar gösteren bir gruptur(Ö4-Ö5-Ö18-Ö20,2). Toplumun yanı sıra polisler de küfrederek sert davranışlar sergilemektedir(Ö5,2).

Öğrencilerin hazırbulunuşluklarında Türk toplumunda güven veren bir kesim olan polisler dizi de güven teşkil etmeyen bir grup olarak yansıtılmaktadır.

4.3.5.Etnik ve Diğer Halklar ile Politik ve Dini Gruplar Arasındaki İlişkiler

Tablo 23: Öğrencilerin Etnik ve Diğer Halklar ile Politik ve Dini Gruplar Arasındaki İlişkilerine Dair Hazırbulunuşlukları

Herkes karşısındaki insana çok güzel davranıyor, Türkiye’de sadece Türkler değil, Afganlar, Suriyeliler, Türkmenler de bulunuyor (Ö2,1).
Genel olarak parti ve siyaset ilişkisi tartışmaları oluyor, Alevi, Kürt, Laz, farklı dil de konuşuyor ama Türkçeyi de ihmal etmiyor(Ö3,1).
İnsanların bakış açısı çok geniş İslam’dan başka dinler de var. Diğer dinlere karşı da çok saygılı davranıyorlar, camiye gitmeseler, oruç tutmasalar bile anlayışlılar(Ö4,1).
Türkiye’de çok parti yok(Ö5,1).
En çok siyasete önem veriyorlar, doğruyu bilmek ve adalet bulmak istiyorlar(Ö10,1).
Türkler sık sık politika ve din konuşuyorlar ama herkes birbirine saygı duyuyorlar(Ö22,1).
Politika hakkında çok okuyor ve ilgileniyorlar (Ö24,1).

Tablo 23’te öğrencilerin etnik ve diğer halklar ile politik ve dini gruplar arasındaki ilişkilerine dair öngörülerini yer almaktadır. Bu ifadelerle göre Türkiye; farklı milletlerin, kültürlerin, dinlerin, dillerin bir arada sorunsuz yaşayabildiği bir ülkedir(Ö2-Ö3-Ö4-Ö22,1). Verilere göre politika ve din hakkında toplum içerisinde çok fazla konuşulmaktadır(Ö10-Ö22-Ö24,1). Türklerin politikaya önem vermesi adalet arayışlarına bağlanmıştır(Ö10,2). Türkiye’de parti sayısının az olduğu bahsedilen bir başka görüştür(Ö5,1).

Etnik ve diğer halklar arasındaki ilişkiler için diziden hareketle çok az görüş yer almaktadır. Öğrencilerin “Halk güzel bir şekilde anlaşıyor(Ö24,2).” İfadesi halkın birbiriyle sorunsuz bir şekilde yaşadığını göstermektedir. Diziye göre politika ve din başlığı hakkında herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır.

Öğrencilerin diziyi izlemeden önce ve izledikten sonraki ifadelerinden hareketle Türkiye’de farklı din, dil, millet ve ırktaki insanların uyum içerisinde yaşadıkları yorumları değişmediği görülmektedir. Türklerin politikayla ilgilendiği belirtilirken dizide bu husus işlenmemiş yorumu yapılabilir.

4.4. Değerler, İnançlar ve Tutumlar

4.4.1. Sosyal Sınıf

Tablo 24: Öğrencilerin Sosyal Sınıfa Dair Hazırbulunuşlukları

Zenginler ve fakirler şeklinde oluşuyor. İki kısım arasında çok fark var (Ö6,1).
Zenginler ve fakirler olarak ikiye ayrılıyor(Ö10,1).
Zengin ve fakir insanlar bulunmakta (Ö20,1).
Zengin ve fakir insanlar (Ö23,1).

Tablo 24’te öğrencilerin Türkiye’de sosyal sınıf hakkındaki görüşleri yer almaktadır. Tabloya göre Türkiye’de zengin ve maddi durumu yeterli olmayan insanların iki farklı sınıfı oluşturduğu görülmektedir (Ö6-Ö10-Ö20-Ö23,1).

Öğrencilerin diziyi izledikten sonra sosyal sınıf başlığında “Doğuştan şanslı zengin insanlar var(Ö4,2).” İfadesinden hareketle dizide zengin insanların sosyal bir grubu temsil ettiği yorumu yapılabilir. Diğer öğrencilerin bu konu hakkında görüş bildirmediği görülmüştür.

Öğrencilerin sosyal sınıf başlığında bildirdiği hazırbulunuşluk ifadeleri ve diziyi izledikten sonraki yorumlarının birbiriyle örtüştüğü fakat dizinin sosyal sınıfları net olarak yansıtmadığı yorumu yapılabilir.

4.4.2. Meslek Grupları

Öğrencilerin Türkiye’de meslek grupları için “Her insan kendi mesleğine değer veriyor (Ö3,1).” ifadesinden hareketle Türkiye’de her meslek grubunun kendi işini değerli gördüğü söylenebilir. “Hukukçular, adalet için önceden namus ve şeref üzerine yemin ediyorlar (Ö4,1).” görüşü ise hukuk sektöründe çalışan insanların işlerinde adalete uygun davranmaya önem verdiği bununla beraber Türklerin namus ve şeref unsurlarını büyük bir değer olarak gördüğü ve yaşantılarını buna göre şekillendirdikleri anlaşılmaktadır. “Öğretmenler (Ö6,1).” İfadesi ise öğretmenliğin toplumda görünür mesleklerden biri olduğunun bir göstergesi olarak düşünülebilir.

Tablo 25: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Meslek Grupları

Gazeteciler, polis, müdür, eczacı (Ö3,2).
Doktor, eczacı, güvenlik (Ö5,2).
Bekçi, Pazar satıcısı, güvenlik (Ö7,2).
Akademisyenler (Ö12,2).
Muhafız, şirket yöneticiliği, mafya (Ö16,2).
Doktor, polis (Ö18,2).
Gazeteci, ressam, sekreter, polis, avukat, boyacı, elektrik onarımı, bekçi kişisel bekçilik var. Bazıları sokaklarda yiyecek satıyorlar. Eczacı var. Bazıları üniversite hocaları, dükkân işletiyor antikacı, kadınlar sekreter (Ö20,2).
Antika dükkânında çalışıyorlar, avukat var, sekreter var, eczacı var, hemşire ve polis var. Özel koruma, keşif işçileri, hocalar, ressam (Ö21,2).

Tablo 25’te öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü meslek grupları yer almaktadır. Polis(Ö3-Ö18-Ö20-Ö21,2), eczacı(Ö3-Ö5-Ö20-Ö21,2), güvenlik(Ö5-Ö7-Ö21,2), akademisyen(Ö12-Ö20-Ö21,2) en çok dikkat çeken meslek grupları olmakla beraber gazeteci(Ö3-Ö20,2), doktor(Ö5-Ö18,2), bekçi(Ö7-Ö20,2), ressam(Ö20-Ö21,2), sekreter(Ö20-Ö21,2), avukat(Ö20-Ö21,2), antikacı(Ö20-Ö21,2), hemşire(Ö21,2) dizide görülen diğer meslek gruplarıdır. Bunların yanı sıra dizide meslek grubu olarak mafyaya da yer verilmiştir.

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerine bakıldığında hukuk sektöründe çalışanlar, öğretmenler bahsedilen meslek gruplarıyken dizide farklı meslek gruplarına rastlanmıştır. Bu meslek gruplarına ait görüşlere farklı başlıklar altında yer verilmiştir. Dizide geçen antikacılık mesleği düşünüldüğünde Türklerin eski eşyalara merak duyduğundan bahsedilebilir. Öğrencilerin mafyayı bir meslek grubu olarak ele alması da dikkat çeken bir başka görüştür.

4.4.3. Varlık

Öğrencilerin varlık başlığına ait görüş belirtmedikleri görülmüştür. Bununla beraber yaşam standardı ve sosyal sınıf başlığı altında bu konu hakkındaki görüşleri yer almaktadır.

4.4.4. Yöresel Kültür

Tablo 26: Öğrencilerin Yöresel Kültüre Dair Hazırbulunuşlukları

Her çevrenin farklı kültürü vardır (Ö8,1).
Her yörenin kültürü farklıdır (Ö9,1).
Dansları iletişime geçiş şekilleri çok farklı ve yöreden yöreye farklı kültürleri vardır. (Ö10,1).

Tablo 26’da 3 öğrenci yöresel kültür hakkındaki hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Tabloya göre Türkiye’nin farklı bölgelerinde farklı kültür yaşantıları mevcuttur (Ö8-Ö9-Ö10,1). Bölgelere göre dans şekilleri ve iletişim biçimlerinde değişmektedir (Ö10,1).

Öğrencilerin dizide yöresel kültüre ait görüş belirtmedikleri görülmüştür. Öğrencilerin izlediği bölümlerde dizinin tamamının İstanbul’u konu alması ve İstanbul’da çekilmesi bunun nedeni olarak düşünülmektedir.

Verilere göre “Hakan: Muhafız” dizisinin Türkiye’nin farklı bölgelerini yansıtmadığı görülmektedir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerine göre Türkiye kültür çeşitliliği olan bir ülkedir.

4.4.5. Güvenlik

Tablo 27: Öğrencilerin Güvenliğe Dair Hazırbulunuşlukları

İnsanlar kendilerini güvende hissediyorlar (Ö3,1).
İnsanlar kendilerini çok güvende ve rahat hissediyorlar (Ö4,1).
Huzur içerisinde yaşıyorlar (Ö5,1).

Tablo 27’de öğrencilerin diziden bağımsız olarak güvenlik hakkındaki görüşleri yer almaktadır. Tabloya göre insanların çoğunlukla Türkiye’de huzur ve güven içinde yaşadığı düşünülmektedir (Ö3-Ö4-Ö5,1).

Dizide yansıtılanlara göre “İnsanlar zengin mahallelerde daha güvenli şekilde çalışıyorlar ama fakir ve orta gelirli mahallelerde sosyal olarak güvenlik çok yüksek değil (Ö11,2).” ifadesi güvenlik ile sosyoekonomik düzeyin doğru orantılı olduğunu göstermektedir.

4.4.6.Kurumlar

“Kızılay, Yeşilay, destek kurumları, yardım kurumları (Ö10-Ö12,1).” öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde yer almaktadır.

“Türkiye’de çeşitli şirketler vardır. Özellikle İstanbul’da (Ö28,2).” İfadesinden hareketle dizide kurum olarak şirketlerin resmedildiği görülmüştür.

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde yer alan Yeşilay ve Kızılay gibi kurumlara dizide yer verilmediği, bu kurumların yerine şirketlerin dikkat çektiği anlaşılmaktadır. Türk kültürü bağlamında vakıfların ve yardım kuruluşlarının önemli olduğu düşünülür. Dizide bu kültürün yansıtılmadığı görülmüştür.

4.4.7.Gelenek ve Sosyal Dönüşüm

Tablo 28: Öğrencilerin Gelenek ve Sosyal Dönüşüme Dair Hazırbulunuşlukları

Önceden yazı olarak Osmanlıca yazı harfler varmış daha sonradan Latin harfleri kullanılmış(Ö2,1).
Fes giyermiş erkekler şimdi ise fes kullanılmıyor(Ö3,1).
Türk toplumunun temel taşı ailedir, gelenek ve göreneklerine düşkünlüdürler (Ö8,1).
Dini ve sosyal konularda farklılıklar ve yenilikler görülüyor. Bakır işçiliği yapıyorlar(Ö10,1).

Tablo 28’ e göre öğrencilerin gelenek ve sosyal dönüşüme dair diziden bağımsız olarak görüşleri yer almaktadır. Verilere sosyal dönüşüm bağlamında bakıldığında alfabenin değişimi(Ö2,1), kullanılan kıyafet ve aksesuarlardaki değişim(Ö3,1), dini ve sosyal konularda yeniliklere açıklık (Ö10,1), gelenek içerisinde ailenin öneminin korunması ve süregelen geleneklere bağlılık (Ö8-Ö10,1) öne çıkan görüşlerdir.

Tablo 29: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Gelenek ve Sosyal Dönüşüm

Osmanlı devrinde yazının günümüze kadar değişmesi dikkatimi çekti (Ö6,2).
Eskiden Türkiye’de Arap dili varmış, şimdi yok. Modern Türk devletinin başlamasıyla birlikte Türk dili ortaya çıkmıştır (Ö8,2).
Osmanlı Türkçesi de eskiden kullanılmış (Ö10,2).
Bugünün yazma şekli eskiden farklı. Mesela dizide Osmanlı yazma şekli farklı (Ö11,2).
Ayasofya Camisinin değişimi (Ö12,2).
Osmanlı Türkçesi diliyle şimdiki arasında fark var (Ö17,2).

Tablo 29’da öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü gelenek ve sosyal dönüşüme dair görüşleri yer almaktadır. Diziden erişilen verilere göre Türk yazı dilinin geçmişten günümüze değişimi sosyal dönüşüm bağlamında fark edilmiştir (Ö6-Ö8-10-11-17,2). Bunun yanı sıra mimari restorasyondaki değişim de fark edilen bir başka husustur (Ö12,2).

Öğrencilerin diziden bağımsız ifadeleri ve diziyi izledikten sonraki görüşlerine göre alfabetik değişim sosyal dönüşüm bağlamında bahsedilen ortak görüş olarak karşımıza çıkmaktadır. Hazırbulunuşluk ifadelerinde bu konuda bilgi sahibi olmayan öğrencilerin diziyi izledikten sonra bu durumu fark ettiği görülmektedir. Bir diğer husus da öğrencilerin diziyi izledikten sonraki ifadelerinde Osmanlı Türkçesi ile Modern Türk dilinin farklı diller olarak kabul edildiği görülmektedir. Alfabe değişimi dil değişimi olarak algılanmıştır.

4.4.8. Tarih

Tablo 30: Öğrencilerin Türk Tarihine Dair Hazırbulunuşlukları

Çanakkale Savaşı(Ö2,1).
Atatürk, Mimar Sinan, Yunus Emre(Ö3,1).
Yavuz Sultan Selim ve Şah İsmail arasındaki kavga (Ö4,1).
Mustafa Kemal, Sabiha Gökçen, Nasreddin Hoca, Alparslan, Osman Bey, Fatih Sultan Mehmet, Mimar Sinan, Sultan Süleyman (Ö6,1).
Fatih Sultan Mehmet, Mustafa Kemal Atatürk (Ö8,1).
Çanakkale Savaşı, Nasreddin Hoca, Mustafa Kemal (Ö10,1).
Fatih Sultan Mehmet, Mustafa Kemal Atatürk, Çanakkale Savaşı, Sultan Süleyman (Ö17,1).
Sultan III. Ahmet, Mustafa Kemal Atatürk (Ö19,1).
Fatih Sultan Mehmet, Mustafa Kemal Atatürk, Sabiha Gökçen, Osman Gazi (Ö20,1).
Atatürk’ü çok seviyor ve saygı duyuyorlar, zengin bir tarihleri var (Ö22,1).
Osmanlı Devleti’ni biliyorum. Edebiyat ve sanat konusunda en iyi zamanları (Ö26,1).

Tablo 30’da öğrencilerin Türk tarihine ait diziden bağımsız bilgileri yer almaktadır. Öğrenciler Türk tarihi ibaresinde Türk tarihine katkı sağlamış önemli şahsiyetlere yer vermiştir. Bu bağlamda Mustafa Kemal Atatürk (Ö3-Ö6-Ö8-Ö10-Ö17-Ö19-Ö20-Ö22,1), Fatih Sultan Mehmet (Ö6-Ö8-Ö17-Ö20,1), Mimar Sinan (Ö3-Ö6,1), Osman Bey (Ö6-Ö20,1), Sabiha Gökçen (Ö6-Ö20,1), Nasreddin Hoca (Ö6-Ö10,1), Mevlâna (Ö10,1), Yunus Emre (Ö3,1), Yavuz Sultan Selim (Ö4,1), Sultan III. Ahmet (Ö19,1), Sultan Alparslan (Ö6,1). Öğrenciler tarihi olaylar kapsamında Çanakkale Savaşı (Ö2-Ö10-Ö17,1), Osmanlı Dönemi (Ö26,1), Yavuz Sultan Selim ve Şah İsmail arasındaki mücadele(Ö4,1) belirtilmiştir.

Tablo 31: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Tarih

Zeynep, tarihi Mimar Sinan Türbesi’nin önündeki çeşmenin musluğunun sahte olduğunu anlıyor. Fatih Sultan Mehmet tarafından yaptırılan yaklaşık 500 yıl önce yaptırılmış hançer Osmanlı silah müzesinden alındı (Ö1,2).
Özellikle müzeler ve camilerde o kadar çok şey var ki gördüğü zaman insan çok şaşırıyor (Ö2,2).
Bugünün yazma şekli eskiden farklı. Mesela dizide Osmanlı yazma şekli farklı (Ö11,2).
Dizide tarihi eserler Bizans zamanlarından ve hem de ondan sonra Osmanlılar zamanında çok değerli eserler. Bunlar herkesin dikkatini çekiyor. O eski eserler geçmişteki insanların inanç ve hayat tarzını gösterir. Bu eserleri incelemek ile geçmişten bugüne kadar sosyal dönüşümünü ve zamanla insanların günlük hayattaki gelişmelerini ve değişimlerini gösterir (Ö11,2).
Osmanlı zamanında zırh ve savaş silahları kullanılmış (Ö12,2).
Dizide tarihe insanların çok ilgi duyduğunu görebiliriz. Antikaya değer ve ilgi var Türkiye’de (Ö14,2).
İstanbul’daki insanlar tarihi önemsiyorlar (Ö16,2).
Ayasofya büyük ve o kadar önemli. Ayasofya güzel ve büyük bir cami. Dizide bize layık bir şekilde gösterdiler. Mimar Sinan Türbesi ilginç bir türbe (Ö24,2).
Dizi eski ve tarihi medeniyet gösteren güzel bir mimarinin yanı sıra eski bir tarihi olan İstanbul tarihinin bir bölümünü vurgular(Ö26,2).

Tablo 31’de öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde Türk tarihine dair izlenimleri yer almaktadır. Öğrenciler dizide tarihi eserler kapsamında Mimar Sinan Türbesi’ne (Ö1-Ö24,2), tarihi çeşmelere (Ö1,2), Osmanlı Silah Müzesi’ne (Ö1-Ö12,2), diğer müzelere ve camilere(Ö2-Ö14-Ö24,2) değinmiştir. Dizide tarihi şahsiyet olarak Fatih Sultan Mehmet’in hatırdı kaldığı görülmüştür (Ö1,2). Tarihi olaylar kapsamında alfabetik değişim dikkat çekmiştir(Ö11,2).

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadeleri ve dizi sonrası izlenimleri dikkate alındığında Fatih Sultan Mehmet’in önemli bir tarihi şahsiyet olduğu, alfabetik değişim, mimari kültürün yenilenmesi ortak kanaatler olarak karşımıza çıkmaktadır.

4.4.9. Başka Ülkeler, Devletler, Halklar

Öğrencilerin Türklerin başka ülkeler, devletler, halklar ile ilişkileri hususunda hazırbulunuşluk ifadelerine bakıldığında “Savaş olan ülkelerdeki insanlara yardım ediyor, onları kurtarıyor(Ö10,1).” ifadesinden hareketle Türkler yardıma ihtiyacı olan ülkelerin ve savaş mağduru insanların yanında yer almakta onlara mümkün olan desteği sağlamaktadır görüşü çıkarılabilir. “Başka ülkelerdeki komşularıyla barış içerisinde yaşıyorlar (Ö26,1)” ifadesi ise Türklerin uluslararası ilişkilerinde barışçıl ve ılımlı bir yaklaşım sergilediğini göstermektedir.

Öğrenciler bu başlık altında diziden hareketle herhangi bir yorum yapmamıştır. Bunun sebebinin dizinin ilk sezonunda bu başlık hakkında bir unsur bulunmamasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

4.4.10. Politika

Tablo 32: Öğrencilerin Politikaya Dair Hazırbulunuşlukları

Genel olarak parti ve siyaset ilişkisi tartışmaları oluyor, Alevi, Kürt, Laz, farklı dil de konuşuyor ama Türkçeyi de ihmal etmiyor(Ö3,1).
Türkiye’de çok parti yok(Ö5,1).
En çok siyasete önem veriyorlar, doğruyu bilmek ve adalet bulmak istiyorlar(Ö10,1).
Türkler sık sık politika ve din konuşuyorlar ama herkes birbirine saygı duyuyorlar(Ö22,1).
Politika hakkında çok okuyor ve ilgileniyorlar (Ö24,1).

Tablo 32’deki öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde, politik tartışmaların partileri üzerinde yoğunlaştığını(Ö3,1), çok partili düzen olmasına rağmen parti sayısının az olduğunu (Ö5,1), adaleti bulmak için siyasete önem verdiklerini(Ö10,1), Türklerin politikaya önem verdiğini (Ö22-Ö24,1) belirtmişlerdir.

Diziden hareketle yaptıkları yorumlarda da politika başlığı altında herhangi bir görüş belirtmemişlerdir.

4.4.11. Sanat

Tablo 33: Öğrencilerin Sanata Dair Hazırbulunuşlukları

Mimar Sinan (Ö3-ö6,1), Mevlâna (Ö2-Ö10,1), Necip Fazıl (Ö2-Ö4,1), Cemal Süreyya (Ö4,1).
Kemal Sunal (Ö2,1), Türkan Şoray (Ö2,1).
Nasreddin Hoca (Ö2-Ö6,1).
Müslüm Gürses, Sezen Aksu, (Ö4,1).
Osmanlı Devleti’ni biliyorum, edebiyat ve sanat konusunda en iyi zamanları (Ö26,1).
Edebiyat ve sanatta Türkçe çok iyi bir şekilde kullanılır (Ö8,1).
Bakır işçiliği yapıyorlar (Ö10,1).

Tablo 33’te 7 öğrenci sanat başlığına dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Bu bilgilere göre öğrenciler Mevlâna, Necip Fazıl, Cemal Süreyya(Ö2-Ö4-Ö10,1) gibi önemli yazarları; eşsiz eserlerin yaratıcısı Mimar Sinan’ı (Ö3-Ö6,1); Nasreddin Hoca gibi önemli kültürel karakterleri (Ö2-Ö6,1); Müslüm Gürses, Sezen Aksu gibi önemli müzisyenleri (Ö4,1), Kemal Sunal ve Türkan Şoray(Ö2,1) gibi sinema sanatçılarını tanımaktadır. Bakır işçiliği (Ö10,1) bir zanaat olsa da öğrenciler tarafından sanat başlığı altında değerlendirilmiştir. Bunların yanı sıra edebiyat alanında Türkçe’nin ustalıkla kullanıldığı belirtilen diğer görüşler arasındadır(Ö8,1). Türklerin edebiyat ve sanatta Osmanlı Devleti zamanında en parlak dönemini yaşadığı düşünülmektedir (Ö26,1).

Tablo 34: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Sanat

Faysal Bey eşini hatırlatan manzara resimlerini duvara asıyor (Ö1,2).
Eski resim seviyorlar (Ö8,2).
Dizide eski halılar gösterilmiş (Ö10,2).
Müzikler dikkat dikkat çekici, yazarlar da öyle (Ö18,2).
Antikacılık güzel, antikalar sanat eseridir. Kahramanın babası çok güzel antikalar sattı. Çok güzel eski Osmanlı resimleri vardı. Türkiye’de pek çok sanat var. (Ö19,2).

Tablo 34 (Devam): Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Sanat

Osmanlı sanatları var, mozaik resmi gibi. Boncuk işi var, tespih. Camiler var (Ö22,2).
Camiler var ve orada ezan okunuyor (Ö23,2).
Güzel mimarinin yanı sıra duvarlarda gravür görünüyor (Ö26,2).

Tablo 34’te 8 öğrenci “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü sanat unsurları hakkında görüşleri yer almaktadır. Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü sanat alanlarına bakıldığında resim sanatı (Ö1-Ö8-Ö19,2) buna bağlı olarak gravür ve mozaik sanatı (Ö22-Ö26,2), dokuma sanatı (Ö10,2), dizideki müzikler ve karşılaşılan yazarlar (Ö18,2), antikacılık (Ö18,2), camiler (Ö22-Ö23,2) bu başlık altında ele alınmıştır.

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerine ve dizi sonrası yorumlarına bakıldığında hazırbulunuşlukta daha ziyade sanatçılardan, diziye ait yorumlarda ise sanattan bahsedildiği görülmektedir. Hazırbulunuşlukta yer verilen bakır işçiliği sanatının çalışmanın Erzincan’da uygulanmasından kaynaklı bir farklılık olduğu düşünülmektedir. Dizide farklı sanat dallarının gösterildiği bu bağlamda mozaik ve gravür gibi camilerin süsleme ve bezeme sanatları dikkat çekmiştir. Halı ve kilim dokumacılığı da Türk kültüründen izler taşıyan bir sanat dalı olarak dizide tanıtılmıştır. Tespih gibi boncuk işleri de sanat bağlamında düşünülen ayrı bir alan olarak karşımıza çıkan yorumlar arasındadır.

4.4.12. Din

Tablo 35: Öğrencilerin Dine Dair Hazırbulunuşlukları

Türkiye’de tek Tanrıya inanıyorlar. Beş vakit namaz kılıyorlar, oruç tutuyorlar. Abdestli geziyorlar(Ö1,1).
İslam dinine uyuyorlar ama bazıları değişik (Ö2,1).
Zekât verirler, dine çok düşkündürler, zekât vererek yoksullara yardım ederler (Ö3,1).
İnsanların bakış açısı çok geniş, İslam’dan başka dinler de var. Diğer dinlere karşı da çok saygılı davranıyorlar. Camiye gitmeseler ve oruç tutmasalar bile anlayışlılar (Ö4,1).
Dine çok saygı gösteriyorlar, oruç tutuyor ve namaz kılıyorlar (Ö10,1).
Din konuşuyorlar fakat herkes birbirine saygı duyuyor (Ö22,1).

Tablo 35’te 6 öğrencinin din başlığına dair hazırbulunuşluk ifadeleri yer almaktadır. Bu verilere göre Türkiye’de insanlar genel anlamda İslam dinini kabul etmiş olsalar da başka dine mensup insanlar da bulunmaktadır(Ö2-Ö4,2). Bu farklılıklara rağmen insanlar birbirine saygı göstermektedir(Ö4,2). Genel anlamda namaz(Ö1-Ö10,2), oruç(Ö1-Ö4-Ö10,2), zekât(Ö3,2) gibi İslam dininin gereklerine riayet edildiği düşünülmektedir.

Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde “Hristiyan dini var (Ö5,2).” ve “Camiler var ve orada ezan okunuyor (Ö26,2).” ifadelerinden hareketle dizide Hristiyan dinine ait sembollerin varlığı dikkat çekmiştir. Bunun yanı sıra camilerin ele alınması ve camilerdeki ezan sesi dikkat çeken dini unsurlar arasındadır. Öğrencilerin diziden hareketle bu başlık altında çok fazla yoruma yer vermemesi dizide dini unsurlara az yer verildiğinin bir göstergesi olabilir.

4.4.13. Mizah

Bu başlık altındaki yorumlar beden dili başlığı altında incelenmiştir.

4.5.Beden Dili

Tablo 36: Öğrencilerin Türklerin Beden Diline Dair Hazırbulunuşlukları

Çok gülüyorlar, erkekler kafa tokuşturma, kızlar yanak yanağa öpüşme, göz kırpması, ıslıkla anlaşma var (Ö3,1).
Genellikle Türk insanı çok yumuşak (Ö6,1).
Türlere özgü davranışlar yabancılara tuhaf gelmektedir (Ö8,1).
Türklerin bazı davranışları ve beden dilleri kendilerine özgü (Ö9,1).
İnsanların beden dili de iyi, karşılaşma ve konuşmak için çok önemli (Ö11,1).
Merhaba demenin farklı yolları var, yabancılara çok bakıyorlar (Ö19,1).
Burada insanlar az konuşur ve bilgi vermek için konuştuklarında ellerini kullanırlar (Ö22,1).
Beden dili çok iyi ve samimidir. Kadınlar da erkekler de çok iyi beden dili kullanır (Ö23,1).

Tablo 36’da öğrencilerin Türklerin beden diline dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Genel anlamda her iki cinsiyetin de beden dilini etkili kullandığı düşünülmektedir (Ö3-Ö9-Ö23,1). ıslık, göz kırpması ve elleri etkin kullanma beden

dilinde yer verilen davranışlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Ö3-Ö22,1). Türklere özgü kullanılan bazı beden dili davranışları yabancılara tuhaf gelmekte ve yabancılardan toplum içinde dikkat çekmesi yabancılardan kendilerini rahatsız hissetmesine neden olmaktadır (Ö8-Ö19,1).

Tablo 37: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Beden Dili Davranışları

Dizide insanlar birbirlerinin gözünün içine bakarak ne hissettiklerini anlamaya çalışıyor. Doktor Kenan Bey bir şeyden hoşlandığı zaman başparmağıyla “like” işareti yapıyor. Kaş göz işareti yapıyor. El kol hareketleriyle parmak işaretlerini kullanıyorlar. Ceylan Hakan ile Zeynep’ten kaçarken Ceylan elini açarak dua ediyor (Ö1,2).
Isıklıkla haberleşme var (Ö3,2).
İnsanlar konuşmadan kendi derdi ve endişesini anlatabilir. Isık çalma (Ö4,2).
Göz işareti çok kullanıyor dizidekiler İnsanların yüzü sinirli ve çok kavga ederler. İşaret parmağını çok kullanıyorlar. Kaş kaldırmak çok yoğun ve bağırarak konuşuyorlar (Ö5,2).
Beden dili hareketleri ve anlamları her zaman nazik değildir. Hakan görgü kurallarına uyan bir zarafet uzmanıdır. Bazen kaş göz hareketleriyle anlaşabiliyorlar. Bazen de anlayışlı olmaya çalışsalar da başaramıyorlar (Ö7,2).
Beden dili insanların konuşma ve tepki göstermeleri birbirine yakındır. İnsanlar kızgın zamanlarında sert tepki ve özel beden dili hangi durumda olduğunu bize gösteriyor (Ö11,2).
Birbirlerinin gözlerine çok bakıyorlar. Ellerini tutmak, öpüşmek, gözün içine bakmak, sarılmak çok yoğun (Ö20,2).
Vücut etkilerini çok kullanıyorlar mesela bir ele dokunmak veya göze bakmak. Öpüşme (Ö21,2).
Dizide Türklere ait beden dilinde farklılık göremedim. Eğlenceli ve komikler (Ö26,2).
Hakan zor koşullarda bile gülüyor ve mizah ediyordu (Ö27,2).

Tablo 37’de öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü beden dili davranışları yer almaktadır. Dizide bakışların, kaş ve göz hareketlerinin, el kol hareketlerinin ve parmak işaretlerinin yoğun olarak kullanıldığı dikkat çekmiştir(Ö1-Ö5-Ö7-Ö20-Ö22,2). Bu bağlamda kaş kaldırmak ve işaret parmağını kullanmak ön plana çıkan hareketlerdir (Ö5-Ö7,2) Isık çalma ve beğeni işareti beden diliyle haberleşmede aracı diğer unsurlardır(Ö1-Ö3-Ö4-Ö6-Ö22,2). Beden dili zarafetin bir göstergesi olarak bahsedilmiştir (Ö7,2). Dizide Türklere ait beden dili hakkında farklılık olmadığını belirten görüşler de bulunmaktadır (Ö26,2).

Türklerin zor koşullarda bile gülmesi, eğlenceli ve komik olmaları mizah unsuru olarak değerlendirilen görüşler arasındadır.

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde de dizi sonrası yorumlarında da el hareketleri ve ıslık çalma ortak olarak belirtilen unsurlardır. İnsanların beden dili hareketleri o an hangi ruhsal durumlarda olduğuna dair ipuçları vermektedir. Bu bağlamda Türklerin beden dilinin etkin kullandığı ve anlık ruhsal durumlarını bu sayede belirtebildikleri iki değerlendirme sonucuna göre ortakır.

4.6.Sosyal Gelenekler

4.6.1.Dakiklik

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde dakiklik başlığı altında herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Hakan: Muhafız dizisi izlendikten sonrası “İnsanlar tam dakikasında işe varıyor (Ö4,2).” yorumu yapılmıştır. Bu yorum dizide iş hususunda zamana riayet etme ve disiplinli olma durumunu ifade edebilir.

4.6.2.Hediyeler

Tablo 38: Öğrencilerin Hediyeler Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

Kitap, şeker, magnet, kek (Ö3,1).
Kitap ve şeker hediye ederler (Ö4,1).
Kitap, altın, çiçek hediye ederler (Ö5,1).
Kitap ve gül hediye ederler (Ö6,1).
En çok çiçek alıyorlar (Ö10,1).
Kitap, şeker, tatlı (Ö12,1).
Parfüm, çiçek, aksesuar (Ö16,1).
Gül veriyorlar kadınlara (Ö17,1).
Çiçek hediye ederler(Ö18-Ö20-Ö21,1).
Sokakta sık sık kırmızı hediyeelik gül satıyorlar (Ö22,1).
Çiçek ve çikolata (Ö23,1).
Çiçek ve gömlek (Ö24,1)

Tablo 38’de 12 öğrenci hediyeler başlığına dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Bu verilerden hareketle Türkler çiçek veya gül(Ö5-Ö6-Ö10-Ö16-Ö17-Ö18-Ö20-Ö21-Ö22-Ö23-Ö24,1), kitap (Ö3-Ö4-Ö5-Ö6-Ö12,1), çikolata ve tatlı (Ö3-Ö4-Ö12-Ö23,1), parfüm (Ö16,1), altın (Ö5,1), magnet (Ö3,1), aksesuar (Ö16,1), gömlek (Ö24,1) gibi hediyeleri tercih etmektedir.

Tablo 39: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Hediyeler

Hakan Leyla’ya gül hediye ediyor (Ö1,2).
Leyla’ya taşlı kolye hediye ediliyor (Ö5,2).
Kahraman özür için küçük saksıda kaktüs getiriyor (Ö22,2).
Vazoda bitkiler var (Ö27,2).

Tablo 39’da öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü hediye unsurları yer almaktadır. Yorumlara göre dizide gül(Ö1,2), kolye(Ö5,2), kaktüs(Ö22,2) ve çeşitli bitkiler(Ö27,2) hediye unsurları olarak gösterilmiştir.

Diziden önceki ve diziyi izledikten sonraki yorumlara bakıldığında çiçek bu kapsamda daha ziyade kırmızı gül olarak karşımıza çıkan hediyelerdendir. Buna ek olarak dizideki kolye hediyesinin dizi öncesindeki cevaplarda aksesuar adı altında bahsedildiğini görmekteyiz. Buna ek olarak kaktüs bitkisinin hediye unsuru olarak kullanılması zamanla tercihlerin değiştiği, bakımı kolay olan çiçeklere olan ilginin arttığının bir göstergesi olarak düşünülebilir.

4.6.3. Giyim

Tablo 40: Öğrencilerin Giyim Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

Kapalı kadınlar az, manto, pantolon, kot ceket çok tercih ediliyor (Ö3,1).
Kapalı insan çok fazla var (Ö4,1).
En fazla kapalı giyinenler var (Ö5,1).
Kapalı kadınlar çok fazla. Açık olan bayanlar kot pantolon giyerler (Ö6,1).
Elbiseler farklı farklı oluyor (Ö8,1).

Tablo 40 (Devam): Öğrencilerin Giyim Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

Genelde her şeyi giyiniyorlar ama kızların çoğu kapalı giyiniyor (Ö10,1).
Kadınlar çarşaf, başörtülü, erkekler istediklerini giyiyorlar (Ö12,1).
Türk kadınları ve erkekleri pantolonu fazlaca tercih ediyorlar (Ö17,1).
Erkekler normal giyiniyor, kadınlar açık giyiniyorlar (Ö23,1).
Erkekler değişmiyor ama kadınlar bazen farklı giyiniyor (Ö26,1).

Tablo 40’ da öğrencilerin giyim başlığına dair hazırbulunuşluk ifadeleri yer almaktadır. Bu verilere göre giyim genellikle açıklık ya da kapalılık olarak ele alınmıştır. Türkiye’de kadınların açık giyindiğini(Ö3-Ö6-Ö23,1) öne sürenlerin yanı sıra kapalı giyindiklerini düşünenler de(Ö4-Ö5-Ö6-Ö10-Ö12,1) vardır. Bu görüş farklılıklarının öğrencilerin kendi kültürlerinden kaynaklı olduğu düşünülebilir. Verilere göre erkeklerin giyimde kadınlara göre daha serbest olduğu da söylenebilir (Ö12-Ö23-Ö26,1). Pantolonun fazlaca kullanıldığı da ifade edilen başka görüşler arasındadır(Ö3-Ö17,1).

Tablo 41: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Giyim Unsurları

Şık takım elbiseler (Ö4,2).
Dizide en çok resmi kıyafetler giyiniyorlar, sadık olanların anahtar dövmesi var (Ö5,2).
Hep takım elbise giyiyorlar iş dışında istedikleri elbiseleri giyiyorlar (Ö7,2).
Takım elbise giyiyorlar (Ö10,2).
Lüks kıyafetler ve normal elbiseler var (Ö24,2).
Dizideki giyimler açıklık nedeniyle biraz batılı niteliktedir (Ö26,2).
Şık giyimleri çok beğendim (Ö27,2).

Tablo 41’de öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü giyim unsurları yer almaktadır. Dizide daha çok takım elbise gibi şık kıyafetler dikkat çekmektedir(Ö4-Ö7-Ö10,2). İnsanların iş hayatlarında resmi giyime önem verirken iş

hayatları dışında istedikleri gibi giyinebildikleri yapılan yorumlar arasındadır(Ö7,2). Bir başka yoruma göre dizideki kahramanların giyiminde aslında kültürümüzün dışında olan bir açıklık da söz konusudur (Ö26,2).

Dizi ve dizi sonrası yorumlara bakıldığında Türkiye’de mütevazı bir giyim ön plandayken dizide daha çok iş hayatındaki varlıklı kesimin giyim kültürünü yansıttığı görülmektedir.

4.6.4.İçecekler, Öğünler

Bu başlığa ait görüşler ev sahibi-misafir arasındaki ilişkiler başlığı altında incelenmiştir.

4.6.5. Sohbet Kuralları

4.6.5.1. Selamlaşma ve Karşılaşma

Tablo 42: Öğrencilerin Selamlaşma ve Karşılaşma Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

Yanak yanağa değdirerek selamlaşıyorlar, Türkiye’de erkekler kafa kafaya çakıştırıyorlar, Kızlar ise yanak yanağa okşayarak selamlaşıyorlar. Mesela erkekler selamlaştığında kafa kafaya tokuşturuyor, kadınlar ise çok kez öpüşüyor (Ö1,1).
Selamünaleyküm, merhaba, selam, hoş geldin (Ö2,1).
Selamlaşma ve karşılaşmalarında tokalaşırlar, hâl hatır sorarlar (Ö4,1).
Merhaba, günaydın (Ö5,1).
Selam, tokalaşma, merhaba, kadınlar üç sefer öpüşür (Ö6,1).
Karşılaştıkları zaman selamünaleyküm derler (Ö9,1).
Selam, iyi misiniz, merhaba, sağlığınız nasıl? (Ö10,1).
Selamünaleyküm, selam, merhaba diyorlar (Ö12,1).
Sarılmayı çok seviyorlar (Ö19,1).
Türk erkekleri karşılaştıklarında kafalarını hafifçe birbirlerine vurular. Kadınlar ise üç sefer öpüşürler (Ö20,1).
Kadınlar elle selam veririler (Ö22,1).

Tablo 42’de 11 öğrenci karşılaşma ve selamlaşma başlığına dair diziden bağımsız görüşleri yer almaktadır. Buna göre Türkler karşılaştıklarında tokalaşma(Ö6-Ö11,1), öpüşme(Ö1-Ö3-Ö6-Ö12-Ö20-Ö21,1), sarılma(Ö19,1), kafa değdirme(Ö1-Ö3-Ö12-Ö18-Ö20-Ö21,1), elle selam verme(Ö22,1) gibi davranışlar sergilemektedir. Erkekler kafalarını birbirine değdirmek suretiyle tokalaşma davranışını benimserken kadınlar yanak yana öpüşme davranışını daha çok tercih sergilemektedir. Selamlaşma ifadeleri olarak merhaba(Ö2-Ö5-Ö6-10-Ö12,1), selam(Ö2-Ö6-Ö10-Ö12,1), selamünaleyküm(Ö2-Ö12,1), iyi akşamlar(Ö5,1), hoş geldin(Ö2,1), günaydın (Ö5,1) gibi ifadeler kullanılmaktadır.

Tablo 43: “Hakan: Muhafız” Dizisinde Görülen Selamlaşma ve Karşılaşma Unsurları

Selamlaştıklarında birbirlerinin kolunu sıkıyorlar. Görüştüklerinde “hoş geldiniz” deyip kafalarını çakıştırıyorlar. Kol kaldırıp birbirlerine “kolay gelsin” diyorlar (Ö1,2).
Kadınlar çok öpüşüyorlar, erkekler ise kafa tokalaşıyorlar. Selamlaşmada erkekler genelde “selamünaleyküm” diyor kadınlar veya kızlar “merhaba” diyorlar. Kol kaldırıp birbirlerine “kolay gelsin” diyorlar (Ö2,2).
Günaydın, selam, merhaba (Ö5,2).
“Selamünaleyküm, estağfurullah, eyvallah, Allah aşkına, elinize sağlık, kolay gelsin, saygılar, iyi akşamlar” gibi ifadeler kullanılmış. Dizide yer alan insanlar birbiriyle tokalaşır (Ö6,2).
Selamünaleyküm diyerek tokalaşıyorlar. İlk karşılaştıklarında bazen eskileri hatırlayıp ağlıyorlar (Ö7,2).
Türkiye’de özel beden dili ve bazı davranışlar yabancılara oldukça ilginç gelmektedir örneği yabancılardan aksine tokalaşmak (Ö9,2).
El sıkışarak selamlaşıyorlar. Selamünaleyküm diyorlar. Görüştüklerinde hoş geldiniz deyip kafa kafaya tokuşturuyorlar (Ö10,2).
İnsanların karşılaşma, selamlaşma, vedalaşma resmi ve genel bir çevrede farklıdır. Bir arkadaşla çok samimi ve yakın davranıyorlar ama bir idare ya da tanımadığı bir kişiyle daha kibar ve saygılı davranmaya çalışıyorlar (Ö11,2).
Selamünaleyküm, selam, merhaba, İyi günler, hoş geldin (Ö12,2).
İlk görüşmelerinde sadece el sıkıştılar. Arkadaşlarıyla buluştuklarında sarılırlar (Ö19,2).
Dizide el sıkışıyorlar. Erkekler kadınlarla el sıkışır. Nazik şekilde konuşuyorlar (Ö22,2).

Tablo 43’te 11 öğrenci “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü selamlaşma ve karşılaşma unsurları yer almaktadır. Bu verilere göre dizide tokalaşma(Ö2-Ö6-Ö7-

Ö10,2), el sıkma(Ö10-Ö19-Ö22,2), kafa değdirme (Ö1-Ö2-Ö10,2), sarılma (Ö19,2) karşılaşma durumlarında öne çıkan davranışlarıdır. Dizide selamlaşma ifadeleri olarak selamünaleyküm(Ö2-Ö6-Ö7-Ö10-Ö12,2), merhaba (Ö2-Ö3-Ö5-Ö12,2), selam (Ö5-Ö12,2), günaydın (Ö3-Ö5,2), hoş geldin (Ö1-Ö10,2), iyi günler (Ö12,2), iyi akşamlar (Ö6,2), kolay gelsin (Ö1-Ö2-Ö6,2) gibi ifadeler kullanılmıştır. Dizide kişilerin selamlaşma ve karşılaşma durumlarında kullandığı ifadeler ile hareketlerindeki ve üsluplarındaki farklılıklar samimiyet dereceleri ve statü farklılıklarına göre değişmektedir (Ö11,2). Dizide uzun süre bir araya gelememiş insanlar karşılaştığı zaman duygularını rahatlıkla açığa vurabilmekte ve anılarına sadık kalarak birbirlerine karşı vefalı davranmaktadır (Ö7,2). Öğrencilerin bazıları tokalaşma davranışını garipsemektedir (Ö9,2).

Öğrencilerin diziden bağımsız olarak ve dizi sonrası yaptıkları yorumlar incelendiğinde selamlaşma ve karşılaşma durularında öğrencilerin diziden bağımsız görüşleriyle dizide görülen unsurların örtüştüğü çıkarılabilir. Dizideki “kolay gelsin” ifadesinin öğrencilerin sözcük dağarcığına katkı sağladığı görülmüştür.

4.6.5.2. Tanışma

Tablo 44: Öğrencilerin Tanışma Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

İnsanları tatlı dillidir, insanları kendilerine hızlıca çekerler (Ö3,1).
Tanıştıkların da ise ismini, soyadını, kaç yaşında olduğunu, ailesini sorarlar (Ö4,1).
Adınız nedir, nerede yaşıyorsunuz, hangi ülkedensiniz, daha sonra tanıştığımıza memnun oldum diyorlar (Ö5,1).
Tanışmada çok tatlı konuşurlar (Ö6,1).
Türkler tanıştıkları kişilere selam verirler (Ö8,1).
Merhaba, nerelisiniz, adınız ne, nerede oturuyorsun (Ö10,1).
İyi günler, nasılsın, ne haber (Ö12,1).

Tablo 44’te öğrencilerin tanışma başlığına dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Türkler ilk kez tanışacakları insanlara öncelikle selam vermektedir (Ö8-Ö10-Ö12,1) ve hâl hatır sormaktadırlar (Ö12,1). Sonrasında tanışacakları kişinin genel

kişisel bilgilerini öğrenmek adına sorular sormaktadırlar (Ö4-Ö5-Ö10,1). Tanıştıklarına memnuniyetlerini dile getirirler (Ö5,1). Türkler yeni tanıştığı kişilere karşı sıcakkanlı, içten ve samimi davranarak karşılındakileri tatlı dilleriyle etkileyici bir şekilde konuşurlar (Ö3-Ö6,1).

Tablo 45: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Tanışma

Tanışırken birbirlerinin ellerini sıkarak memnun oldum diyorlar (Ö1,2).
Memnun oldum, eyvallah ifadeleri var (Ö3,2).
Tanıştıklarında el sıkışarak çok memnun oldum diyorlar (Ö10,2).
Kişinin kendisini tanımlayarak ve adını söyleyerek başlar (Ö22,2).

Tablo 45’te öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü tanışma unsurları yer almaktadır. Bu verilere göre dizide Türkler önce kendini tanıtır sonra karşısındakilerin kedisini tanıtmalarını isterler (Ö22,2). Karşılındaki kişilerle tanıştığında ellerini sıkarak tanışmalarına olan memnuniyetlerini belirtmiştir(Ö1-Ö3-Ö10,2).

Diziden hareketle “eyvallah” ifadesinin tanışmada memnuniyet bildiren bir sözcük olarak kanıksandığı dikkat çekmektedir.

4.6.5.3. Vedalaşma

Tablo 46: Öğrencilerin Vedalaşma Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

Vedalaşırken güle güle diyorlar (Ö2,1).
Vedalaştıklarında misafirlerini yolcu ederler, ailesinden biri uzaklara gitse arkasından su dökerler (Ö4,1).
Güle güle, hoşça kal (Ö6,1).
Allah’a ısmarladık (Ö10,1).
Güle güle, görüşürüz diyorlar (Ö12,1).
Sarılırlar ve öyle vedalaşırlar (Ö20,1).

Tablo 46’da öğrencilerin vedalaşma başlığına dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Verilere göre Türkler vedalaşırken güle güle (Ö2-Ö6-Ö12,1), hoşça kal

(Ö6,1), görüşürüz(Ö12,1), Allah’a ısmarladık (Ö10,1) gibi vedalaşma ifadeleri kullanmaktadır. Vedalaşırken sarılma (Ö20,1) ve arkadan su dökme (Ö4,1) gibi davranışlar sergilemektedir.

Tablo 47: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Vedalaşma Unsurları

Vedalaşırken insanlar birbirlerine sarılıyor (Ö1,2).
Vedalaşırken en çok “güle güle” diyorlar (Ö2,2).
İyi günler, güle güle kullanılıyor (Ö3,2).
İyi günler, hoşça kal (Ö5,2).
Memnun oldum, müsaadenizle (Ö6,2).
Görüşürüz (Ö7,2).
Vedalaşırken birbirlerine sarılıyorlar (Ö10,2).
Bir yerden ayrıldıklarında izin istiyorlar. El sıkışırlar. (Ö21,2).

Tablo 47’de öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü vedalaşma unsurları yer almaktadır. Buna göre güle güle (Ö2-Ö3,2), hoşça kal (Ö5,2), iyi günler (Ö3-Ö5,2), görüşürüz (Ö7,2) gibi ifadeler kullanılmaktadır. Dizide vedalardan önce insanlar birbirine sarılmakta(Ö1-Ö10,2) ve el sıkışmaktadırlar (Ö21,2). Bir yerden ayrıldıklarında müsaade istemektedirler (Ö6-Ö21).

Bu veriler karşılaştırıldığında dizide müsaade isteme sözcüklerinin öğrencilerin dikkatini çektiğini görülmektedir.

4.6.5.4. Sohbet Kuralları ve Davranış ve Tabular

Tablo 48: Öğrencilerin Sohbet kuralları, Davranışlar ve Tabular Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

Kibar konuşurlar (Ö4,1).
Küçükler büyüklerin ellerini öpüyor (Ö5,1).
Sürekli tebessüm ediyorlar (Ö21,1).
Konuşmalarında ön yargılı değiller ama bazen çok kaba davranabiliyorlar. Nerede nasıl konuşacaklarını iyi biliyorlar (Ö10,1).

Tablo 48’de öğrencilerin sohbet kuralları, davranışlar ve tabular başlığına dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Öğrenciler Türklerin ön yargısız davrandığını(Ö10,1), kibar konuşmalar da(Ö4,1) yerine göre kabalaşabildiklerini (Ö10,1)düşünmektedirler. Türklerin sohbet ederken sürekli tebessüm etmeleri de gözlemlenen bir başka davranıştır (Ö21,1).

Tablo 49: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Gördüğü Sohbet kuralları, Davranışlar ve Tabulara Dair Unsurları

Dizidekiler göz işaretini çok kullanıyor. İnsanların yüzü çok sinirli ve çok fazla kavga ediyorlar. Bağırarak konuşuyorlar (Ö5,2).
Dizide yer alan insanların hepsi aşırı derecede sinirliler ve birbirlerine kaba davranıyorlar (Ö10,2).
Kavga hareketlerinde ilginç şeyler var çevikler (Ö24,2).
Türk insanları dizide çabuk sinirleniyor, sorunları çözmek için sıklıkla şiddet kullanırlar (Ö30,2).
Çeşitli durumlarda estağfurullah, Allah aşkına gibi ifadeler kullanılıyor (Ö6,2).
Birine bir şey olduğunda iyi misin, helal helal gibi ifadeler kullanıyorlar (Ö3,2).
Titizliğe dikkat edilmesi (Ö4,2).
Mafya sakız çiğniyor, streten kurtulmak için elinde küçük top hareket ettiren insanlar var, tükürüyorlar, kavga ediyorlar, elini kaldırıp dua ediyorlar, tokat atmak, ağlamak da gözüküyor. Zeynep saçlarıyla oynuyor ve ayaklarını masanın üzerine koyuyor, varlıklılar fakirler karşısında kibirli davranıyor, insanlar öz güvenli (Ö5,2).
Çok fazla küfrediyorlar (Ö6,2).
Hep küfrediyorlar (Ö7,2).
Daha önce hiç tanımadıkları biri olsa bile birbirlerine güvenirler (Ö8,2).
Dizide çok küfrediyorlar ve sinirliler (Ö10,2).
Kıskanç olduklarında çok kızarlar. Birinden özür dilediklerinde hediye alırlar (Ö21,2).
İlişkilerin üzerinden seneler geçse bile baki k.alabiliyor. Bir kutucukta insanlar yıllar önceki fotoğraflarını saklayıp geçmişini gizleyebilir (Ö4,2).
Erkeklerle kadın sohbet derken nazik davranıyor. Erkek erkeğe sert davranıyor ve küfrediyorlar (Ö12,2).

Tablo 49’da öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde gördüğü sohbet kuralları, davranışlar ve tabulara dair unsurları yer almaktadır. Dizide mütevazılığın ifadesinde

estağfurullah, birini bir duruma ikna etmede Allah aşkına, bir şey yiyip içildiğinde boğaza takılma gibi durumlarda helal helal gibi ifadeler kullanılmış ve bu bir sohbet kuralı olarak verilerde belirtilmiştir (Ö3-Ö6,2). Erkekler hem cinsleriyle sohbet ederken daha sert kadınlarla konuşurken daha nazik bir üslup takınmaktadır. Dizide insanlar daha önce hiç tanımadıkları insanlara dâhil güven duymaktadır (Ö8,2).

Dizide küfretme(Ö2-Ö6-Ö7-Ö10-12,2), tükürme(Ö5,2), tokat atma(Ö5,2) ve kavga etme(Ö5-Ö12,2) gibi kaba olarak nitelendirilebilecek davranışlar görülmüştür. Sakız çiğnemek, ağlamak ya da elde top gibi nesnelerle uğraşmak stresten uzaklaşmak için başvuru davranışlardan bazıları olarak gösterilmiştir(Ö5,2). Varlıklı insanlar fakirlere karşı kibirli davranışlar sergilemektedir (Ö5,2). Dizide titizliğe dikkat edildiği de görülen bir başka davranıştır(Ö4,2). Diziye göre Türk insanları çabuk sinirlenen bir yapıya sahiptir(Ö5-Ö10-Ö30,2), bu gibi durumlarda ses seviyesini yükselterek bağırarak konuşurlar(Ö5,2) ve sinirlendiklerinde fiziksel şiddete meyillidirler(Ö10-Ö24-Ö30,2). Dizide Türk insanlarının kıskanç olduklarında bunu belli ettikleri ve bu duyguyu yoğun yaşadıkları gözlemlenmiştir (Ö21,2). Birinden özür dilediklerinde hediye almaları görülen bir başka davranış biçimidir (Ö21,2).

4.6.5.5. Ev Sahibi- Misafir İlişkisi

Tablo 50: Öğrencilerin Ev Sahibi- Misafir İlişkisi Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

Hoş geldiniz sefalar getirdiniz, buyurun içeri geçin (Ö3,1).
Misafirlerine karşı çok içten ve misafirperverler (Ö4,1).
Ev sahipleri misafirlerine çok yumuşak davranır, samimi ve iyi kalpli olurlar (Ö6,1).
Misafiri çok severler, oldukça misafirperverdirler ve bol ikram yaparlar (Ö8,1).
Çok misafirperverlerdir, ikram ederler, ikram eksik olmaz (Ö9,1).
Ev sahipleri misafirlere çok iyi davranıyorlar. Eve misafir geleceği zaman milli yiyeceklerini yapıyorlar (Ö10,1).
Misafiri çok seviyorlar bolca ikram yapıyorlar (Ö7,1).
Misafiri çok seviyorlar bolca ikram yapıyorlar (Ö17,1).

Tablo 50 (Devam): Öğrencilerin Ev Sahibi- Misafir İlişkisi Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

Misafire içecek ikram ediyorlar (Ö18,1).
Misafirlere ikramda bulunmayı çok seviyorlar, tatlı ve yiyecek ikram ediyorlar (Ö19,1).
Misafirleri çok seviyor ve her zaman çay ikram ediyorlar (Ö21,1).
Gülüyorlar, biraz oturuyoruz daha sonra çay ikram ediyorlar sohbet ediyoruz (Ö24,1).
Ev sahibi çay ikram eder yemek getirirler (Ö25,1).

Tablo 50’de 12 öğrenci ev sahibi- misafir ilişkisi başlığına dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Bu verilere göre Türkler misafirperverdir (Ö1-Ö2-Ö4-Ö8-Ö9-Ö10-Ö17-Ö21,1) ve misafirlerini güler yüz ve sıcak bir dille karşılarlar (Ö3-Ö4-Ö6-Ö10-Ö12-Ö24,1). Eve gelen misafirlerine başta içecek olmak üzere çeşitli ikramlarda bulunmayı severler(Ö8-Ö9-Ö10-Ö17-Ö18-Ö19-Ö21-Ö24-Ö25,1). Bu ikramlarda Türk mutfağına ait yiyecek ve içecekleri ikram etmekten hoşlanırlar(Ö10,1).

Tablo 51: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Ev Sahibi- Misafir İlişkisine Dair Gördüğü Unsurlar

Hakanı arayıp evine gelenlere komşuları onun evde olmadığını söylüyorlar. Emir anne babasının misafirle olan ilişkisini kıskanıyor. Ev sahibi misafire börek ikram ediyor (Ö1,2).
Misafire çay ya da kahve ikram ediyorlar. Eve misafir geldiğinde çok iyi karşılıyorlar (Ö2,2).
Eve misafir gelince en azından çay veriyorlar (Ö3,2).
İnsanlar misafirperver (Ö4,2).
Türkler misafirlere saygı duyuyor, ona tüm yardımları sunuyorlar. (Ö8,2).
Dizide fakir insanlar misafirine çok iyi ve yakın bir şekilde davranıyor. Fakir insanların sıcak davranışlarından bahsediyor ama zengin bir ev sahibine karşı rahatça davranmak ve ona alışmak kolay değil (Ö11,2).
Misafir ziyaretleri fazla olmuyor (Ö12,2).
Daima misafirlere karşı hoşgörü vardır. İnsanlar misafiri çok severler (Ö16,2).
Misafire her zaman ikram yaparlar (Ö18,2).
Misafirler geldiğinde bazı yemekler ve Türk kahvesi içiyorlar. Türk insanları misafirlerine yiyecek ve içecek hazırlamayı sever (Ö19,2).

Tablo 51 (Devam): Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Ev Sahibi- Misafir İlişkisine Dair Gördüğü Unsurlar

Misafir geldiğinde bazı tatlılar ve Türk kahvesi ile çayı sunuyorlar. Bazen alkol içerler (Ö20,2).
Tanrı misafirlerini hiç kovmazlar. Konukseverdirler, çay verirler. Daima huzur içinde gülümseyerek ve ne zaman gideceğini soruyorlar (Ö21,2).
Ev sahiplerinin davranışları çok iyi (Ö23,2).
Onlarda bir insan misafir olunca ona layık davranıyorlar. Hem de tatlı falan getiriyorlar (Ö24,2).
Ev sahibi çok misafirperver, ikramları abartırlar. İkram eksik olmaz (Ö28,2).
İyilik ve ikram vardır. Misafirperver insanlar (Ö29,2).

Tablo 51’de 16 öğrenci “Hakan: Muhafız” dizisinde ev sahibi- misafir ilişkisine dair gördüğü unsurlar yer almaktadır. Dizide Türkler misafirperverdir(Ö2-Ö4-Ö8-Ö11-Ö16-Ö21-Ö23-Ö24-Ö28-Ö29,2). Konuklarına yeme içme ikramında bulunurlar (Ö1-Ö2-Ö18-Ö19-Ö20-Ö21-Ö24-Ö28-Ö29,2). Bu görüşlere rağmen dizide misafir ziyaretlerinin pek fazla olmadığı da söylenen görüşler arasındadır (Ö12,2). Gelir düzeyi düşük insanların zengin insanlara oranla misafirlerine daha sıcak, içten ve samimi davrandıkları belirtilmiştir (Ö11,2). Misafirliğe giderken de insanlar eli boş gitmemekte ve bir şey götürmektedir (Ö24,2).

Dizi izlenmeden önceki yorumlarla dizi izlendikten sonraki yapılan Türklerin misafirperver olduğuna dair görüşleri uyuşmaktadır. Hazırbulunuşluk ifadelerinde çay ikramından sıkça bahsedilmekte dizi sonrası yorumlarda bu ikramlara alkol de dâhil edilmiştir (Ö20,2).

4.6.5.6. Ziyaret Süresi

Tablo 52: Öğrencilerin Ziyaret Süresi Başlığına Dair Hazırbulunuşlukları

Ziyaret süreleri kısa olur (Ö4,1).
Eğer hasta ziyareti ise kısa süre kalmak gerekir (Ö5,1).
En çok hasta ziyareti yapıyorlar, onu da kısa süreli tutuyorlar (Ö10,1).
Bazı insanlar gece de ziyarette bulunuyorlar (Ö22,1).
Hasta ziyaretleri olunca kısa oluyor (Ö24,1).
Genellikle kısa süreli ziyaretler yapılıyor (Ö26,1).

Tablo 52’de 6 öğrencinin ziyaret süresi başlığına dair hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Ziyaretlerin kısa süreli tutulduğu(Ö4-Ö5-Ö10-Ö24-Ö26,1) ve biri hastalanınca hasta ziyaretine gidildiği(Ö5-Ö10-Ö24,1) belirtilmiştir.

Dizi izlenildikten sonra “Dizide misafirler kısa sürede ziyaret ediyor. Ve o ziyaret işle ilgili oluyor. Ev sahibi misafirlerine çay veriyor (Ö5,2).” İfadesinden ziyaretlerin iş hakkında olduğu ve kısa sürdüğü belirtilmiştir. “Ziyaret süresi biraz az (Ö23,2).” İfadesi de bunu destekler niteliktedir. “Yakın arkadaşlar çok samimi davranıyorlar hem de onlar selamlaşma, vedalaşmada çok yakın davranıyorlar. Onların ziyaret süresi de uzun çünkü onlarda konuşmak için bir sürü şey var. Dertlerini birbirleriyle paylaşıyorlar. Zenginlere misafir geldiği zaman onunla nasıl davranacak ve kadar zaman sürecek önceden her şey belli. Çünkü onlar böyle istiyorlar ve istediği gibi planlıyorlar (Ö11,2).” İfadesi varlıklı insanların ziyaret sürelerini önceden planladığını, yakın arkadaşların ziyaret sürelerini uzun tutarak daha çok mesele üzerine konuşmayı tercih ettikleri gözükmemektedir.

4.7. Geleneksel Davranışlar

4.7.1. Dini Gelenekler

Tablo 53: Öğrencilerin Türkiye’deki Dini Gelenekler Hakkındaki Hazırbulunuşlukları

İslam dinine inanıyorlar, farklı dine inananlar da var (Ö4,1).
Tek din yok. İslam, Hristiyanlık, Alevilik ve Yahudilik var (Ö5,1).
İslam ve Hristiyanlık dinleri var (Ö6,1).
Dine çok saygı duyuyorlar (Ö10,1).
Mezhep olarak bizim ülkeden farklılar, tespih çekme şekilleri de farklı (Ö18,1).
Farklı dinden insanlar rahat bir şekilde tartışmadan yaşıyor (Ö20,1).
Dine çok sadıklar (Ö21,1).
Türk insanı dindar (Ö23,1).

Tablo 53’te öğrencilerin Türkiye’de dini gelenekler hakkındaki görüşleri yer almaktadır. Bu verilere göre Türkiye’de farklı dine mensup insanlar bir arada uyum

içerisinde yaşamaktadır (Ö10-Ö20,1). Görüşlere göre genel olarak İslam dinine inanış fazladır. Bunun yanı sıra Hristiyanlık, Yahudilik gibi farklı dine inanlar da vardır(Ö4-Ö5-Ö6,1). İslam dinine inanlar arasında dini yaşayış biçimlerinde farklılık gösterenlerin de olduğu belirtilen diğer bir görüştür(Ö5-Ö18,1).

Öğrenciler “Hakan: Muhafız” dizisinden hareketle bu başlık altında herhangi bir yorum yapmamışlardır.

4.7.2. Doğum, Evlenme, Düğün, Ölüm

Tablo 54: Öğrencilerin Türkiye’de Evlenme, Düğün, Doğum ve Ölüm Gibi Durumlar Hakkındaki Hazırbulunuşlukları

Yeni doğmuş bebeğe “Allah analı babalı büyütsün, tebrik ediyorum” diyorlar (Ö3,1).
Allah bağışlasın diyorlar (Ö4,1).
Bebeklere altın takıyorlar (Ö5,1).
Allah analı babalı büyütsün (Ö6,1).
Allah analı babalı büyütsün (Ö10,1).
Doğum günlerini çok güzel bir şekilde kutluyorlar (Ö19,1).
Anne başına kırmızı bir bant takıyor ve herkes onu görmeye geliyor (Ö20,1).
Doğum olduktan sonra anne kımızı bant takıyor kafasına (Ö21,1).
Çiftlere mutluluklar dilerim (Ö3,1).
Allah mutlu etsin diyorlar (Ö4,1).
Damat için tuzlu bir kahve hazırlıyorlar onu içmesi gerekiyor (Ö5,1).
Sonsuza dek mutluluklar dilerler (Ö6,1).
Kız gidip istenir, söz, nişan, kına yapılır ve her yörenin farklı olabilir ve buna göre düğün yapılır (Ö8-Ö9,1).
Dans ediyorlar (Ö19,1).
Kına elbisesi giyiyor ve kına yakıyorlar (Ö21,1).
Kız beyaz elbise giyiniyor ve onun eline kına yakıyorlar (Ö22,1).

Tablo 54 (Devam): Öğrencilerin Türkiye’de Evlenme, Düğün, Doğum ve Ölüm Gibi Durumlar Hakkındaki Hazırbulunuşlukları

Allah rahmet eylesin, huzur içinde yatsın (Ö3,1).
Başınız sağ olsun diyorlar. Siyah kıyafet giyerek helva dağıtıyorlar (Ö4,1).
Başın sağ olsun diyorlar (Ö5-Ö6,1).
Ölen kişinin evinde toplanılır dualar edilir, helva yapılır ve gelenlere verilir (Ö8,1).
Herkes siyah kıyafet giyer ve ölen kişinin resimlerini yakalarına takarlar (Ö20,1).

Tablo 54’te öğrencilerin Türkiye’de evlenme, düğün, doğum ve ölüm gibi durumlar hakkındaki hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Bu bilgilere göre Türkiye’de evlenme ve düğün gibi hallerde kız isteme, söz, nişan, kına gibi aşamalardan sonra düğün merasimi gerçekleştirilir (Ö8-Ö9). Kız istemede damada tuzlu kahve içirilmesi geleneği dikkat çekmiştir (Ö5,1). Düğünden önce geline kına yakmak kına merasiminde görülen bir adettir (Ö8-Ö9-Ö21-Ö22,1). Düğünde gelinin beyaz gelinlik giymesi(Ö22,1), gelinle damadın dans etmesi ve düğüne katılanların evlenen çiftle kalıplaşmış ifadelerle iyi dilek temennilerinde bulunmaları düğünde görülen adetler arasındadır (Ö3-Ö4-Ö6,1).

Öğrenciler doğum hallerinde annenin başına kırmızı kurdele taktığından (Ö20-Ö21,2) ve insanların doğum yapan kişiyi ziyarete gelerek(Ö20,2) Allah analı, babalı büyütsün(Ö3-Ö6-Ö10,2), Allah bağışlasın(Ö4) gibi iyi temennilerde bulunduğundan bahsetmiştir. Ziyarete gelenler yeni doğana altın takmaktadır (Ö5,2).

Hazırbulunuşluk ifadelerinde Türk toplumunda ölüm sonrası uygulanan ritüeller hakkında ölen kişinin evinde toplanılarak dualar edildiği (Ö8,1), helva yapıp gelenlere ikram edildiği (Ö8,1), cenazeye katılanların siyah kıyafetler giydiği ve ölen kişinin fotoğraflarını yakalarına taktıkları (Ö4-Ö20,1) gözlemlenmiştir. Cenazeye katılanlar Allah rahmet eylesin (Ö3,1), huzur içinde yatsın (Ö3,1), başın sağ olsun (Ö5-Ö6,1) gibi teskin edici kalıplaşmış ifadeler kullanmaktadır.

Tablo 55: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Evlenme, Düğün, Doğum ve Ölüm Hallerinde Gördüğü Unsurlar

Acılı ölümler var (Ö4,2).
Farklı sosyal sınıfın doğum, düğün ve başka unsurlarda değişiklikler var. Onların eğlence yerleri ve hobileri de farklı. Zenginler pahalı yerlerde eğleniyor, fakirler her zaman istediği şeyleri yapamıyor çünkü maddi şeyleri yeterli değil (Ö11,2).
Ölümde arkadaşlar ve aile toplanır (Ö19,2).
Biri öldüğü zaman akrabaları büyük ölçüde etkilenir (Ö20,2).
Babası ve arkadaşı öldüğünde çok üzüldü ve çok ağladı. Leyla öldüğünde intikam almaya karar verdi çünkü onu seviyordu (Ö21,2).
Beyaz kefen ölü bedenini kapsar ve aile çok üzgün. Sevilen biri öldüğünde onlar kederlenir (Ö22,2).
Hakan babası öldüğünde çok üzüldü ve ağladı (Ö27,2).

Tablo 55’te öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde evlenme, düğün, doğum ve ölüm hallerinde gördüğü unsurlara dair görüşleri yer almaktadır. Dizinin ilk sezonunda evlenme, düğün, doğum gibi durumlara bir unsura rastlanmamıştır. Öğrencilerin bu başlık hakkında herhangi bir yorum yapmadığı görülmektedir. Yalnızca maddi durumu yeterli olan insanlarla maddi durumu yetersiz olan insanların kutlama ve eğlence şekillerinde farklılık gözüktüğü bahsedilmiştir(Ö11,2).

Dizide ölüm başlığında yakınlarını kaybeden insanların acıyı çok derinden hissettiği(Ö4-Ö20-Ö21-Ö22-Ö27,2), ağlayarak duygularını dışarıya yansıttıkları(Ö21-Ö27,2) görülmüştür. Bunun yanın sıra vefat eden insanlar olduğunda ölen kişinin yakınlarının bir araya geldiği görülmüştür(Ö19,2). Cenazeye gelen insanların siyah renk kıyafet tercih etmektedir (Ö4-Ö20,2). Cenazeye gelen insanlara helva ikram edildiğinde bahsedilmiştir (Ö4-Ö8,2). Yine cenazeye katılanlarla ölen kişinin ruhuna dua edildiği(Ö8,2) ve ölen kişinin resminin yakaya takılması görülen bir başka gelenek olarak gözlemlenmiştir (Ö20,2). Cenazeye gelenler ölü yakınlarına başınız sağ olsun(Ö4-Ö5-Ö6-Ö10,2), Allah rahmet eylesin(Ö3,2), huzur içinde yatsın(Ö3,2) gibi iyi temenni ve teselli ifadeleri kullanmaktadır.

4.7.3. Halka Açık Toplantılarda ve Törenlerde Halkın Davranışları

Öğrenciler halka açık toplantılarda ve törenlerde halkın davranışları hakkında herhangi bir öngöründe bulunmamıştır.

“Hakan: Muhafız” dizisinde “Herkes özgür bir şekilde istediğini yapıyor. Biri kitap okuyor, biri eğleniyor veya bazı kişiler özel yerde (bar, diskoteklerde) eğleniyor (Ö11,2).” ifadesiyle insanların toplum içinde rahat hareket ettiklerinden bahsedilmiştir. “Halka açık alanlarda gülümsüyorlar (Ö24,2).” ifadesiyle insanların dizide mutlu bir görünümde olduklarından bahsedilmiştir.

4.7.4. Kutlamalar, Festivaller, Dans Ortamı, Diskotekler, Camiler, Müzeler

Tablo 56: Öğrencilerin Türkiye’de Kutlamalar; Festivaller, Dans Ortamı, Diskotekler Hakkındaki Hazırbulunuşlukları

Mutlaka konser oluyor (Ö4,1).
Şehirlerini tanıtıcı şekilde festivaller yapılıyor (Ö8-Ö9,1).
Festivallerde milli yemekleri yapıyorlar (Ö10,1).

Tablo 56’da öğrencilerin Türkiye’de kutlamalar; festivaller, dans ortamı, diskotekler hakkındaki hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Dans ortamı e diskotekler hakkında bir bulguya rastlanmamıştır. Öğrenciler festivallerin şehirleri tanıtımında bir araç olarak düşünmektedir(Ö8-Ö9-Ö10,1). Festivalde Türk yemeklerin tanıtılmasını sağlamaktadır(Ö10,1).

Tablo 57: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Kutlamalar; Festivaller, Dans Ortamı, Diskotekler Hakkında Gördüğü Unsurlar

Memo ile Hakan diskotekte bira içiyorlar. Zeynep Timur’dan yardım istemek için diskoteğe gidiyor (Ö1,2).
Hakan diskotekte arkadaşı ile alkol içiyor, insanlar dans ediyorlar (Ö3,2).
Diskoteklerin güvenliği çok zayıf (Ö24,2).

Tablo 57’de Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde kutlamalar; festivaller, dans ortamı, diskotekler hakkında gördüğü unsurlara dair görüşleri yer almaktadır.

Öğrencilerin festival başlığını boş bıraktığı görülmektedir. İnsanların arkadaşlarıyla vakit geçirmek ve eğlenmek için diskoteğe gittiği düşünülmektedir(Ö1-Ö3,2). Dizide diskoteklerde güvenliğin zayıf olduğu kanısına varılmıştır (Ö24,2). İnsanlar diskoteklerde dans etmektedir (Ö3,2).

Öğrenciler Türkiye’de festival kültüründen dizi öncesi haberdar iken dizide diskotekler hakkında kanı sahibi oldukları gözlemlenmiştir.

4.7.5. Camiler, Müzeler

Tablo 58: Öğrencilerin Türkiye’de Camiler ve Müzeler Hakkındaki Hazırbulunuşlukları

İnsanlar camiye namaz kılmaya ve cenaze kaldırmaya gidiyorlar (Ö2,1).
Camilere kadınlar kapalı olarak giriyorlar (Ö3,1).
Camilerde kadınlar ve erkekler ayrı kapılardan giriyorlar (Ö4,1).
Kadınlar girdiği zaman etek giyinip şal takıyorlar (Ö5,1).
Kadınlar camiye girdikleri zaman başlarını kapatıyorlar. Namaz kılıyorlar (Ö6,1).
Camiye gittikleri zaman kadınlar başlarını kapatıyorlar. Her yerde camii ile karşılaşa biliyorsun (Ö10,1).
İnsanlar müzeye gittikleri zaman fotoğraf çektiriyor ve bir şeyler öğreniyorlar (Ö2,1).
Müzeler de sessizlik oluyor resim çekiliyorlar (Ö3,1).
Müzelerde tarihi eserlerin fotoğrafını çekerler (Ö6,1).
Müzeler çok yok ama insanlar gidip fotoğraf çektiriyorlar (Ö10,1).

Tablo 58’de öğrencilerin Türkiye’de camiler ve müzeler hakkındaki hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Bulgulara göre insanların camiye namaz kılmak için ve cenaze kaldırmak için gittikleri söylenmiştir(Ö2-Ö6,1). Kadınların camiye giderken şal taktığı(Ö5,1) ve kapalı giyindiğinden ayrıca kadın ve erkeklerin ibadet yerlerinin ayrı olduğundan (Ö4,1) bahsedilmiştir(Ö3-Ö6-Ö10,1). İnsanların istedikleri yerde camiye rahatlıkla ulaşabilme imkânı olduğu, camilerin sayıca çok olduğu da ifade edilen bir başka görüştür (Ö10,1).

Öğrencilerin hazırbulunuşluk verilerine göre İnsanlar Türkiye’de müze gezisi esnasında fotoğraf çekmektedir (Ö2-Ö3-Ö6-Ö10,1). Müzelerde tarihi bilgiler öğrenildiğinden de bahsedilmiştir (Ö2,1). Bazı öğrencilere göre Türkiye’de müzelerin sayısı azdır (Ö10,1).

Tablo 59: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Cami ve Müzeler Hakkında Gördüğü Unsurlar

Dizide Süleymaniye Camisi ve mimarı olan Mimar Sinan geçiyor(Ö1,2).
İnsanlar camide namaz kılıyorlar. Ayasofya Cami çok güzel gözüküyor ve orada ezan okunuyor(Ö2,2).
Türkiye’de büyük camiler var. Her gün 5 kere ezan okunuyor. Caminin kubbesi büyük ve çok sayıda. Caminin önünde çeşmeler var. Caminin pencerelerinde yeşil demirler oluyor (Ö5,2).
Türkler camilere saygı duyarlar. Birçok büyük camileri vardır(Ö8,2).
Mimar Sinan Camisi, Süleymaniye Camisi, Ayasofya Camisi (Ö10,2).
Türkler her zaman dini onaylıyor ve camileri önemsiyorlar(Ö16,2).
Türkiye’de camiler harika bir mimari tarzda inşa edilmiştir(Ö20,2).
Camilerdeki kubbe ziyneti binalarda var. Dizide cami ve müzeleri çok beğendim. Mimarlık sanatı şaşırtıcı (Ö27,2).
İstanbul’da çok sayıda kültürel ve tarihi cami var. Bu camiler Osmanlı İmparatorluğu zamanına kadar uzanmaktadır(Ö28,2).
Çok cami var, ezan sesi duyulur. Türkiye çok güzel şeyleri olan bir ülkedir(Ö30,2).
Hakan riskli olsa da Osmanlı savaş silahları müzesinden hançeri almanın bir yolunu buldu. Hakan ile Zeynep Osmanlı Müzesinde fotoğraf çekilmek istiyor ama güvenlikçi onlara fotoğraf çekilemezsiniz diyor (Ö1,2).
Dizide birçok Türk müzesi var. Bu müzelerde fotoğraf çekmek yasak (Ö2,2).
Müzenin etrafında güvenlikçiler var ve kapıda şifre var. Müzeler içinde Osmanlıya ait silahlar ve rahle var (Ö5,2).
Türk müzelerinde fotoğraf çekmeyi kabul etmezler. Örneğin yeşil hançeri koydukları silah müzeleri gibi. Müzelerde miras nesneleri korunur (Ö8,2).
Osmanlı tarihini yansıtan müze var (Ö10,2).
İnsanlar boş zamanlarında müzeye gitmeyi seviyorlar (Ö19,2).
Müzeler yüksek güvenlik sistemiyle donatılmıştır. Müzeler harika Türk ve Osmanlı anıtlarına sahiptir (Ö20,2).

Tablo 59’da öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde cami ve müzeler hakkında gördüğü unsurlara dair görüşleri yer almaktadır. Dizide Süleymaniye Cami(Ö1-Ö10,2), Mimar Sinan Camisi(Ö10,2) ve Ayasofya Camisi(Ö2-Ö10,2) geçmektedir. Dizide görülen camilerden hareketle öğrenciler Türklerin dini inanışları bağlamında camilerin inşasına önem verdiği, camilere saygının korunduğundan bahsetmişlerdir (Ö8-Ö16,2). Dizide geçen camilerin harika bir mimari yapısı olduğu yorumu yapılmıştır (Ö2-Ö20-Ö27,2). Öğrencilere göre Türkiye’de camiler sayıca fazladır (Ö8-Ö23-Ö28-Ö30,2). Camilerde ezan okunduğu ve ibadet edildiği gözlemlenmiştir (Ö2-Ö5-Ö30,2). Camilerde çok sayıda kubbenin olduğu, yeşil rengin kullanıldığı, önünde çeşmenin var olduğu görülmüştür(Ö5,2). Camilerin tarihinin çok eskilere dayandığı ve Osmanlı mimarisini yansıttığı ifade edilmiştir (Ö28,2).

Dizide müzelerde fotoğraf çekilmenin yasak olduğu gözlemlenmiştir (Ö1-Ö2-Ö8,2). Osmanlı tarihine ait eserlerin müzelerde sergilendiğinden bahsedilmiştir (Ö1-Ö5-Ö10-Ö20,2). Müzelerde güvenlik sisteminin güçlü olduğu görülmüştür (Ö1-Ö5-Ö8-Ö20,2).

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde camilerin ibadet amacına uygun kullanıldığı ve içerisinde giyim kuşama dikkat edildiği söylenirken dizide giyim kuşamla alakalı herhangi bir hassasiyet görülmemiştir. Hazırbulunuşluk ifadelerinde camilerin yapısı hakkında detaylı bilgi veremeyen öğrenciler diziden hareketle camilerin yapısını resmedebilmişlerdir. Diziden hareketle çeşmenin camilerdeki önemi görülmüştür. Öğrencilerin camilerin yapısı hakkındaki beğeni ifadelerinden dizinin cami kültürü ve yapısını aktarmada başarılı olduğu yorumu yapılabilir.

Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde müzede insanların fotoğraf çekme yasağına uymadıkları görülmektedir. Dizide ise fotoğraf çekmenin yasak olduğu ve güvenliğin yüksek olduğu dikkat çekmiştir. Dizideki müzelerin daha ziyade Osmanlı eserlerini içerdiği görülmüştür.

4.8.İstanbul Şehri ve İstanbul'un Tarihi

Tablo 60: Öğrencilerin İstanbul Şehri ve Şehrin Genel Tarihi Hakkındaki Hazırbulunuşlukları

İstanbul şehri dünyanın en büyük metropollerinden birinden biridir (Ö2,1).
İstanbul'a ilk geldiğimde uçaktan indim ve pek bir şey göremedim daha gitmedim hiçbir fikrim yok (Ö2,1).
Sadece bunu biliyorum Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethetti (Ö3,1).
Fatih Sultan Mehmet 'in 1453 yılında İstanbul'u fethettiğini biliyorum (Ö4,1).
İstanbul en büyük şehir, taksim en önemli caddeleri, İstanbul'da çok fazla turist var (Ö5,1).
İstanbul'un tarihi çok uzun senelere dayanıyor 1923'te İstanbul başkentlikten çıktı (Ö6,1).
Şehir tarih boyunca farklı kültür ve uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır (Ö8,1).
Maalesef İstanbul'a hiç gitmedim ama orada çok şey vardır örneğin çok park ve alışveriş merkezi (Ö9,1).
Ben İstanbul'a hiç gitmedim ama güzel bir şehir olduğunu biliyorum (Ö16,1).
İstanbul dünyanın en önemli şehridir. Tarihi çok eskiye dayanan bir şehirdir. İnsanlar oraya seyahat etmeli (Ö18,1).
Bilgim yok ama İstanbul ile ilgili daha fazla bilgi edinmeyi planlıyorum (Ö19,1).
İstanbul, Türkiye'nin en büyük şehridir. Birçok tarihi eseri var (Ö21,1).
Türkiye'nin en güzel şehri, birçok insan tatile gidiyor (Ö22,1).
Büyük camileri var (Ö23,1).
Sultan Ahmet Cami, Kız Kulesi (Ö24,1).
Sultan Ahmet Cami, Taksim (Ö25,1).
İstanbul Türkiye'nin en büyük şehri ve nüfus olarak en kalabalığı. Eski ismi Konstantinopolis olarak geçmektedir. Ekonomik, turistik ve kültürel bir kentir (Ö26,1).

Tablo 60'da öğrencilerin İstanbul şehri ve şehrin genel tarihi hakkındaki hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Öğrencilerden bazıları daha önce İstanbul'a gittiğini ifade ederken bazıları daha önce İstanbul'u görmediğini(Ö2-Ö9-Ö16,1) ifade etmiştir. İstanbul'u görmeyenler İstanbul'u sadece ulaşım maksatlı uğradıklarını bununla beraber İstanbul'u görmek istediklerini belirtmektedir (Ö2,1). Öğrenciler

genel anlamda İstanbul hakkında bilgi sahibi olmak istemekte ve şehrin üst düzeyde İmkânlarla sahip olduğunu düşünmektedir (Ö5-Ö9-Ö18-Ö19-Ö22-Ö26,1). Öğrencilere göre İstanbul, Türkiye ve dünya açısından önemli role sahip bir şehirdir (Ö1-Ö5-Ö6-Ö8-Ö18-Ö21-Ö22-Ö26,1). Bu bakımdan İstanbul turizme açık ve insanlar açısından gezip görülebilecek bir konumdadır (Ö5-Ö18-Ö22-Ö23-Ö24-Ö26,1). İstanbul tarihi eserleri ve önemli mimari yapılarıyla dikkat çeken bir merkezdir (Ö5-Ö23-Ö24-Ö25,1). İki öğrenci İstanbul'un fethinin Fatih Sultan Mehmet tarafından gerçekleştirildiğinden bahsetmiştir. (Ö3-Ö4,1). Bunların yanı sıra İstanbul'un kalabalık bir yerleşim merkezi olduğu belirtilen görüşler arasındadır (Ö8-Ö26,1).

Tablo 61: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde İstanbul ve İstanbul’un Tarihi Hakkında Gördüğü Unsurlara

Osmanlı devrinde İstanbul şehrinin önemli bir yeri vardır. Savaş silahları Türk tarihinde önemlidir. Ayasofya Cami İstanbul’da 1500 yıldır ayakta kaldı (Ö1,1).
İstanbul çok kalabalık bir şehir dizide. Bu diziyi izlerken İstanbul’u çok sevdim. İstanbul’a hiç gitmedim ama oraya gitmeyi ve oradaki denizi görmeyi çok isterim. Ama İstanbul’da yaşamak çok kolay değildir bence (Ö2,1).
Gösterilen çarşının 600 yıllık tarihi var (Ö4,2).
İstanbul’da bir adada apartman yok sadece villalar var. Adada atla geziyorlar. İstiklal Caddesi, Taksim Meydanı, eski tramvay, kapalı çarşı (Ö5,2).
Camileri çok güzel, insanları çok sayıda ve karışık bir şehir. İnsanlar hep paranın peşinde. Ayasofya Cami Bizans İmparatoru I. Justinien tarafından Patrik Katedrali olarak inşa ettirilmiş. 1453 yılında İstanbul’un Türkler tarafından alınmasından sonra Fatih Sultan Mehmet tarafından camiye dönüştürüldü (Ö7,2).
Şehir çağlar boyunca farklı kültürlere ve uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır. İstanbul’u Fatih Sultan Mehmet fethetmiştir. Kimse İstanbul’da kayıtsız kalmaz. Ayasofya Müzesi, Galata Kulesi İstanbul’dadır (Ö8,2).
Ben İstanbul’a gitmedim diziyi göre güzel ve harika bir şehirdir (Ö9,2).
Dizi sadece İstanbul’da çekilmiş (Ö10,2).
İstanbul’un tarihi çok zenginmiş. Çünkü bu şehirde hem İslam’dan önce hem Bizans devletten yani Osmanlılar zamanından değerli tarihi eserler var. Örneğin: Ayasofya hem bir cami hem turistler için en özel yerler birisidir, müzedir. Fatih Sultan Mehmet zamanında yapılan binalar ve eski silahlar, eski özel elbiselerden bahsediliyor (Ö11,2).
İstanbul çok güzel, çok kalabalık ve çok fazla araba var. Çok turistik yerler var. Aynı zamanda çok fazla turist var Sultan Ahmet’te, orası çok kıymetli bir yer (Ö15,2).
İstanbul’da Osmanlı resimleri çok fazla ve çok büyük ve güzel bir şehir. Orada her şey var. Çok turizm var ve farklı milletlerden insanlar var (Ö16,2).

Tablo 61 (Devam): Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde İstanbul ve İstanbul’un Tarihi Hakkında Gördüğü Unsurlara

İstanbul eski tarihe sahip bir şehirdir. Turizm iyidir. İnsan çekebilecek bir şehirdir. Orada Osmanlı eserleri, camiler, antikalar ve müzeler var (Ö17,2).
Taksim meydanı güzel. Müzeler var her şey büyük (Ö18,2).
İstanbul büyük ve kalabalık bir şehir. Tarihi bir şehir çok eski ve güzel. Osmanlı’ya ait çok güzel tarihi eserler var (Ö19,2).
İstanbul çok büyük ve kalabalık bir şehir, görmeye değer birçok yer var. Birçok yeşil alanı var. Suyu bakan birçok alanı var. İstanbul’da birçok arkeolojik ve dini yerler var. Çok büyük ve güzel bir şehir. O yüzden bütün gün yürümekten yorulmaz insan. Orada lüks yemek alanları vardır (Ö20,2).
Çok büyük bir şehir, çok kalabalık ama çok çok güzel. Vapur sesi çok var çünkü büyük deniz var. İstanbul çok tarihi bir şehir. Orada camiler var (Ö21,2).
İstanbul Türkiye’nin en güzel şehri. Tarihi mekânlar ve güzel manzaralar ve denizde büyük gemiler var. Çok güzel ve büyük şehir. Ziyaret edilecek birçok yer var (Ö22,2).
Güzel ve büyük bir müze var. Fazla eserler var. Camiler, müzeler, saraylar... Mimar Sinan Türbesi, Ayasofya Camisi ve Fatih Sultan Mehmet Camisi ama onlar hakkında fazla bilgim yok. En kısa zamanda onlar hakkında okumaya başlayacağım (Ö24,2).
Çok eski bir şehirdir. Büyük bir tarihe sahiptir. Gizemli bir geçmişi var. Eski ve tarihsel mekânları var. İstanbul köprüsü var. Her Türk için çok önemli eski camiler ve müzeler var. Eski binalar da var. İstanbul hem devletler için hem halk için çok önemli bir şehirdir (Ö23,2).
Dizide diğer ülkeler gibi İstanbul ve Türkiye’de herkesin bildiği gibi harika bir tarihe sahiptir ve bu şehri gösteren değerli ve arkeolojik objelerle dolu müzelerin kurulmasına yardımcı olmuştur. İstanbul uzun zaman tarihte farklı ülkelerin başkenti olduğundan kıtaları bağlayan coğrafi konumunun yanı sıra çok değerli bir şehir. Dizide İstanbul’daki eski mimarinin korunduğunu gördüm. Antikalar ve değerli eski şeyler insanlar dış alışkanlıklardan etkilenmeden eski alışkanlıklarını korumuş (Ö26,2).
İstanbul bir şehir. Bu yüzden tarihte birçok olay gerçekleşti. O şehir sevilir ve güzel bir şehir. Her şey var deniz, turistik yerler, çarşılar... (Ö27,2).
Diziye göre İstanbul şehri tarihi çok eskilere uzanan bir şehirdir. Orada çok müzeler ve eski eserleri vardır (Ö28,2).
Fatih Sultan Mehmet Osmanlı zamanında İstanbul şehri aldı (Ö29,2).

Tablo 61’de öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde İstanbul ve İstanbul’un tarihi hakkında gördüğü unsurlara dair görüşleri yer almaktadır. “Hakan: Muhafız” dizisi İstanbul’da geçmekte (Ö10,2) ve Ayasofya’nın tarihinden bahsetmektedir (Haber kaynağı). Öğrencilerin dizide tespit ettikleri İstanbul hakkındaki görüşlerine bakıldığında İstanbul’un Türk tarihi için köklü bir geçmişi olduğu çıkarımına varılmıştır (Ö1-Ö4-Ö7-Ö11-Ö17-Ö19-Ö23-Ö26-Ö28,2). Bünyesinde pek çok tarihi

eser bulundurduğu ve turistler için ilgi çekici bir merkez olduğu gözlemlenmiştir. Öğrenciler diziden hareketle İstanbul'un turizm potansiyelinin yüksek olduğunu belirtmiştir(Ö2-Ö11-Ö15-Ö16-Ö17-Ö22-Ö27,2). Dizi izlenildikten sonra bazı öğrencilerin İstanbul hakkında bilgi sahibi olma ve İstanbul'u görme istekleri oluşmuştur (Ö2-Ö17-Ö22-Ö24,2). Dizinin Türk tarihi için bazı önemli tarihi bilgileri, mimari ve tarihi eserleri, İstanbul'un önemli merkezlerini tanıttığı görülmüştür. Ayasofya(Ö1-Ö7-Ö8-Ö11-Ö24,2), Kapalı Çarşı (Ö4-Ö5,2), İstiklal Caddesi(Ö5,2), Taksim Meydanı(Ö5-Ö18,2), eski tramvay (Ö5,2), Galata Kulesi (Ö8,2), Mimar Sinan Türbesi(Ö24,2), Fatih Sultan Mehmet Camisi(Ö24,2), İstanbul köprüsü(Ö23,2), Sultan Ahmet Meydanı (Ö15,2) tanıtılanlar arasındadır. Öğrencilerin tanıtılan önemli yapıların tarihleri hakkında diziden bilgi edindikleri görülmüştür (Ö7,2). Öğrencilerin dizide gösterilen müze sahnelerinde Osmanlı dönemi sanat eserleri hakkında bilgi edindikleri de dikkat çekmektedir(Ö11-Ö16-Ö17-Ö18-Ö23-Ö19-Ö26-Ö28,2). İstanbul'un kalabalık bir şehir olduğu da gözlemlenenler arasındadır (Ö2-Ö7-Ö15-Ö19-Ö20-Ö21,2). İstanbul'da çok fazla arabanın bulunduğu ve yaşamın zor olduğundan bahsedenler de vardır(Ö2-Ö15,2). Dizinin İstanbul'un fetih tarihi hakkında bilgi verdiği de söylenebilir(Ö7-Ö8-Ö29,2).

4.9.Türk Tarihinde Tanınmış Kişiler

Tablo 62: Öğrencilerin Türk Tarihinde Önemli İşlere İmza Atan Kişiler Hakkındaki Hazırlanışları

Mimar Sinan önemli mimarlardan biridir onun İstanbul'da yaptığı cami hala daha duruyor (Ö2,1).
Osmanlı devrinde Ertuğrul olmuş, kendi vatanı için savaşmış (Ö3,1).
Mustafa Kemal Atatürk, Ertuğrul, Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim I. Abdülhamit (Ö4,1).
Mimar Sinan (Ö5,1).
İlk kadın pilot Sabiha Gökçen 1912 yılın da ilk savaş uçağını kullandı (Ö6,1).
İstanbul'u fetheden Fatih Sulatan Mehmet, Mimar Sinan, Mustafa Kemal, Metehan, Kanuni Sultan Süleyman (Ö8,1).
Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethetmiş (Ö9,1).

Tablo 62 (Devam): Öğrencilerin Türk Tarihinde Önemli İşlere İmza Atan Kişiler Hakkındaki Hazırbulunuşlukları

Mimar Sinan, Mustafa Kemal Atatürk (Ö10,1).
Mustafa Kemal Atatürk (Ö16,1).
Mustafa Kemal Atatürk, Fatih Sultan Mehmet (Ö17,1).
Mustafa Kemal Atatürk, devrimci lider. Devletin ilk Cumhurbaşkanı (Ö19,1).
Osman Gazi, İmparatorluğun kurucusu, Mustafa Kemal Modern Türkiye'nin kurucusudur (Ö20,1).
Atatürk tarihin önemli kişilerinden biridir (Ö22,1).
Mustafa Kemal Atatürk(Ö23,1).
Mustafa Kemal Atatürk, onu çok seviyorlar çünkü savaş kazanmış (Ö24,1).
Mustafa Kemal Atatürk, Fatih Sultan Mehmet, Barbaros Hayrettin Paşa (Ö26,1).

Tablo 62’de öğrencilerin Türk tarihinde önemli işlere imza atan kişiler hakkındaki hazırbulunuşlukları yer almaktadır. Verilere göre Atatürk (Ö4-Ö8-Ö10-Ö16-Ö17-Ö19-Ö20-Ö22-Ö23-Ö24-Ö26,1), Fatih Sultan Mehmet (Ö4-Ö8-Ö9-Ö17-Ö26,1), Mimar Sinan(Ö2-Ö5-Ö8-Ö10,1), Ertuğrul Gazi (Ö3-Ö4,1), Osman Gazi (Ö20,1), Kanuni Sultan Süleyman (Ö8,1), Barbaros Hayrettin Paşa (Ö26,1), Yavuz Sultan Selim (Ö4,1), Sultan Abdülhamit (Ö4,1), Metehan (Ö8,1), Sabiha Gökçen (Ö6,1) öğrencilerin bahsettiği Türk tarihinde önemli işlere imza atmış kişiler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 63: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Önemli İşlere İmza Atan Kişiler Hakkında Gördüğü Unsurlar

Mimar Sinan, Mevlâna, Fatih Sultan Mehmet, Sultan Süleyman, Evliya Çelebi (Ö1,1).
Mimar Sinan ve Mevlâna Celâlettin Rumi bu dizide Türk tarihinde önemli işlere imza atmış kişiler (Ö2,1).
Sultan Süleyman, Mevlâna Celâlettin Rumi, Evliya Çelebi (Ö4,2).
Mimar Sinan, Fatih Sultan Mehmet, Osmanlı padişahı Kanuni Sultan Süleyman, Celâlettin Rumi, Mimar Sinan (Ö5,2).
Mevlâna Celâlettin Rumi, Mimar Sinan, Fatih Sultan, Mimar Sinan (Ö6,2).

Tablo 63 (Devam): Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Önemli İşlere İmza Atan Kişiler Hakkında Gördüğü Unsurlar

Mimar Sinan, Fatih Sultan Mehmet (Ö7,2).
Fatih Sultan Mehmet, Mimar Sinan (Ö8,2).
Mimar Sinan Türk tarihinin en büyük mimarlarından (Ö9,2).
Mimar Sinan, Sultan Süleyman, Mevlâna, Fatih Sultan Mehmet (Ö10,2).
Kanuni Sultan Süleyman’ın fütuhatlarından bahsediliyor, Mimar Sinan, Fatih Sultan Mehmet (Ö11,2).
Mimar Sinan, Mevlâna (Ö12,2).
Çok var. Fatih Sultan Mehmet (Ö15,2).
Celâlettin Rumi, Sultan Süleyman, Fatih Sultan Mehmet (Ö18,2).
Mimar Sinan Osmanlı zamanında bir inşaat mühendisi. Sultan Fatih bir Osmanlı Sultanıydı (Ö19,2).
Fatih Sultan Mehmet, Mimar Sinan, Sultan Süleyman, Mevlâna Celâlettin (Ö20,2).
Fatih Sultan Mehmet, Sultan Süleyman, Mevlâna, Mimar Sinan (Ö22,2).
Mevlâna Celâlettin Rumi, Kanuni Sultan Süleyman, Fatih Sultan Mehmet, Mimar Sinan (Ö22,2).
Süleyman Osmanlı kralları, Fatih Sultan Mehmet (Ö23,2).
Mimar Sinan önemli eserler bırakmış, sırlı (Ö24,2).
Mevlâna Celâlettin Rumi, Fatih Sultan Mehmet (Ö26,2).
Fatih Sultan Mehmet, Sultan Süleyman, Mevlâna. Onlardan vatan sevmeyi öğrendim (Ö27,2).
Mustafa Kemal Atatürk, Mimar Sinan Türk tarihinin en büyük mimarlarından (Ö28,2).
Fatih Sultan Mehmet, Sultan Ahmet, Mimar Sinan (Ö29,2).
Fatih Sultan Mehmet (Ö30,2).

Tablo 63’te öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde önemli işlere imza atan kişiler hakkında gördüğü unsurlara dair görüşleri yer almaktadır. Buna göre Fatih Sultan Mehmet (Ö1-Ö5-Ö6-Ö7-Ö8-Ö10-Ö11-Ö15-Ö18-Ö19-Ö20-Ö21-Ö22-Ö23-Ö26-Ö27-Ö29-Ö30,2), Mimar Sinan (Ö1-Ö2-Ö5-Ö6-Ö7-Ö8-Ö9-Ö10-Ö11-Ö12-

Ö19-Ö20-Ö21-Ö22-Ö24-Ö28-Ö29,2), Mevlana Celalettin Rumi (Ö1-Ö2-Ö3-Ö5-Ö6-Ö10-Ö12-Ö18-Ö20-21-Ö22-Ö26-Ö27,2), Kanuni Sultan Süleyman (Ö1-Ö3-Ö5-Ö10-Ö11-Ö18-Ö20-Ö21-Ö22-Ö23-Ö27,2), Evliya Çelebi (Ö1-Ö3,2), Sultan Ahmet (Ö29,2) dizide Türk tarihinde önemli işlere imza atmış kişilerdir.

Hazırbulunuşluk ifadelerinde Fatih Sultan Mehmet cevabını veren öğrenci sayısının 5 kişiyken dizi sonrası yorumlarda bu sayının 18'e çıktığını görülmektedir. Mimar Sinan diyen öğrenciler hazırbulunuşluk ifadelerinde 4 kişiyken dizi sonrası yorumlarda bu sayının 17'ye çıktığını görmekteyiz. Mevlâna Celâlettin Rumi hazırbulunuşlukta bahsedilmeyen bir isimken dizi sonrası bir farkındalık olduğu göze çarpmaktadır. Kanuni Sultan Süleyman'dan bahseden kişi sayısı bir iken dizi sonrası bu sayının 11'e yükseldiği görülmektedir. Evliya Çelebi cevabı hazırbulunuşlukta bahsedilmezken dizi sonrası 2 öğrencinin bu isim hakkında bilgi sahibi olduğu görülmektedir. Sultan Ahmet hakkında da 1 öğrencinin diziden bilgi edindiği görülmektedir. Mustafa Kemal Atatürk, Ertuğrul Gazi, Sabiha Gökçen, Yavuz Sultan Selim, I. Abdülhamit, Metehan, Osman Gazi, Barbaros Hayrettin Paşa gibi tarihi kişiliklerin dizide yansıtılmadığı veriler neticesinde anlaşılmıştır.

4.10.Türk Tarihi Eserleri

Tablo 64: Öğrencilerin Türk Tarihi Eserleri Hakkındaki Hazırbulunuşlukları

Selimiye Cami, Süleymaniye Cami, Sultan Ahmet Cami (Ö4,1).
Sultan Ahmet Cami, Kız Kulesi, Ayasofya Müzesi (Ö5,1).
Ayasofya Müzesi (İstanbul), Sümela Manastırı (Trabzon), Galata Kulesi (İstanbul), Topkapı Sarayı (İstanbul) (Ö8,1).
Ayasofya Müzesi (İstanbul) (Ö9,1).
Osmanlı eseri çok fazla Türkiye'de (Ö17,1).
Topkapı Sarayı ve Sultan Ahmet Cami (Ö22,1).

Tablo 64' te öğrencilerin Türk tarihi eserleri hakkında diziden bağımsız görüşleri yer almaktadır. Tarihi eserler kapsamında 3 öğrencinin Ayasofya Müzesi'nden(Ö5-Ö8-Ö9,1), 3 öğrencinin Sultan Ahmet Cami'sinden(Ö4-Ö5-Ö22,1), 1 öğrencinin

Selimiye Cami'sinden(Ö4,1), 1 öğrencinin Süleymaniye Cami'sinden(Ö4,1), 1 öğrencinin Kız Kulesi'nden(Ö5,1), 1 öğrencinin Topkapı Sarayı'ndan(Ö8-Ö22,1), 1 öğrencinin Sümela Manastırı'ndan(Ö8,1), 1 öğrencinin Galata Kulesi'nden(Ö8,1) bahsetmiştir. Öğrenciler Osmanlı Dönemi eserlerinin Türkiye'de birçok yerde yer aldığını düşünmektedirler (Ö17,1).

Tablo 65: Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Türk Tarihi Eserleri Hakkında Gördüğü Unsurlara Dair Görüşleri

Yüzük taşları, Mimar Sinan Türbesi, Cevahir Minaresi, Ayasofya Camisinin içinde herkesten gizlenen bir oda var o odada Bizanslılara ait olduğu söylenen tablolar ve heykeller var (Ö1,1).
Dizide müzelerdeki Türk tarihi eserleri özellikle hançer çok dikkatimi çekti (Ö2,1).
Cami, medrese ve hamamlar var, Osmanlı zırh ve savaş silahları müzede var, Mimar Sinan Türbesi, Kılıç Ali Paşa'nın yeri, Cevahir Minaresi, Ayasofya eğer dünya insan olsaydı kalbi Ayasofya olurdu, 1500 yıllık eski tarihi bina burada müze gibi, sırları var. Zengin turistler dizide halı alıyor (Ö3,1).
600 yıllık tarihi eserler, Cevahir Minaresi, Mimar Sinan Türbesi, el emeği halılar, 1500 yıllık tarihi olan Ayasofya, Osmanlı zırh ve silahları. Osmanlıdan kalan tılsımlı gömlek (Ö4,2).
Hiz. İsa'nın resimleri, ilginç altın renginde bardak, eski saatler, Osmanlı Silah Müzesi, mücevherler, Bizans mağarasının kapısı 5000 yıldan sonra ilk defa açılıyor. Kapalı çarşı, Ayasofya, kandiller, Ayasofya tablosu, Süleymaniye Cami, Cevahir Minaresi eski halı eserleri, gömlek, yüzük, hançer geçiyor (Ö5,2).
Süleymaniye Camisi, Mimar Sinan Türbesi, Cevahir Minaresi, Osmanlı zırh ve savaş silahları, halı, kilim, gömlek, camiler, medreseler, yüzük, hançer (Ö6,2).
Ayasofya Cami, Mimar Sinan Türbesi, Sultan Süleyman, Cevahir Minaresi, eski halılar, rahle, tespih (Ö7,2).
Ayasofya Cami (Ö9,2).
Mimar Sinan Türbesi, Bizanslılara ait Osmanlı eserleri müzesi var, Mimar Sinan Camisi, Süleymaniye Camisi, Ayasofya Camisi. Cevahir Minaresi, hançer, halı, rahle, tespih, yüzük, hançer (Ö10,2).
Ayasofya, Kanuni Sultan Süleyman'ın türbesi, Mimar Sinan'ın Türbesi, bilim ve uzmanlar tarafından eski eserler inceleniyor (Ö11,2).

Tablo 65 (Devam): Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” Dizisinde Türk Tarihi Eserleri Hakkında Gördüğü Unsurlara Dair Görüşleri

Mimar Sinan Türbesi’nin yanına çeşme yapmışlar. Çeşmenin içinde sırlar var. Ayasofya Camisinin önünde çeşme var. Onun değişmesi, depoda tarihi resimler ve altınlar güzel bir yerde bulunuyorlar. Depo 500 yıldır hiç açılmamış (Ö12,2).

Sultan Ahmet Cami, Ayasofya (Ö15,2).

Eski savaş topu ve farklı müzelerde tarihi eserler var (Ö16,2).

Ayasofya İstanbul’da bir müze. Osmanlının tarihi müzelerde gözüküyor. Sultan Ahmet Cami var (Ö19,2).

Sultan Ahmet Meydanı, Ayasofya Cami, İlginç pazarlar, Osmanlı tarihi müzeleri, tarihi mezarlar, Mimar Sinan Cami var (Ö20,2).

Ayasofya, Prensesler Adası, Sultan Ahmet Cami, Osmanlıların müzede tarihi var. Çok cami var (Ö22,2).

Ayasofya, Sultan Ahmet Cami, Osmanlı müzeleri, Büyük bir müze ve müzenin içinde tarihi hançer var (Ö22,2).

Ayasofya Cami, Cevahir minaresi, Ayasofya tablosu (Ö23,2).

Sultan Ahmet Camisi çok büyük ve güzel. Ayasofya’da kıymetli eşyalar var. Bazı şeyler müze için başka şeyler cami için çok iyi. Mimar Sinan kıymetli kitaplar yazmış. Bu kitaplar ben de çok merak uyandırdılar. Camilerin üstündeki kubbeler çok ilginç ve güzel. Bütün eserler çok önemli (Ö24,2).

Hançer, kuran, askeri kıyafet, dizide antikalar ve eski Türk eserleri İslami niteliktedir. Osmanlıca yazıları Arapça harflerle kullanıldığını görüyoruz (Ö26,2).

Dizide özellikle inşaat, Türk tarihi eserlere eski binalar, Türkiye’de geniş ve organize olup birçok ayrıntıya sahiptir. Hançerin bulunduğu müze, Osmanlı müzesidir. Orası çok ilginç. Bence çok mükemmel (Ö27,2).

Ayasofya Cami (Ö28,2).

Sultan Ahmet’te çeşme var. Ayasofya, kız kulesi, Süleymaniye Cami (Ö29,2).

Ayasofya, Sultan Ahmet Cami, Topkapı Sarayı ve Kapalı Çarşı (Ö30,2).

Tablo 65’te öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde Türk tarihi eserlerine hakkında gördüğü unsurlara dair görüşleri yer almaktadır. Bu verilere göre 19 öğrenci

Ayasofya Camisi(Ö1-Ö3-Ö4-Ö5-Ö7-Ö9-Ö10-Ö11-Ö12-Ö15-Ö19-Ö20-Ö21-Ö22-Ö23-Ö24-Ö28-Ö29-Ö30,2), 8 öğrenci Cevahir Minaresi(Ö1-Ö3-Ö4-Ö5-Ö6-Ö7-Ö10-Ö23,2), 8 öğrenci Mimar Sinan Türbesi (Ö1-Ö3-Ö4-Ö6-Ö7-Ö10-Ö11-Ö12,2),6 öğrenci Sultan Ahmet Camisi(Ö15-Ö19-Ö21-Ö22-Ö24-Ö30,2)4 öğrenci Süleymaniye Camisi (Ö5-Ö6-Ö10-Ö29,2), 2 öğrenci Kapalı Çarşı (Ö5-Ö30,2), 1 öğrenci Kız Kulesi (Ö29,2), 1 öğrenci Kanuni Sultan Süleyman Türbesi (Ö11,2), 1 öğrenci Prenseler Adası (Ö21,2), 1 öğrenci Sultan Ahmet Çeşmesi (Ö29,2), 1 öğrenci Kılıç Ali Paşa Camisi (Ö3,2), 1 öğrenci Topkapı Sarayı (Ö30,2), 6 öğrenci el dokuma halılar(Ö3-Ö4-Ö5-Ö6-Ö7-Ö10,2), 17 öğrenci tespih, rahle ve savaş silahları gibi müze eserleri (Ö2-Ö3-Ö4-Ö5-Ö6-Ö7-Ö10-Ö11-Ö12-Ö16-Ö19-Ö20-Ö21-Ö22-Ö24-Ö26-Ö27,2), 2 kişi hamam ve medrese(Ö3-Ö6,2),1 öğrenci Bizans’a ait tarihi eserler(Ö10,2), tarihi mezarlar (Ö20,2), Osmanlı Türkçesi ile yazılan antika eserler (Ö26,2) cevabını vermiştir.

Hazırbulunuşluk ifadelerinde Sultan Ahmet Camisinden 3 kişi bahsederken dizi sonrası bu sayının 6’ya yükseldiğini görmekteyiz. Ayasofya Camisi cevabı hazırbulunuşluk ifadelerinde 3 kişi verirken dizi sonrası bu sayının 19’a yükseldiğini görmekteyiz. Süleymaniye Camisinden 1 kişi bahsederken dizi sonrası 4 kişinin bu eser hakkında bilgi edindiği görülmektedir. Bunların yanı sıra 8 kişi Mimar Sinan Türbesi, 8 kişi Cevahir Minaresi, 2 kişi Kapalı Çarşı, 1 kişi Topkapı Sarayı, 1 kişi Sultan Ahmet Çeşmesi, 1 kişi Prenseler Adası, 1 kişi Kanuni Sultan Süleyman Türbesi, 1 kişi Kılıç Ali Paşa Camisi, 1 kişi Kız Kulesi’nden bahsederek dizinin bu eserler hakkında farkındalık oluşturduğu görülmektedir. Tespih, rahle ve Osmanlı dönemine ait savaş silahları hakkında bilgi edindiği de anlaşılmaktadır.

4.11.Dizi Hakkındaki Eklenen Diğer Görüşler

➤ Bence Türk kültürüyle dizideki kültür aynı değil arasında pek çok fark varama diziyi çok sevdim çünkü Hakan kendine güvenen birisi. Yeni sezonlarını hevesle izlerim. Daha önce bunun kadar iyi dizi izlememiştim(Ö1,2).

➤ Bu dizi çok ilgimi çekti. Sınıfta beş bölüm izledik ama dayanamadım evde bu diziyi izleyip bitirdim. Gerçekten bu dizi efsane. Bence dizi izlemek konuşmayı öğretiyor. Ben genelde aşk dizileri takip ettim böyle bir diziyi ilk defa izledim(Ö2,2).

➤ Bu dizi bazı olayları Hristiyan inancına benzetiyor. Dizinin amacı İstanbul tarihini dünyaya göstermek ve İstanbul'un reklamını yapmak. Bence İstanbul'un reklama ihtiyacı yok. Zaten İstanbul'a dört mevsim turist gelir. Yalnız dizide İstanbul'da mafya gibi kötü insanlar vardır. İnsanlar para ve şöhret için her şeyi yapıyorlar. Polisler hiç müdahale etmiyorlar. Dizide insanlar çok yalan söyler. Bu diziyi gördükten sonra İstanbul'a gitmek istemiyorum. Dizi İstanbul hakkında kötü bir fikir veriyor. İnsan kanı bu kadar ucuz değildir. Devlet sistemini yok gösterdi. Mafya polisten daha güçlü. Fantastik, tarih, aşk dolu bir dizi. Daha önce bu tür dizi izlemedim. Bu diziyi hiç beğenmiyorum(Ö5,2).

➤ İstanbul'un kurtuluşu dizisi benim çok dikkatimi çekti. İnsanların dövüşmesi, dizide geçen kalem kılıçtan keskindir, her şeyin yenisi makbul değildir. Şeklindeki atasözleri insanların daha dikkatini çekiyor. Daha önce bu türde dizi izlememiştim(Ö6,2).

➤ Bu filmi beğendim. Olaylar çok akıcı(Ö7,2).

➤ Türk insanının yaşamlarında geleneksel izleri hala üzerinde taşıyan bir yaşamdır. Şehir yaşamı daha yoğun olsa dâhil düşüncede taşra yaşamı ve eski kültürel değerler ekseninde devam etmektedir. Eğitim seviyesi ile etnik düşünüş arasında zannedilenin aksine ters yönlü bir ilişki vardır. Bu diziyi çok beğendim ve takip edeceğim çünkü eski Türk kültürünü ifade eder Türk insanın hayatını ifade eder ve antik eserler dikkatimi çekti. Çok güzel çünkü Türkiye'nin turistik alanlarını tanıtır. Türkler eski ve güzel bir tarihi kültüre sahiptir. Türk kültürü bölgeden bölgeye değişir. Dil de değişmiştir(Ö8,2)

➤ Diziyi çok beğendim ve dizideki sözlerden faydalanabildim(Ö9,2).

➤ Dizide ölümsüzlüğü tarif etmiş. Bu dizi insanları çok etkileyebilir. İyi çekilmiş. Diziyi izlerken konuşmam da biraz düzeldi. Bu diziyi herkese tavsiye ediyorum(Ö10,2).

➤ Türk kültüründe başka ülkeler gibi bazı inançlar değişti. Kadın erkek ilişkileri, ev ortamı ve toplumsal hayat gibi. Diziyi beğendim çünkü tarihi bir konuyla ilgilidir. Bu dizi hem ilginçti hem de diğer Türk dizilerinden biraz farklıydı. Diziyi izlemek

daha iyi Türkçe öğrenmek için faydalı olabilir. Çünkü Türklerin sosyal hayat ve günlük davranışlarıyla ilgili daha çok şey öğrenebiliriz(Ö11,2).

➤ Çok güzel bir dizi devamını da izleyeceğim(Ö12,2)

➤ Dizi İyi ama dizide hayal çok fazla Leyla'nın kan içip hayata dönmesi abartılı(Ö15,2).

➤ Son beş bölüm çok iyi(Ö16,2).

➤ Dizi aracılığıyla bütün insanlar Türk kültürü ve tarihi eserlerini iyi biliyor şimdi. Türkiye'de antikaya önem çoktur. Bu yüzden müzeler çok önemlidir. Türk tarihini korumak, Osmanlı eserleri, ezan, camiler, müzeler Türkiye'de çok önem veriliyor. Türkiye bir sevgi ülkesi(Ö17,2).

➤ Dizide birçok tarihi eser gördüm. Güzel, her şey var(Ö18,2).

➤ Türk kültürüyle ilgili güzel eşyaları gördük, ben bu diziyi çok beğendim, hatta 2. Sezonu izleyeceğim. Türk tarihi hakkında çok şey öğrenmeliyim(Ö19,2).

➤ Dizide olay ve etkinlikler biraz hızlı ama takip etmek için çok güzel. Görsel efektler biraz zayıf ama buna rağmen dizide güzel atasözlerinden bahsetti. “Demir demiri keser.” Dizi Türk medeniyetinin büyüklüğünü açıklamadı. Serinin fikri ve efsanevi olmasına rağmen farklı ve ilginç. İlavelere ihtiyacı olduğunu sanmıyorum(Ö20,2).

➤ O kadar sevdim ki diziyi bu gece bir sonraki kısmı izleyeceğim. Fakat kan tek başına hareket ettiğinde abartı oldu. Türkiye'nin kültürü eski kültürdür. Dizide Türkiye tarihi hakkında çok şey öğrendim. Bu diziyi çok beğendim herhangi bir sıkıntı bulamadım(Ö21,2).

➤ Bana göre çok güzel bir dizi. Daha fazla bölüm görmek istiyorum. Çok hoş dizi ama ölen bir sürü insan vardı. Dizide en güzel şey tarihteki gururlarıdır. Türk tarihini çok beğendim. Dizi görülmeli(Ö22,2).

➤ Filmin hikâyesi İstanbul'un tarihi ile ilgili. Bence de Türkçe cümleler ve atasözleri dizide çok kullanılmış. Mesela “Emir demiri keser, İyilik et denize at, Halık bilir.” (Ö23,2).

➤ Bu dizi ilginç bir dizi bence ben bu diziye devam edeceğim. Çünkü yeni bir dizi, aynı zamanda tarih hakkında bilgi veriyor. Bence bu dizi hem ilginç hem de heyecanlı. Unsurları gerçekten iyi çıktılar, her şey mükemmel(Ö24,2).

➤ Dizi çok güzel modern ve eski Türk kültürünü ön plana çıkarır. Ancak kurgusal olaylarda abartılar var. Türk kültürünü çok güzel ve ben Türk toplumunun hayranlarından biriyim. Çünkü yıllardır Türk sanatını ve özellikle de dizileri takip ediyordum. Kültürde çok çeşitli tarihi bir gelişimle karımlar var. Özgün kültürün zaman içinde korunup unutulmayacağını umuyorum. Dizide gördüğüm aynı zamanda Türkiye’de kaldığım süre zarfında Türkiye ve Irak aynı gelenek görenekler ile dini ve sosyal konularda benzerlikler içermektedir(Ö26,2).

➤ Bence mükemmel ekleyecek bir şey yok(Ö27,2).

➤ Türk kültürü çok eskidir. Her bakımdan bu kültür iyidir. Diziye göre Türk kültürü gelişmiş bir kültürdür. Türk dili tarafından bu diziden birçok kelimeler öğrendim(Ö28,2).

Yukarıda yer alan öğrenci görüşlerinden hareketle, 19 kişi diziye sürükleyici bularak beğendiğini ifade ederken(Ö1-Ö2-Ö6-Ö7-Ö8-Ö9-Ö10-Ö11-Ö12-Ö16-Ö18-Ö19-Ö20-Ö21-Ö22-Ö24-Ö26-Ö27-Ö28,2) 3 kişi diziye abartılı bularak dizinin Türk kültürünü yansıtmadığını (Ö5-Ö15-Ö26,2)düşünmektedir. Öğrenciler dizinin atasözü ve deyimler açısından söz varlıklarına katkı sağladığını ifade etmiştir(Ö6-Ö9-Ö20-Ö23). Dizi Türk tarihine, tarihi eserlerine, önemli tarihi olayları, Türk kültürünü yansıta bilirlilik açısından yeterli görülmüştür (Ö8-Ö17-Ö18-Ö19-Ö21-Ö22-Ö24-Ö26-Ö28,2). 5 öğrenci dizinin konuşma becerilerine katkı sağladığını ifade etmiştir (Ö2-Ö9-Ö10-Ö11-Ö21-Ö28). Dizide olağanüstülüklerin görülmesi diziye ait olumlu ya da olumsuz kanıların ortaya çıkmasında neden olduğu düşünülmektedir. Dizinin İstanbul hakkında detaylı bilgi verdiğini düşünenlerin yanı sıra İstanbul’a ait olumsuz algı oluşturduğunu söyleyenler de vardır (Ö5,2).

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma soruları ile ilgili olarak elde edilen bulgular ve bu bulgulara dayanarak bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara dayalı olarak geliştirilen öneriler iki ayrı bölümde verilmiştir.

5.1. Sonuç

Çalışmada C1 seviyesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 30 öğrencinin AOBM'ye göre düzenlenmiş kültür başlıklarına göre yapılandırılmış on sorudan oluşan hazırbulunuşluk testi ile “Hakan: Muhafız” dizisinin 10 bölümden oluşan ilk sezonun izletilerek aynı kültürel çerçevede öğrenciler tarafından değerlendirildiği test incelenmiştir.

Günlük yaşama ilişkin kültür aktarım öğelerine dair;

➤ Yeme içme başlığı altında elde edilen verilerden hareketle öğrencilerin Türk yeme içme kültürüne yüksek ölçüde hâkim oldukları görülmüştür. Bu başlık altında şerbet, ayran, Türk kahvesi gibi Türk kültürüyle özdeşleşmiş içeceklerin; çiğ köfte, pide, baklava, sarma gibi Türk kültürüyle özdeşleşmiş yiyeceklerin öğrenciler tarafından bilindiği görülmektedir. Buna karşın dizide tost, hamburger, pilav, kestane, simit gibi İstanbul sokaklarında ayaküstü tüketilebilen yiyeceklerin ön planda olduğu dikkat çekmektedir. Türk kahvesi, çay, sigara ve alkol ürünlerinin içecek kategorisinde hem hazırbulunuşluk ifadelerinde hem de diziden gözlemlenen ifadelerde ortak olduğu görülmektedir. Alkol cevabını veren öğrenci sayısı dizi sonrası yorumlarda daha da artmıştır. Dizinin yeme içme başlığı altında çok zengin kültür öğelerini barındırmadığı ve modern hayatın getirdiği telaşın yeme içme kültürünü aperatif ve ayaküstü yeme içme şeklinde farklı bir seyre doğru sürüklediği görülmektedir. Alkol ve sigaradan kültür öğeleri içerisinde sıkça bahsedilmesi bu unsurların kültürün doğal bir parçası olarak görüldüğünü göstermiştir.

➤ Öğünler başlığı altında elde edilen verilere bakıldığında öğrencilerin kahvaltı, öğle yemeği ve akşam yemeği olmak üzere temelde Türk öğün kültürünü 3 ana başlıkla değerlendirdikleri görülmüştür. Kahvaltıda peynir, zeytin, yumurta, sucuk gibi; öğle

yemeğinde döner, mantı, pilav, çorba, börek gibi; akşam yemeğinde yaprak sarma, kuru fasulye, çorba gibi yiyeceklerin tüketildiğinden bahsedilmiştir. Öğrencilerin Türk öğün kültürü hakkında geniş bilgilere sahip olduğu görülmektedir. Kahvaltıda tüketilen gıdalar arasında tulum peynirinin görülmesi öğrencilerin yaşadıkları yerel bölgenin yiyecek ve öğün kültürüne hâkim olduğunun göstergesi olarak düşünülebilir. “Hakan: Muhafız” dizisinde öğün kültürünün ayaküstü atıştırmaya evrildiği yorumu yapılabilir.

➤ Öğrenciler sofrasız kültürü hakkında Türklerin kimi yerlerde yer sofrasında kimi yerlerde masada yemek yediğinden bahsetmiştir. Bunun yanında Türk sofrasız kültüründe yemek yerken sohbet etmeme, telefon kullanmama gibi bazı kuralların da olduğu diziden bağımsız olarak öğrenciler tarafından gözlemlenmiştir. Verilen cevaplar arasında Türklerin aileleriyle toplu bir şekilde yemek yemeyi önemseydiği de vardır. “Hakan: Muhafız” dizisi sonrası öğrencilerin yaptığı değerlendirmelerde birkaç masada yemek yeme yorumu haricinde ayaküstü yemek yeme anlayışının dizide yoğun olarak yansıtıldığı sonucu tespit edilmiştir. Dizide kahvaltının dışarıda yapıldığı sahne bazı öğrencilerin dikkatini çekmiş ve Türklerin açık havada yemek gibi eğilimlerinin olduğu göze çarpan unsurlardan biridir. Bu yorum piknik alışkanlığını akla getirmektedir.

➤ Öğrencilerin bayramlar başlığı altında Türklere ait 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı gibi milli; Kurban Bayramı ve Ramazan Bayramı gibi dini bayramların farkında olduğu görülmüştür. Dizinin ilk sezonunda bayramlara ait hiçbir unsura rastlanmamıştır. Dizinin kültür aktarımı bağlamında dini ya da milli bayramlara dair herhangi bir katkı sağlamadığı görülmüştür.

➤ Öğrencilerin çalışma zamanları ve alışkanlıkları başlığında hazırbulunuşluklarında ve diziden hareketle yaptığı yorumlara göre Türkiye’de mesai saatleri iş yüküne göre farklılık göstermektedir. Türklerin çalışkan olduğu ve uzun mesai saatleri boyunca çalışabildikleri yorumu yapılmıştır. Bunun yanı sıra kolay yoldan para kazanma temayülünün olduğu da bahsedilen diğer bir konudur. Memo’nun şans oyunu oynaması bunun ile ilişkilendirilebilir.

➤ Boş zaman uğraşları başlığında Öğrencilerin hazırbulunuşluklarında belirttiği Türklere ait boş zaman uğraşları ile dizide gözlemledikleri boş zaman uğraşları büyük oranda örtüşmektedir. Her ikisinde de ortak olarak okey oynamak, haberleri takip etmek, spor yapmak, kitap okumak, kafe ve kiraathanelerde oturmak şeklinde belirtilmiştir. Hazırbulunuşluk ifadelerine göre piknik yapmak, internette zaman geçirmek, alışverişe çıkmak, ev işi yapmak, siyasetle ilgilenmek, seyahat etmek boş zaman uğraşları olarak bahsedilen diğer uğraşlardır. Resim yapmak, müze gezmek fal bakmak ve çiçek yetiştirmek dizide yer alan fakat hazırbulunuşluk ifadelerinde yer verilmeyen boş zaman uğraşları arasındadır. Bu verilerden hareketle Türklerin boş zaman uğraşlarının çeşitlilik gösterdiği yorumu yapılabilir. Hazırbulunuşlukta bahsedilen kiraathanede vakit geçirme uğraşının dizide yansıtılmadığı gözükmektedir. Bunun bar ve kulüpte vakit geçirme olarak karşılık bulduğu gözlemlenmektedir. Hazırbulunuşluk testleriyle dizi sonrası yapılan yorumların büyük oranda örtüştüğü, Türklerin boş zaman uğraşlarının dizide büyük ölçüde yansıtıldığı kanısına ulaşılmıştır.

Yaşam koşullarına ilişkin kültür aktarım öğelerine dair;

➤ Yaşam koşulları başlığında standartlar ifadesiyle “yöresel farklılıklar, sınıfa özel farklılıklar, etnik farklılıklar, ev ortamı, sosyal güvence ve sokak çocukları” kastedilmektedir. Bunlardan yöresel farklılıklar, sınıfa özel farklılıklar, etnik farklılıklar, ev ortamı, sosyal güvence AOBM’de yaşam koşullarında alt başlık olarak yer almaktadır. Sokak çocukları “Hakan: Muhafız” dizisinde sıkça karşımıza çıktığından dolayı alt başlık olarak ilave edilmiştir. Sınıfsal farklılık bağlamında bakıldığında zenginlerin ve maddi durumu yetersiz olanların iki sınıfı oluşturduğu görülmektedir. Sınıfsal geçişlerin mümkün olabildiği ve insanların bu dikey geçiş çabası içerisinde bulunduğu diziden hareketle öğrencilerin yorumlarında rastlanmıştır. İnsanların iş bulmada zorluk yaşayan bir çerçevede resmedildiği, iş kaybetme korkusu yaşadığı görülmüştür. Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde zenginlerin ve maddi durumu yetersiz olan insanların birlikte uyum içerisinde yaşadığı ve zekât vasıtasıyla maddi durumu yetersiz insanlara yardım ettiğinden bahsedilirken dizide bunun tersine zenginler ve maddi durumu yetersizler arasında bir uçurum olduğundan bahsedilmiştir.

Bu bakımdan öğrencilerin gözlemleri ile dizinin örtüşmediği yorumu yapılabilir. Zenginlerin yaşam standartları yaşadıkları evler, sahip olduğu sosyal güvence açısından farklılıklar göstermektedir. Bunun yanı sıra hazırbulunuşluk ifadelerinde şehir ve kırsal kesimler, doğu batı ya da küçük şehir büyük şehir gibi farklı bölgelerdeki yaşantılarına değinilirken dizi, İstanbul'da geçtiğinden dolayı yalnızca İstanbul'daki mahalleler arasındaki kültür ve yaşayış farkına ulaşılabilmiştir. Sokak çocukları hakkındaki hazırbulunuşluk ifadelerinde de dizide de sokak çocuklarının zorla çalıştırıldığı kanaati ortaktır.

Sınıfsal yapı ve sosyal gruplar arası ilişkilerdeki kültür aktarım öğelerine dair;

➤ Farklı cinsiyetler arası ilişkiler bağlamında bakıldığında hazırbulunuşluk ifadelerinde öğrenciler Türk toplumunda cinsiyetler arası ilişkilerin mesafeli ve ölçülü bir yapıda kurulduğunu ifade ederken dizide bu durum için mesafenin korunmadığından ve yakınlaşma derecesinin hızlı geliştiğinden bahsedilmiştir. Buna karşın dizide ilişkiler saygıyı temel alan, eşitliğe dayalı, gerektiğinde karşı cins için fedakârlık gösterebilen zaman zaman kıskançlık gibi davranışların da görüldüğü bir yapıda çizilmiştir.

➤ Aile yapıları ve nesiller arası ilişkiler başlığında öğrencilerin bir kısmı hazırbulunuşluk ifadelerinde ailelerin kalabalık olduğunu söylerken bir kısmı ailelerin kalabalık olmadığını ifade etmiştir. Yine hazırbulunuşluk ifadelerinde köy ve şehir merkezlerindeki ilişkilerin farklılığı vurgulanmış ve köylerde ilişkilerin daha güçlü bir yapıda olduğu belirtilmiştir. Buna karşın dizide aile içi çevrenin net olmadığı ortaya koyulmuştur. Dizinin yalnızca İstanbul'u yansıttığı düşünüldüğünde diğer bölgelerde yaşayan aile yapısı ve nesiller arası ilişkilerin tam olarak yansıtılmadığı yorumu yapılabilir. Hazırbulunuşluk ifadelerinde aile içi saygının olduğu belirtilirken diziden hareketle gözlemlerde nesiller arası saygı ortamının çatışma ortamına yer bıraktığı görülmektedir. Öyle ki öfkeli davranışlar ön plandadır. Dizide ebeveynler özellikle de babalar fedakârdır ve evlat edinme durumlarında da aynı fedakârlık görülmüştür. Evlat edinen babanın öz evladı gibi davrandığı ortaya koyulmuştur. Türkler babalık duygusuna önem vermekte ve öz ya da üvey evlat ayrımı yapmamaktadır. Öğrencilerin ön bilgilerinde bazıları huzurevine bırakılan

ebeveynlerin varlığından söz etmektedir. Buradan bazı ailelerde vefa duygusunun zayıf olduğu yorumu yapılabilir. Dizi aile yapısı ve nesiller arası ilişkileri ortaya koyması açısından içerisinde pek çok öge barındırmaktadır fakat dizide aile içi çevrenin net olarak verilmeyip dizinin geniş ailelerden yoksun, uzak akrabaların tanıtımı açısından yetersiz kaldığı dikkat çekmektedir.

➤ İş ortamındaki ilişkiler bağlamında bakıldığında öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadeleri ve diziden hareketle yaptığı yorumlarda iş ortamında iş birliği ve yardımlaşmanın esas olduğu görülmektedir. Hazırbulunuşluk ifadelerinde yöneticilerin tutumunun önemli olduğu vurgulanmıştır. Aynı ifadelerde yabancı uyruklu çalışanlara az maaş verildiği ve kötü davranıldığı söylenirken dizide rüşvet davranışı görülmüştür.

➤ Öğrencilerin hazırbulunuşluklarında polisler ve diğer güvenlik güçleri halkla ilişkilerinde karşılıklı olarak güven ve yardımlaşma içerisinde çalışmaktadır. Türk toplumunda güven veren bir kesim olduğu düşünülen polisler dizide güven teşkil etmeyen bir grup olarak yansıtılmıştır.

➤ Etnik ve diğer halklar ile politik ve dini gruplar arasındaki ilişkiler hakkında öğrencilerin diziyi izlemeden önce ve izledikten sonraki ifadelerinden hareketle Türkiye’de farklı din, dil, millet ve ırktaki insanların uyum içerisinde yaşadıkları yorumları değişmediği görülmektedir. Türklerin politikayla ilgilendiği hazırbulunuşluk ifadelerinde belirtilirken dizide politika hakkında herhangi bir çıkarımda bulunulmamıştır.

Değerler, inançlar ve tutumlara dair;

➤ Sosyal sınıf başlığında hazırbulunuşluk ifadelerinde de dizide de sınıfsal ayrımın maddiyatla bağdaştırılarak zengin insanlar ve maddi durumu yetersiz insanlar olarak kategorize edildiği görülmüştür. Öğrencilerin sosyal sınıf başlığında bildirdiği hazırbulunuşluk ifadeleri ile diziyi izledikten sonraki yorumlarının birbiriyle örtüştüğü fakat dizinin sosyal sınıfları net olarak yansıtmadığı yorumu yapılabilir.

➤ Meslek grupları hakkında öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerine

bakıldığında hukuk sektöründe çalışanlar, öğretmenler bahsedilen meslek gruplaryken dizide farklı meslek gruplarına rastlanmıştır. Bu meslek gruplarına ait görüşlere farklı başlıklar altında yer verilmiştir. Dizide geçen antikacılık mesleği düşünüldüğünde Türklerin eski eşyalara merak duyduğundan bahsedilebilir. Öğrencilerin mafyayı bir meslek grubu olarak ele alması da dikkat çeken bir başka görüştür.

➤ Yöresel kültür başlığında öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. EBYÜ TÖMER biriminde öğrenim gören öğrencilerin yörenin yeme içme kültürünü özümstedikleri görülmüştür. Öğrenim gördükleri bölgede meşhur bir gıda olan tulum peynirini, bakır işlemeciliği, yöresel dansları, eğlence şekilleri, bölgelere göre değişiklik arz eden dildeki ağız özellikleri gibi yörelere göre değişebilecek kültürel öğelere değinmişlerdir. “Hakan: Muhafız” dizisinde ilk sezonda Türkiye’nin İstanbul dışında kalan farklı yöresel kültür öğelerini yansıtmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin dizi sonrası yorumlarında bu başlığı boş bırakıldığı görülmüştür.

➤ Öğrenciler güvenlik başlığında yer alan hazırbulunuşluk ifadelerinde Türkiye’nin genel anlamda huzurlu ve güvenli bir ülke olduğu, kendilerini burada rahat hissettiklerini ifade etmişlerdir. Dizi sonrasında varlık konusuna dayandırılarak yapılan yorumlarda ise maddi durumu yüksek kesimin daha güvenli hayatlar sürdürdükleri bun karşın maddi durumu yetersiz kesimin ise güvenlik düzeyi düşük seviyeli mahallelerde oturdukları yorumu yapılmıştır. Buradan hareketle güvenlik düzeyi ile sosyoekonomik düzeyin doğru orantılı olduğu anlaşılmaktadır.

➤ Kurumlar başlığında öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde yer alan Yeşilay ve Kızılay gibi kurumlara dizide yer verilmediği, bu kurumların yerine şirketlerin dikkat çektiği anlaşılmaktadır. Türk kültürü bağlamında vakıfların ve yardım kuruluşlarının önemli olduğu düşünülür. Dizide bu kültürün yansıtılmadığı görülmüştür.

➤ Öğrencilerin gelenek ve sosyal dönüşüm başlığında hazırbulunuşluk ifadelerinde fes gibi eski aksesuarların günümüzdeki değişimden, Türk toplumunun

geçmişten günümüze geleneklerine bağlı bir yapıda olduğundan bahsettiği görülmüştür. Dizide geçmişte inşa edilmiş Ayasofya Cami gibi mimari yapıların restore edilerek değişime uğraması öğrencilerin belirttiği unsurlardan biridir. Öğrencilerin diziden bağımsız ifadeleri ve diziyi izledikten sonraki görüşlerine göre alfabetik değişim sosyal dönüşüm bağlamında bahsedilen ortak görüş olarak karşımıza çıkmaktadır. Hazırbulunuşluk ifadelerinde bu konuda bilgi sahibi olmayan öğrencilerin diziyi izledikten sonra bu durumu fark ettiği görülmektedir. Bir diğer husus da öğrencilerin diziyi izledikten sonraki ifadelerinde Osmanlı Türkçesi ile Modern Türk dilinin farklı diller olarak kabul edildiği görülmektedir. Alfabe değişimi dil değişimi olarak algılanmıştır.

➤ Tarih başlığında öğrencilerin Türk tarihine damga vurmuş Mustafa Kemal Atatürk, Fatih Sultan Mehmet, Osman Bey gibi liderleri; Mimar Sinan, Yunus Emre, Mevlâna gibi bilgin ve sanatkârları; Çanakkale Savaşı gibi savaşları, Osmanlı Dönemi gibi dönemleri bildikleri görülmüştür. Diziden hareketle yaptıkları yorumlarda Fatih Sultan Mehmet, Mimar Sinan gibi tarihi şahsiyetlerden; cami, çeşme, müze, türbe gibi çeşitli tarihi yapılardan bilgi edindikleri fark edilmiştir. Dizinin tarihi bir konuyla kurgulanması hasebiyle tarih konusunda kültür aktarımında içerisinde birçok öge barındırdığı ve bu bakımdan başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

➤ Başka ülkeler, devletler, halklar başlığında öğrencilerin Türklerin yardıma ihtiyacı olan ülkelerin ve savaş mağduru insanların yanında yer aldığı ve onlara mümkün olan desteği sağladığı ayrıca uluslararası ilişkilerde barışçıl ve ılımlı bir yaklaşım sergilediği görüşü hâkimdir. Dizide bu husus hakkında herhangi bir yoruma rastlanılmamaktadır. Bu durumun dizinin ilk sezonunda bu başlık altında herhangi bir unsur bulunmamasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

➤ Öğrenciler hazırbulunuşluk ifadelerinde politik tartışmaların partiler üzerinde yoğunlaştığını, Türkiye’de çok partili düzen olmasına rağmen parti sayısının az olduğunu, Türklerin siyasete önem vermelerinin sebebinin adaleti bulmak olduğunu, Türklerin politikaya önem verdiğini belirtmişlerdir. Diziden hareketle yaptıkları yorumlarda da politika başlığı altında herhangi bir görüş belirtmemişlerdir. Bunun

sebebinin dizinin kurgusunda bu başlık hakkında bir unsurun yer almaması olduğu düşünülmektedir.

➤ Öğrencilerin sanat başlığında hazırbulunuşluk ifadelerine ve dizi sonrası yorumlarına bakıldığında hazırbulunuşlukta daha ziyade sanatçılardan, diziye ait yorumlarda ise sanattan bahsedildiği görülmektedir. Hazırbulunuşlukta yer verilen bakır işçiliği sanatının, çalışmanın Erzincan’da uygulanmasından kaynaklı bir farklılık olduğu düşünülmektedir. Dizide farklı sanat dallarının gösterildiği bu bağlamda mozaik ve gravür gibi camilerin süsleme ve bezeme sanatları dikkat çekmiştir. Halı ve kilim dokumacılığı da Türk kültüründen izler taşıyan bir sanat dalı olarak dizide tanıtılmıştır. Tespih gibi boncuk işleri de sanat bağlamında düşünülen ayrı bir alan olarak karşımıza çıkan yorumlar arasındadır.

➤ Öğrencilerin din başlığına dair hazırbulunuşluk ifadelerinde Türkiye’de insanlar genel anlamda İslam dinine inanmaktadır. Buna rağmen farklı dinlere mensup insanlar da bulunmaktadır. Farklı dine inanan insanlar birbirine saygı göstermektedir. Genel anlamda namaz, oruç, zekât gibi İslam dininin gereklerine riayet edildiği düşünülmektedir. Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinden yaptığı yorumlardan hareketle dizide Hristiyan dinine ait sembollerin varlığı dikkat çekmiştir. Bunun yanı sıra camilerin ele alınması ve camilerdeki ezan sesi dikkat çeken dini unsurlar arasındadır. Öğrencilerin diziden hareketle bu başlık altında çok fazla yoruma yer vermemesi dizide dini unsurlara az yer verildiğinin bir göstergesi olabilir.

Beden dili başlığına dair;

➤ Hazırbulunuşluk ifadelerinde Türklerin yabancı uyruklu insanlara merak duyarak bakması bu kişileri rahatsız etmektedir. Türklerin zor koşullarda bile gülmesi, eğlenceli ve komik olmaları mizah unsuru olarak değerlendirilen görüşler arasındadır. Öğrenciler hazırbulunuşluk ifadelerinde de dizi sonrası yorumlarında da el hareketleri ve ıslık çalma ortak olarak belirtilen unsurlardır. İnsanların beden dili hareketleri o an hangi ruhsal durumlarda olduğuna dair ipuçları vermektedir. Bu bağlamda Türklerin beden dilinin etkin kullandığı ve anlık ruhsal durumlarını bu sayede belirtebildikleri iki değerlendirme sonucuna göre ortaktır.

Sosyal geleneklere dair;

➤ Öğrenciler dakiklik başlığında hazırbulunuşluk ifadelerinde herhangi bir yorum yapmamış dizi sonrası gözlemlerinde iş hususunda insanların tam vaktinde işin başına geçtiğini gözlemlemişlerdir.

➤ Öğrenciler hediyeleşme kültürü bağlamında diziden bağımsız görüşlerinde çoğunlukla çiçek, gül, kitap, çikolata, tatlı, altın, magnet, aksesuar yahut gömlek gibi nesnelerin tercih edildiğini belirtmişlerdir. Dizide ise taşlı kolye, gül, saksıda kaktüs ve vazoda çeşitli bitkiler öne çıkan hediyeler olarak karşımıza çıkmıştır. Hazırbulunuşluk ifadelerinde yer alan çiçeğin dizide kaktüse evrildiğini görmekteyiz. Hediye kültürünün zaman içerisinde değişime uğrayarak kadının da çalışma hayatına girmesiyle beraber bakımı kolay bitkilerin hediye olarak tercih edilmeye başladığı dikkat çekmektedir.

➤ Öğrenciler giyim konusunu açıklık kapalılık bağlamında değerlendirmişlerdir. Bu hususta yapılan yorumların kadınların giyimi üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Yapılan yorumlarda bir kısım öğrenci kadınların genellikle kapalı bir şekilde giyindiği düşünürken bir kısım öğrenci ise kadınların açık giyindiğini belirtmiştir. Birbiriyle zıtlık gösteren bu görüşler öğrencilerin kendi kültürleri bağlamında düşünüldüğünde daha sağlıklı yorumlanabilecektir. Diziden hareketle gözlemlenen iş hayatındaki resmi giyim tarzının gündelik hayatta serbest bir şekle dönüştüğü dikkat çekmiştir. Bir başka yoruma göre dizideki kahramanların giyimi aslında Türk kültürünün dışında değerlendirilmiş ve kahramanların giyiminin mevcut durumu tam olarak yansıtmadığı düşünülmüştür. Dizi, iş hayatında yer alan varlıklı kesime ait giyim kültürünü ele almaktadır. Oysa öğrenciler Türkiye’de mütevazı bir giyim şekli olduğu konusunda hemfikir gözükmektedir.

Sohbet kurallarına dair;

➤ Öğrenciler erkeklerin ve kadınların selamlaşma şekillerinde farklılıklar görmüştür. Kadınlar yanak yanağa öpüşme davranışını sergilerken erkekler kafalarını birbirine değdirmek suretiyle tokalaşma davranışını sergilemektedir. Öğrenciler hazırbulunuşluk testinde pek çok selamlaşma ifadesini kanıksamış durumdadır. Dizi

izlenildikten sonra yapılan yorumların hazırbulunuşluk ifadeleriyle büyük oranda örtüştüğü, dizinin “kolay gelsin” gibi kalıplaşmış selamlaşma ifadelerinde öğrencilerin sözcük dağarcığına katkı sağladığı görülmüştür. Öğrenciler, dizide kişilerin selamlaşma ve karşılaşma durumlarında kullandığı ifadeler ile hareketlerindeki ve üsluplarındaki farklılıkların, samimiyet dereceleri ve statü farklılıklarına göre değişkenlik gösterdiğini gözlemlemişlerdir.

➤ Öğrenciler tanışma başlığında kişinin sıcakkanlı bir tavırla önce kendini tanıtmaması ve ardından karşıdaki kişiyi tanıma adına sorular yöneltmesi ve memnuniyet bildiren kalıplaşmış ifadeleri kullanarak tanışmayı belli bir usul ve esasa göre şekillendirildiğinden bahsetmişlerdir. Dizi sonrası yapılan gözlemlerin de bu çerçevede değerlendirildiği ve hazırbulunuşluk ifadeleriyle örtüştüğü sonucuna ulaşılmıştır. “Eyvallah” ifadesinin tanışmada memnuniyet bildiren bir sözcük olarak nitelendirildiği dizi sonrası yapılan yorumlarda görülen bir başka detay olarak karşımıza çıkmıştır.

➤ Vedalaşma başlığı hazırbulunuşluk ifadelerinde Türkler vedalaşırken güle güle, hoşça kal, görüşürüz, Allah’a ısmarladık gibi vedalaşma ifadeleri kullanmaktadır. Vedalaşırken sarılma ve arkadan su dökme gibi davranışlar sergilemektedir. Dizi sonrası yorumlara göre güle güle, hoşça kal, iyi günler, görüşürüz gibi ifadeler vedalaşma ifadeleri olarak kullanılmaktadır. Dizide vedalardan önce insanlar birbirine sarılmakta ve el sıkışmaktadırlar. Bir yerden ayrıldıklarında müsaade istemektedirler. Diziden hareketle oluşturulan veriler karşılaştırıldığında dizide müsaade isteme sözcüklerinin öğrencilerin dikkatini çektiğini görmektedir.

➤ Sohbet kuralları, davranış ve tabular hakkında hazırbulunuşluk ifadelerinde öğrenciler Türklerin ön yargısız davrandığını, kibar konuşmalar da yerine göre kabalaşabildiklerini düşünmektedirler. Türklerin sohbet ederken sürekli tebessüm etmeleri de gözlemlenen bir başka davranıştır. Dizide mütevazılığın ifadesinde “estağfurullah”, birini bir duruma ikna etmede “Allah aşkına”, bir şey yiyip içildiğinde boğaza takılma gibi durumlarda “helal helal” gibi ifadeler kullanılmış ve bu bir sohbet kuralı olarak verilerde belirtilmiştir. Erkekler hem cinsleriyle sohbet ederken daha sert, kadınlarla konuşurken daha nazik bir üslup takınmaktadır. Dizide insanlar daha

önce hiç tanımadıkları insanlara dâhil güven duymaktadır. Dizide küfretme, tükürme, tokat atma ve kavga etme gibi kaba olarak nitelendirilebilecek davranışlar görülmüştür. Sakız çiğnemek, ağlamak ya da elde top gibi nesnelerle uğraşmak stresten uzaklaşmak için başvurulmuş davranışlardan bazıları olarak gösterilmiştir. Varlıklı insanlar fakirlere karşı kibirli davranışlar sergilemektedir. Dizide titizliğe dikkat edildiği de görülen bir başka davranıştır. Diziye göre Türk insanları çabuk sinirlenen bir yapıya sahiptir, bu gibi durumlarda ses seviyesini yükselterek bağırarak konuşurlar ve sinirlendiklerinde fiziksel şiddete meyillidirler. Dizide Türk insanlarının kıskanç olduklarında bunu belli ettikleri ve bu duyguyu yoğun yaşadıkları gözlemlenmiştir. Birinden özür dilediklerinde hediye almaları görülen bir başka davranış biçimidir.

➤ Ev sahibi misafir ilişkisi başlığında verilere göre Türkler misafirperverdir ve misafirlerini güler yüz ve sıcak bir dille karşılarlar. Eve gelen misafirlerine başta içecek olmak üzere çeşitli ikramlarda bulunmayı severler. Bu ikramlarda Türk mutfağına ait yiyecek ve içecekleri ikram etmekten hoşlanırlar. Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde ev sahibi- misafir ilişkisine bakıldığında dizide Türkler misafirperverdir. Konuklarına yeme içme ikramında bulunurlar. Bu görüşlere rağmen dizide misafir ziyaretlerinin pek fazla olmadığı da söylenen görüşler arasındadır. Gelir düzeyi düşük insanların zengin insanlara oranla misafirlerine daha sıcak, içten ve samimi davrandıkları belirtilmiştir. Misafirlğe giderken de insanlar eli boş gitmemekte ve bir şey götürmektedir. Dizi izlenmeden önceki yorumlarla dizi izlendikten sonraki yapılan Türklerin misafirperver olduğuna dair görüşleri uyusmaktadır. Hazırbulunuşluk ifadelerinde çay ikramından sıkça bahsedilmekte dizi sonrası yorumlarda bu ikramlara alkol de dâhil edilmiştir.

➤ Ziyaret süresi başlığında Ziyaretlerin kısa süreli tutulduğu ve biri hastalanınca hasta ziyaretine gidildiği belirtilmiştir. Dizi sonrasında yapılan yorumlarda ziyaretlerin iş hakkında olduğu ve kısa sürdüğü belirtilmiştir. Varlıklı insanların ziyaret sürelerini önceden planladığını, yakın arkadaşların ziyaret sürelerini uzun tutarak daha çok mesele üzerine konuşmayı tercih ettikleri belirtilen görüşler arasındadır.

Geleneksel davranışlara dair;

➤ Öğrenciler din başlığında Türkiye’de farklı dine mensup insanların birlikte yaşadığını ifade etmiştir. Yapılan yorumlarda İslam inancı en yaygın dini inanış olarak bahsedilmiştir. Bunun yanı sıra Hristiyanlık, Yahudilik gibi farklı dinlere inan insanlar da vardır. İslam dinine inananlar arasında dini yaşayış biçimlerinde farklılık gözüktüğü ve mezhepsel ya da kültüre yönelik farklılıkların olduğu belirtilmiştir. Dizide dini gelenekler hakkında öğrencilerin herhangi bir yorumda bulunmadığı görülmüştür.

➤ Öğrenciler evlenme ve düğün gibi merasimlerde kız isteme, söz, nişan, kına gibi çeşitli aşamaların varlığından haberdardır. Öyle ki kız istemede damada tuzlu kahve içirilmesi, düğünden önce geline kına yakılması, düğüne katılanların evlenen çiftle kalıplaşmış söz gruplarıyla iyi dileklerde bulunmaları bu gibi merasimlerde öğrencilerin dikkatini çeken geleneksel ritüeller olarak bahsedilmiştir. Öğrenciler doğum mevhumu ile ilgili de pek çok detaya hâkim gözükmetedir. Bunlardan bazılarını öğrenciler annenin başına doğum sonrası kırmızı kurdele takılması, doğum yapan kişiyi ziyarete gelen insanların Allah analı babalı büyütsün, Allah bağışlasın gibi kalıplaşmış söz gruplarıyla temennilerde bulunmaları örneklendirilen durumlar içerisinde dikkat çeken unsurlardır. Hazırbulunuşluk ifadelerinde Türk toplumunda ölüm sonrası uygulanan ritüeller hakkında ölen kişinin evinde toplanılarak dualar edildiği, helva yapıp gelenlere ikram edildiği, cenazeye katılanların siyah kıyafetler giydiği ve ölen kişinin fotoğraflarını yakalarına taktıkları gözlemlenmiştir. Cenazeye katılanlar “Allah rahmet eylesin, huzur içinde yatsın, başın sağ olsun” gibi teskin edici kalıplaşmış ifadeler kullanmaktadır. “Hakan: Muhafız” dizisinde evlenme, düğün ve doğum merasimleri hakkında herhangi bir yorum yapılmadığı görülmüştür. Bunun sebebinin dizinin ilk sezonunda bu gibi durumları içeren sahnelerin işlenmemesi olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin maddi durumu yeterli olan insanların kutlama ve eğlence şekillerinde farklılık gözüktüğü tespitinde bulundukları dikkat çeken bir unsurdur. Dizide ölüm hususunda yakınlarını kaybeden insanların ağlayarak duygularını dışarı yansıttıkları, vefat eden bir insan olduğunda ölen kişinin yakınlarının bir araya toplandığı hazırbulunuşluk ifadeleriyle örtüşen sonuçlar olarak karşımıza çıkmıştır. Dizi evlenme, düğün, doğum gibi kültürel öğeleri yansıtmaması bakımından öğrencilere herhangi bir katkı sağlayamamış, ölüm gibi hallerde

hazırbulunuşluk ifadeleriyle örtüşen yorumlara katkı sağladığı tespit edilmiştir.

➤ Öğrencilerin halka açık toplantılarda ve törenlerde halkın davranışları hakkında herhangi bir öngörude bulunmadığı görülmüştür. “Hakan: Muhafız” dizisinde insanların toplum içinde rahat hareket ettiklerinden ve genel anlamda insanların mutlu bir görünümde olduğundan bahsedilmiştir.

➤ Öğrencilerin Türkiye’de kutlamalar; festivaller, dans ortamı, diskotekler hakkındaki hazırbulunuşluklarında dans ortamı ve diskotekler hakkında bir bulguya rastlanmamıştır. Fakat festivallerin şehirleri tanıtımında bir araç olarak kullanıldığını düşünen öğrencilere rastlanılmıştır. Öğrencilere göre Festivaller Türk yemeklerinin tanıtılmasına katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin “Hakan: Muhafız” dizisinde kutlamalar; festivaller, dans ortamı, diskotekler hakkında gördüğü unsurlara dair görüşleri yer almaktadır. Öğrencilerin festival başlığını boş bıraktığı görülmüştür. İnsanların arkadaşlarıyla vakit geçirmek ve eğlenmek için diskoteğe gittiği düşünülmektedir. Diziden hareketle diskoteklerde güvenliğin zayıf olduğu kanısına varılmıştır. İnsanlar diskoteklerde dans etmekte, müzik dinlemekte ve çeşitli alkol içerikli içecekler tüketildiği gözlemlenen öğeler olarak karşımıza çıkmıştır.

➤ Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde Türkiye’de camiler hakkında insanların camiye namaz kılmak için ve cenaze kaldırmak için gittikleri söylenmiştir. Kadınların camiye giderken şal taktığı ve kapalı giyindiğinden ayrıca kadın ve erkeklerin ibadet yerlerinin ayrı olduğundan bahsedilmiştir. İnsanların istedikleri yerde camiye rahatlıkla ulaşabilme imkânı olduğu, camilerin sayıca çok olduğu da ifade edilenler arasındadır. Dizide de camiler hakkında pek çok veriye ulaşılmıştır. Süleymaniye Cami ve Ayasofya Cami gibi dini mimariye ait eserler pek çok sahnede geçmiştir. Türklerin inanışları bağlamında cami inşasına önem verildiği, Türkiye’de camilerin sayıca fazla olduğu, ezanların camide okunduğu ve bu mekânlarda ibadet edildiği diziden gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra camilerde çok sayıda kubbenin bulunduğu, genellikle camilerde yeşil rengin hâkim olarak kullanıldığı, camilerin önünde yer alan şadırvan ve çeşme gibi yapıların dizide fark edilen birtakım detaylar içerisinde yer aldığı görülmüştür. Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde camilerin ibadet amacına uygun kullanıldığı ve içerisinde giyim kuşama dikkat edildiği

söylenirken, öğrenciler dizide bu tip bir hassasiyetten bahsetmemişlerdir. Hazırbulunuşluk ifadelerinde camilerin yapısı hakkında detaylı bilgi veremeyen öğrenciler diziden hareketle camilerin yapısını detaylı bir şekilde resmedebilmişlerdir. Diziden hareketle çeşmenin camilerdeki önemi görülmüştür. Öğrencilerin camilerin yapısı hakkındaki beğeni ifadelerinden dizinin cami mimarisini ve yapısını aktarmada başarılı olduğu yorumu yapılabilir. Yapılan dizi sonrası yorumlarda camilerin tarihi bir alt yapısı olduğu hakkında farkındalık oluşturmuşlar ve mimari yapılara merak eşiklerinde bir artış görülmüştür.

➤ Öğrencilerin hazırbulunuşluk verilerine göre İnsanlar Türkiye’de müze gezisi esnasında fotoğraf çekmekte, müzelerde tarihi bilgiler öğrenmektedir. Bazı öğrencilere göre Türkiye’de müzelerin sayısı azdır. Dizide ise müzelerde fotoğraf çekilmenin yasak olduğu gözlemlenmiştir. Osmanlı tarihine ait eserlerin müzelerde sergilendiğinden bahsedilmiştir. Müzelerde güvenlik sisteminin güçlü olduğu görülmüştür. Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde müzede insanların fotoğraf çekme yasağına uymadıkları görülmektedir. Dizide ise fotoğraf çekmenin yasak olduğu ve güvenliğin yüksek olduğu dikkat çekmiştir. Dizideki müzelerin daha ziyade Osmanlı eserlerini içerdiği görülmüştür. Bu bakımdan dizi müze kültürü hakkında bilgi vermiş ve dizinin içerisinde yer alan müze sahneleri Osmanlı tarihi hakkında öğrencilerde merak oluşturmuştur.

➤ Öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde İstanbul, şehir olarak üst düzey İmkânlara sahip bir şehirdir, ayrıca Türkiye ve dünya açısından çok önemli bir role sahiptir. Bu bakımdan turizme açık, tarihi eserler ve mimari yapı bakımından dikkat çeken bir merkez olarak resmedilmiştir. İstanbul’u daha önce göremeyen öğrenciler, yolculukları sırasında uğradıkları bir merkez olarak İstanbul’u işaret etmişler ve en kısa zamanda ziyaret etmek istediklerini ve daha önce çoğu yerde İstanbul ile ilgili birçok bilgi duyduklarını ifade etmişlerdir. “Hakan: Muhafız” dizisi İstanbul’da geçmekte ve Ayasofya’nın tarihinden bahsetmektedir. Öğrencilerin dizide tespit ettikleri İstanbul hakkındaki görüşlerine bakıldığında İstanbul’un Türk tarihi için köklü bir geçmişi olduğu çıkarımına varılmıştır. Bünyesinde pek çok tarihi eser bulundurduğu ve turistler için ilgi çekici bir merkez olduğu gözlemlenmiştir.

Öğrenciler diziden hareketle İstanbul'un turizm potansiyelinin yüksek olduğunu belirtmiştir. Dizi izlenildikten sonra bazı öğrencilerin İstanbul hakkında bilgi sahibi olma ve İstanbul'u görme istekleri oluşmuştur. Dizinin Türk tarihi için bazı önemli tarihi bilgileri, mimari ve tarihi eserleri, İstanbul'un önemli merkezlerini tanıttığı görülmüştür. Ayasofya, Kapalı Çarşı, İstiklal Caddesi, Taksim Meydanı, eski tramvay, Galata Kulesi, Mimar Sinan Türbesi, Fatih Sultan Mehmet Camisi, İstanbul köprüsü, Sultan Ahmet Meydanı tanıtılanlar arasındadır. Öğrencilerin tanıtılan önemli yapıların tarihleri hakkında diziden bilgi edindikleri görülmüştür. Öğrencilerin dizide gösterilen müze sahnelerinde Osmanlı dönemi sanat eserleri hakkında bilgi edindikleri de dikkat çekmektedir. İstanbul'un kalabalık bir şehir olduğu da gözlemlenenler arasındadır. İstanbul'da çok fazla arabanın bulunduğu ve yaşamın zor olduğundan bahsedenler de vardır. Dizinin İstanbul'un fetih tarihi hakkında bilgi verdiği sonucuna ulaşılabilir.

➤ Hazırbulunuşluk ifadelerinde Fatih Sultan Mehmet cevabını veren öğrenci sayısının 5 kişiyken dizi sonrası yorumlarda bu sayının 18'e çıktığını görülmektedir. Mimar Sinan diyen öğrenciler hazırbulunuşluk ifadelerinde 4 kişiyken dizi sonrası yorumlarda bu sayının 17'ye çıktığı görülmüştür. Mevlâna Celâlettin Rumi hazırbulunuşlukta bahsedilmeyen bir isimken dizi sonrası bir farkındalık olduğu göze çarpmaktadır. Kanuni Sultan Süleyman'dan bahseden kişi sayısı bir iken dizi sonrası bu sayının 11'e yükseldiği görülmüştür. Evliya Çelebi cevabı hazırbulunuşlukta bahsedilmezken dizi sonrası 2 öğrencinin bu isim hakkında bilgi sahibi olduğu görülmüştür. Sultan Ahmet hakkında da 1 öğrencinin diziden bilgi edindiği görülmektedir. Mustafa Kemal Atatürk, Ertuğrul Gazi, Sabiha Gökçen, Yavuz Sultan Selim, I. Abdülhamit, Metehan, Osman Gazi, Barbaros Hayrettin Paşa gibi tarihi kişiliklerin dizide yansıtılmadığı veriler neticesinde anlaşılmıştır.

➤ Öğrencilerin tarihi eserler kapsamında yazdığı hazırbulunuşluk ifadeleri incelendiğinde Sultan Ahmet Caminden 3 öğrenci bahsederken dizi sonrası bu sayının 6'ya yükseldiğini görmekteyiz. Ayasofya Camisi cevabını hazırbulunuşluk ifadelerinde 3 öğrenci verirken dizi sonrası bu sayının 19'a yükseldiğini görmekteyiz. Süleymaniye Camisinden 1 öğrenci bahsederken dizi sonrası 4 öğrencinin bu eser

hakkında bilgi edindiği görülmektedir. Bunların yanı sıra 8 öğrenci Mimar Sinan Türbesi, 8 öğrenci Cevahir Minaresi, 2 öğrenci Kapalı Çarşı, 1 öğrenci Topkapı Sarayı, 1 öğrenci Sultan Ahmet Çeşmesi, 1 öğrenci Prenseler Adası, 1 öğrenci Kanuni Sultan Süleyman Türbesi, 1 öğrenci Kılıç Ali Paşa Camisi, 1 öğrenci Kız Kulesi'nden bahsetmiş bu verilerden hareketle dizinin bu eserler hakkında farkındalık oluşturduğu görülmüştür. Öğrencilerin diziden hareketle tespih, rahle ve Osmanlı dönemine ait savaş silahları hakkında bilgi edindiği de anlaşılmaktadır. Tüm bunlardan dizinin tarihi eserler bağlamında kültür aktarımı için pek çok katkı sağladığını çıkarmak mümkün olabilecektir.

➤ Öğrencilerden 19 kişi diziyi sürükleyici bularak beğendiğini ifade ederken 3 kişi diziyi abartılı bularak dizinin Türk kültürünü yansıtmadığını düşünmektedir. Öğrenciler dizinin atasözü ve deyimler açısından söz varlıklarına katkı sağladığını ifade etmiştir. Dizi Türk tarihine, tarihi eserlerine, önemli tarihi olayları, Türk kültürünü yansıtabilirlilik açısından yeterli görülmüştür. 5 öğrenci dizinin konuşma becerilerine katkı sağladığını ifade etmiştir. Dizide olağanüstülüklerin görülmesi diziyeye ait olumlu ya da olumsuz kanıların ortaya çıkmasında neden olduğu düşünülmektedir. Dizinin İstanbul hakkında detaylı bilgi verdiğini düşünenlerin yanı sıra İstanbul'a ait olumsuz algı oluşturduğunu söyleyenler de vardır.

➤ Çalışmada öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin C1 düzeyinden beklenen seviyede olduğu görülmüştür. Öğrencilerin Türk kültürü hakkındaki hazırbulunuşluklarıyla dizinin Türk kültürünü yansıtma durumları arasında benzerlikler görülmekle beraber, dizide yöresel ya da eskiye dayalı kültür öğelerindense modern ve merkezi unsurlara ait kültürel öğelerin varlığı dikkat çekmiştir. Buna karşın öğrenciler yöresel kültüre de hâkimdir ve yaşadıkları bölgenin kültürünün farkındadır. Erzincan'da öğrenim gören öğrencilerin hazırbulunuşluk ifadelerinde tulum peyniri ve bakır işçiliği gibi unsurlar geçmektedir.

➤ Çalışmada bazı başlıkların kültür aktarımında ciddi anlamda katkı sağladığı bazı başlıklarınsa kültür aktarımı konusunda yetersiz kaldığı görülmüştür. Yapılan çalışmanın sonuçlarına göre izletilen dizinin AOBM'de bulunan pek çok kültür ögesi başlığına katkı sağladığı görülmüştür. Öğrenci yorumlarından hareketle dizi de

kültürün değişen güncel hali yansıtılmıştır. Sofra kültürünün ayaküstü yeme-içme olarak dizide resmedilmesi buna örnektir. Dizide yeme-içme, camiler, müzeler, İstanbul şehri ve şehrin tarihi, tanınmış kişiler, tarihi eser gibi pek çok başlığa ait kültür unsurlarında ciddi anlamda aktarım sağlandığı görülmüşken; bayramlar, etnik ve diğer halklar ile politik ve dini gruplar arası ilişkiler, sosyal sınıf, yöresel kültür, kurumlar, başka ülkeler, devletler, halklar, politika, din, evlenme, doğum, düğün, festivaller başlıklarının boş bırakıldığı görülmüştür. Buradan hareketle dizinin, 1. sezonunda bu başlıklara ait kültür unsurlarına yer verilmediği sonucuna ulaşılabilir.

➤ “Hakan: Muhafız” dizisi kültür aktarımında yaş grubu da dikkate alınarak ders içi ve ders dışı materyal olarak kullanılabilir fakat aktarılacak istenen kültür unsuru eğer Türklerde düğün töreni olacaksa bu durumda dizinin 1. sezonu yetersiz kalacaktır.

5.2. Öneriler

Aşağıda bu araştırmanın bulgularına ve ileride yapılacak çalışmalara yönelik öneriler sunulmuştur. Araştırmanın bulgularından hareketle sunulan görüş ve öneriler;

- Dil öğretiminde dizi, film, belgesel, video veya kısa film gibi medya araçları kullanılmalıdır.
- Dil öğretiminde kullanılacak medya metinlerinin hedef dilin kültür öğelerini barındırmasına dikkat edilmelidir.
- Ders içinde hedef kitlenin yaşına, akademik düzeyine, ilgi alanlarına hitap eden zengin bir içeriğe sahip; Türk kültürünü ve dilini en iyi şekilde temsil edebilecek nitelikteki dizi ya da film gibi medya içeriklerinin seçilmesine dikkat edilmelidir.
- Kullanılacak dizi ya da film gibi medya içeriklerinin ders saatine uyarlanabilecek bir süreyi kapsamasına dikkat edilmeli ve öğrencilerin odaklanma süresi dikkate alınarak bir dizi ya da film seçimi yapılmalıdır.
- Derste kullanılacak dizi veya film gibi medya içeriklerinin hedef dilin okuma, yazma, konuşma, dinleme ve dil bilgisi alanlarına katkı sağlayacak bir niteliğe sahip olmalıdır. Bunların yanı sıra atasözleri, deyimler, özdeyişler gibi kalıplaşmış söz

varlıklarının da kullanılan içeriklerde zengin olması dizi seçiminde değerlendirilmelidir.

➤ Özellikle A1, A2 seviyesi gibi başlangıç seviyesindeki öğrencilere seçilecek medya içeriklerinin temel seviyeye uygun, o dilde kullanılan standart dilin esas olarak kullanıldığı içerikler olmasına dikkat edilmelidir. Bu bağlamda Türkçe öğretiminde İstanbul Türkçesi esas alınmalıdır.

➤ Derste işlenen konu ya da metinle ilgili detaylara sahip olan dizi ya da filmlerin derste kullanılması ders sonunda konuşma, yazma, dinleme, okuma gibi etkinliklerin planlanabilmesi, dersin öğrenci merkezli bir yapıya göre ilerleyebilmesi dersin pekiştirilmesi açısından fayda sağlayabilir nitelikte olmalıdır.

➤ Derste dizi ya da film gibi içerikler izletilirken öğretmenin vurgulanması gereken hususlarda diziyi durdurarak birtakım sözlü sorularla yoklamalarda bulunmalı ve aldığı dönütlere yönelik süreci yöneterek aktarımda faydalılık düzeyini kontrol edici bir mekanizma kullanmalıdır. Bu durumda öğretmenin öğrencilerin kendini rahatlıkla ifade edebileceği sıcak ve samimi bir sınıf ortamı tesis etmesi önemli olacaktır.

➤ Kültür aktarılırken öğrencilerin kendi kültürlerinden yahut başka kültürlerden olumsuz aktarım yapmaları önlenmelidir. Aktarılan kültürle öğrencilerin kendi kültürleri arasında ilişkilendirme yapılmalı, öğrencilerin kültürleriyle Türk kültürünün benzerliklerinin ve farklılıklarının öğrencilere sunulacak bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.

➤ Türkçe öğretimi süreci, gelen öğrencilerin farklı ülkelerden ve milletlerden geldiği gerçeği daima göz önünde bulundurularak planlanmalıdır. Zira gelen her öğrencinin öz yeterliliği, eğitim düzeyi, hazırbulunuşluğu, Türkçeye aşinalığı aynı olmadığından süreç sonunda Türkçeyi öğrenme ya da hedef kültürü alımlama düzeyi de aynı olmayacaktır.

İleride yapılması planlanan çalışmalara yönelik öneriler;

➤ Mevcut çalışmamızın farklı seviye ile yapılması alana katkı açısından faydalı olacaktır.

- Farklı üniversitelerde gerçekleştirilen yabancılara Türkçe öğretimi faaliyetlerinde kültür aktarımı farklı sonuçlar doğuracaktır.
- Farklı platformlarda yer alan farklı dizilerle çalışma yapmak dil öğretimine ve kültür aktarımına katkı açısından önemli olacaktır.

KAYNAKLAR

İncelenen Eserler

- AÇIKGÖZ, E. (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı: (A1-A2 Düzeyi). Yüksek Lisans Tezi. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Tokat.
- AKOVA, S. (2014). Türk Dizilerinin Balkanlar'daki Etkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- ARSLAN, M. ve ADEM, E. (2010). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Görsel ve İşitsel Araçların Etkin Kullanımı, Dil Dergisi 147, s. 63-86.
- AYDIN, C., ÖZDİNÇER F. ve AYDIN C. (2002). Halk Kültürü Ürünlerinin Medyadaki Üretim ve Tüketim Sorunları. Halk Kültürlerinin Medya Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu (12-13-14 Aralık 2002, Sakarya), Bildiri Kitabı, İstanbul: Motif Vakfı Yay., s. 22-33.
- AYTAÇ, G. (2002). Edebiyat ve Medya. Kültür Bakanlığı: Ankara.
- AYTAN, N. ve TUNÇEL, H. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Çizgi Film Kullanımı. International Journal of Languages' Education and Teaching. Almanya: s. 235-246.
- BAYRAKTAR, F. B. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Faydalanılan Kitapların Kültürel Unsurların Aktarımı Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- CEBECİ, Dilaver (2009). Tanzimat ve Türk Ailesi. İstanbul: Bilgeoğuz Yayınları.
- CHOMSKY, N. (1993). Medya Gerçeği, (Çev. Abdullah Yılmaz). İstanbul: Tüm Zamanlar Yayınları.

- DEVELİ, H. vd. (Editörler) (2017). Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı 1. Cilt. İstanbul: Kesit Yayınları.
- DEVELİ, H. vd. (Editörler) (2017). Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı 2. Cilt. İstanbul: Kesit Yayınları.
- ERMAN A. (2002). Halk Kültürünün Uluslararası Tanıtımında Medyanın Rolü. Halk Kültürlerinin Medya Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu (12-13-14 Aralık 2002, Sakarya), Bildiri Kitabı, İstanbul: Motif Vakfı Yay., s. 22-33.
- EROĞLU, T. Ve DEDEMOĞLU D. (2002). Küreselleşme, Medya ve Halk Kültürü. Halk Kültürlerinin Medya Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu (12-13-14 Aralık 2002, Sakarya), Bildiri Kitabı, İstanbul: Motif Vakfı Yay., s. 108-118.
- GÖKALP, Ziya. (2013). Türkçülüğün Esasları. İstanbul: İnkılap Yayınları.
- GÜNEŞ, S. (1995). Medya ve Kültür. Ankara: Vadi Yayınları.
- GÜNGÖR, E. (1997). Kültür Değişmesi ve Milliyetçilik. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- GÜNGÖR, E. (2000). Ahlak Psikolojisi ve Sosyal Ahlak. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- İŞCAN, A. (2017). Filmlerle Yabancılar Türkçe Öğretimi. Ankara: Nobel.
- İŞCAN, A.; YILMAZ, F. ve AKTÜRK, Y. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Türk Filmlerinin Kullanımı: “Babam ve Oğlum” Film Örneği. I. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu (28-30 Mayıs 2015, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi), Bildiri Özetleri Kitabı, s. 67. Ankara: Pegem Akademi.
- İŞCAN, A.ve YASSITAŞ, T. (2019). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Farklı Öğretim Alanlarına Yönelik Film Etkinlikleri: Uzun Hikâye Film Örneği. Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi, Cilt IV, Sayı I, Mayıs 2019 s. 49-60.
- KABAKLI, A. (1993). Temellerin Duruşması. İstanbul: Prestij Matbaacılık.

- KAPLAN, M. (2002). Kùltùr ve Dil. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- KAPLAN, M. (2009). Kùltùr ve Dil. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- KARADUMAN, S. ve ACIYAN, E. P. (2019). “Netflix’in İlk Türk Dizisi “Hakan Muhafız” Üzerine Bir Alımlama Analizi”. Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakùltesi Dergisi, (AKİL) Aralık (32), s. 669-687
- KARAKUŞ, O. (2018). Yabancılarà Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Metinlerde Değér Aktarımı Referanslarının Yeri. Yüksek Lisans Tezi. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Hatay.
- KARAMAN, K. (2002). Kitle İletişim Araçlarının Örf ve Adetler Üzerinde Etkisi. Halk Kùltürlerinin Medya Açısından Değérlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu (12-13-14 Aralık 2002, Sakarya), Bildiri Kitabı, İstanbul: Motif Vakfı Yay., s.169-197.
- KEMAL, Y. (1985). Aziz İstanbul. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- KESEBİR, E. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Romandan Uyarlanan Dizilerin Balkan Coğrafiyasına Etkisi. International Journal of Languages’ Education and Teaching, ISSN: 2198 – 4999, Mannheim: GERMANY UDES 2015, s. 742-750.
- KILIÇ, H. Ç. (2002). Halk Kùltürlerinin Medya Organlarında Değérlendirilmesi. Halk Kùltürlerinin Medya Açısından Değérlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu (12-13-14 Aralık 2002, Sakarya), Bildiri Kitabı, İstanbul: Motif Vakfı Yay., s.198-204.
- KIRBAŞ, G. ve DOĞANAY, H. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Dizi ve Filmler. I. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu (28-30 Mayıs 2015, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakùltesi), Bildiri Özetleri Kitabı, s. 199. Ankara: Pegem Akademi.
- KOÇKAR, M. T. (2002). Halk Kùltürünün Ekonomik ve Siyasal Kazanç Amacıyla

- Kullanılmasında Medyanın Rolü. Halk Kùltùrlerinin Medya Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu (12-13-14 Aralık 2002, Sakarya), Bildiri Kitabı, İstanbul: Motif Vakfı Yay., s. 205-209.
- KÖKTAN Y. ve EROĞLU, E. (2002). Enformasyon Toplumu ve Kùltür. Halk Kùltùrlerinin Medya Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu (12-13-14 Aralık 2002, Sakarya), Bildiri Kitabı, İstanbul: Motif Vakfı Yay., s. 210-219.
- KUYUCU, M. (2014). Evaluation of the Economic and Cultural Effects of The Turkish Soap Operas and TV Series Exported to World TVs in the Example of “Muhteşem Yüzyıl” and Greece. Proceedings of SOCIOINT14- International Conference on Social Sciences and Humanities, Eylül 2014, İstanbul, s. 103-122. 8-10.
- MERİÇ, C. (2005). Bu Ülke. İstanbul: İletişim Yayınları.
- SARITAŞ, H. ve Akkaya, N. (2015). Kùltürlerarası İletişim Odaklı Yaklaşımın Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Uygulanması ve Öğrenci Görüşleri. I. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu (28- 30 Mayıs 2015, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakùltesi), Bildiri Özetleri Kitabı,s. 35. Ankara: Pegem Akademi.
- SASSEN, D. (2014). Elena-Early E-Learning of Neighbouring Languages Between Formal and İnformal Learning. Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sempozyumu: Teknoloji Tabanlı Öğretim (22-23 Aralık 2014, Yunus Emre Enstitüsü-Türk Dil Kurumu), Bildiri Özetleri, s. 363-367.
- SİNANOĞLU, O. (2010). Bye Bye Türkçe. İstanbul: Bilim+ Gönül Yayınevi.
- SOLMAZ, O. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Teknoloji Tabanlı Öğretim Materyalleri: Web Maceraları. Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sempozyumu: Teknoloji Tabanlı Öğretim (22-23 Aralık 2014, Yunus Emre Enstitüsü-Türk Dil Kurumu), Bildiri Özetleri, s. 369-377.

- ŞİMŞEK, M. R. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Sınıflarında Film Temelli Öğretim Etkinlikleri Geliştirilmesi: Bütünleştirilmiş Beceri Yaklaşımı. Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sempozyumu: Teknoloji Tabanlı Öğretim (22-23 Aralık 2014, Yunus Emre Enstitüsü-Türk Dil Kurumu), Bildiri Özetleri, s. 379-391.
- ŞİMŞEK, M. R. (2016). Yabancılar Türkçe öğretiminde film-temelli öğretim etkinlikleri geliştirme: Bütünleştirilmiş beceri yaklaşımı. The Journal of Academic Social Science Studies, 47, s. 319- 330.
- ŞİMŞEK, M. R. ve DÜNDAR, E. (2014). Kachru'nun Üç Çevre Modeline Göre Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarındaki Kültürel İçeriğin İncelenmesi. 7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı (19-21 Haziran 2014, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi), Özet Kitapçığı, s.111. Ankara: Pegem Akademi.
- TAN E. ve SARIGÜL K. (2014). Dil Becerilerinin Web Tabanlı Ölçülmesi. Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sempozyumu: Teknoloji Tabanlı Öğretim (22-23 Aralık 2014, Yunus Emre Enstitüsü-Türk Dil Kurumu), Bildiri Özetleri, s. 345-361.
- TERZİOĞLU, E. A. (2002). Medyanın Halk Kültürü Üzerindeki Etkisi. Halk Kültürlerinin Medya Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu (12-13-14 Aralık 2002, Sakarya), Bildiri Kitabı, İstanbul: Motif Vakfı Yay., s. 318-322.
- TOPÇU, N. (2014). Kültür ve Medeniyet. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- TOPÇU, N. (2018). Büyük Fetih. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- TÜFEKÇİOĞLU, B. (2014). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürler Arası Yaklaşım ve Yeni Hitit Yabancılar Türkçe Ders Kitabı 3'teki Söz Varlığının Kültürler Arası Yaklaşım Açısından Değerlendirmesi. 7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı (19-21 Haziran 2014, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi), Özet Kitapçığı, s. 81. Ankara: Pegem Akademi.

TÜRK, H. (2018). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Bir İzlen Tasarımı ve Kültürel Öğelerin Hikâye Kitapları Aracılığıyla Aktarımı. Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Programları ve Öğretim Yüksek Lisans Programı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilkent Üniversitesi, Ankara.

YILDIRIM, Ö. (2018). C1 Seviyesi Yabancı Öğrencilerin Yazma Sınavına Yönelik Bir Değerlendirme. Yüksek Lisans Tezi. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Erzincan.

YILMAZ, F. ve Irşî, A. (2017). Yabancılar Türkçe Öğretiminde TV Dizilerinin Kullanımı. International Journal of Languages' Education and Teaching, Cilt:5, S. 2, Haziran 2017, s. 144-157.

Faydalanılan Kaynaklar

BANGUOĞLU, T. (2011). Türkçenin Grameri. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

DELEN, M. (2016). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Filmlerin Kullanımı (Selvi Boylum Al Yazmalım Filmi Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Tokat.

DEMİREL, Ö. (1993). Yabancı Dil Öğretimi. Ankara: Usem Yayınları.

DURMUŞ, M. (2013). Yabancılar Türkçe Öğretimi. Ankara: Grafiker Yayınları.

DURMUŞ, M. ve OKUR, A. (Edt.), Yabancılar Türkçe Öğretimi El Kitabı, Ankara: Grafiker Yayınları, (2018).

DURSUN, B. (2017). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Film Kullanımının Öğrencilerin Anlama Becerisine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Tokat.

ER, O. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretimi Uygulamalarının Kültürel Farkındalık Oluşturma Açısından İncelenmesi. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Erzurum.

- ERGİN, M. (2013). Türk Dil Bilgisi, İstanbul: Bayrak Basım Yayım Dağıtım.
- HARMAN, G. ve ÇELİKLER, D. (2012). Eğitimde Hazırbulunuşluğun Önemi
Üzerine Bir Derleme Çalışması, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 1(3),
140-150.
- İŞCAN, A. (2011). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi.
Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and
History of Turkish or Turkic, Cilt: 6/3, Yaz 2011, s. 939-948
- İŞCAN, A. (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı
Olarak Filmlerden Yararlanma. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları
Enstitüsü Dergisi, 58, 437-452.
- İŞCAN, A. ve AKTÜRK, Y. (2014). Televizyon Dizilerinin Türkçenin Yabancı Dil
Olarak Öğretiminde Kullanımı Seksenler Dizisi Örneği. International Journal of
Language Academy, 2 (4), 234-246.
- İŞCAN, A. ve DELEN, M. (2017). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Filmlerin
Kullanımı (Selvi Boylum Al Yazmalım filmi örneği). Ana Dili Eğitimi Dergisi,
5(2), s. 87-101.
- KÖKSAL, D. ve VARIŞOĞLU, B.; Yabancı Dil Öğretiminde Temel İlke ve
Kavramlar, ŞAHİN, A. (Edt.), Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi: Kuramlar,
Yaklaşımlar, Etkinlikler, (71- 83), Ankara: Pegem Yayıncılık, (2014).
- TDK (2011). Türkçe sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TURAL, S. (1992). Kültürel Kimlik Üzerin Düşünceler. Ankara: Ecdad Yayınları.
- YAKAR, Y. M. ve YILMAZ O. (2016). Çizgi Filmler Aracılığıyla Türk Soylulara
Türkçe ve Değer Öğretimi. Yabancılar Türkçe Öğretimi Üzerine Araştırmalar.
(Edit. OKUR, A. İNCE, B. GÜLEÇ, İ.) 20-21 Mayıs 2016, “Uluslararası
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kongresi, Almanya, ss 265-273
- YALIN, H. İ. (2012). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Ankara: Nobel

Akademi Yayıncılık.

YAYLI D. ve BAYYURT Y. (2009). Yabancılar Türkçe Öğretimi Politika Yöntem ve Beceriler. Ankara: Anı Yayıncılık.

YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

YILDIRIM, F. ve TÜFEKÇİOĞLU, B. (Edt.), Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi: Kuramlar, Yöntemler, Beceriler, Uygulamalar. Ankara: Pegem Yayıncılık, (2016).

YILDIZ, C. (2003). Türkçe Öğretiminde Alternatif Yöntemler. Ankara: Anı Yayıncılık

YILMAZ, F. ve DİRİL, A. (2015). Filmlerle yabancılar Türkçe öğretimi Beyaz Melek film örneği. Asos Journal, 3 (10), 223-240.

YILMAZ, F. ve ŞENDEN, Y. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kalıp Sözler: “Babam ve Oğlum” Film Örneği, JASS Studies, 32, 187-202.

İTERNET KAYNAKLARI

<https://sozluk.gov.tr/> 15.07.2020

<https://www.gundemturkiye.com/egitim/egitim-bilimleri/edgar-dale-ve-edgar-dale-yasanti-konisi.html> 15.07.2020

<https://docplayer.biz.tr/63287437-Turk-dizileriyle-kultur-aktarimi-ve-turkce-ogretimi-ola-mansour.html> (2016)

<https://www.netflix.com/title/80189829> (10.07.2020)

http://www.dilbilimi.net/ab_diller_icin_ortak_avrupa_basvuru_metni_meb_tarafindan.pdf (15.07.2020)

<https://docplayer.biz.tr/63287437-Turk-dizileriyle-kultur-aktarimi-ve-turkce-ogretimi-ola-mansour.html> (16.07.2020)

<https://www.webtekno.com/netflix-yabanci-dil-gercek-zamanli-ceviri-chrome-uzantisi-h83592.html> (16.07.2020)

<https://www.ntv.com.tr/galeri/sanat/hakan-muhafiz-en-cok-hangi-ulkelerde-izlendi,KYjN0L6rUka-LqTnE4Asdw> (14.07.2020)

<https://www.webtekno.com/netflix-turkiye-abone-sayisi-belli-oldu-h95042.html> (13.07.2020)

EKLER

EK I-Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

KATILIMCI BİLGİLERİ

Adı Soyadı:

Yaşı:

Öğrenim Durumu:

Uyruğu:

Bu sorular bilimsel araştırma için hazırlanmıştır.

SORULAR

1.Türk kültürüne ait bildiğiniz günlük yaşamı etkileyen unsurlar nelerdir?

(Yeme, içme, öğünler, sofraya kültürü, bayramlar, çalışma zamanları ve alışkanlıkları, boş zaman uğraşları (hobiler, spor, okuma alışkanlığı medya)

2.Türk insanların yaşam koşulları nasıldır?

(Yaşam standardı (yöresel, sınıfa özel, etnik farkı), ev ortamı, sosyal güvence)

3. Türkiye’de Kişilerarası İlişkileri değerlendirdiğiniz zaman neler söyleyebilirsiniz?

Sınıfsal yapı ve sosyal gruplar farklı cinsiyetler arası ilişkiler (erkek-kadın yaklaşma derecesi) aile yapıları ve ilişkileri, nesiller arası ilişkiler, iş ortamındaki ilişkiler, toplum ve polis idare arasındaki ilişkiler, etnik ve diğer halklar arasındaki ilişkiler, politik ve dini gruplar

4.Türkiye’de aşağıdaki başlıklar dikkate alınarak sahip olunan değerler hakkında ki görüşlerinizi yazınız.

Sosyal sınıf, meslek grupları, varlık, yöresel kültür, güvenlik, kurumlar, gelenek ve sosyal dönüşüm, tarih, özellikle önemli tarihi kişilikler ve olaylar, azınlıklar, milli kimlik, başka ülkeler, devletler, halklar, politika, sanat, din, mizah.

5.Türk insanların beden dilini yorumlayınız.

6.Türklerin aşağıdaki hallerde sosyal gelenekleri nelerdir?

(ev sahibi, misafir ilişkisi) dakiklik, hediyeler, giyim, içecekler, öğünler, davranış, sohbet kuralları, tabular, ziyaret süresi, vedalaşma

7. Türklerin aşağıdaki hallerde geleneksel davranışları nelerdir?

Dini, doğum, evlenme, düğün, ölüm, halka açık toplumlarda ve törenlerde halkın davranışları, kutlamalar, festivaller, diskotekler...

8.İstanbul şehri ve şehrin tarihi hakkında neler biliyorsunuz?

9. Türk tarihinde önemli işlere imza atmış insanlar kimlerdir, bu insanlar hakkında neler biliyorsunuz?

10. Türk tarihi eserleri hakkında neler biliyorsunuz?

EK II-Uygulamadan Fotoğraflar

